Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Yolunda

Haftalık Siyasi Gazete

Gerçek

SAYI 153
7 OCAK 1980
PAZARTESİ
10 LİRA

Tüm emperyalist ve Maocu komplolara karşın

Afganistan Devrimi İlerliyor

● «Karşı devrim elini kolunu sallayarak Afganistan'da cirit atarken, CIA ajanları ülkede her türlü faaliyet sürdürürken, ABD silahlarıyla donanmış Pakistan destekli karşı devrimciler emperyalizmden aldıkları emirle hareket ederken, bunları bir dış müdahale saymamak, ama meşru yönetimin isteği doğrultusunda SSCB birliklerinin ülkeye gelmesini «müdahale veya işgal» diye nitelemek ikiyüzlülüktür.»

● «Amerikan emperyalizmi, Afganistan devrimine karşı Pakistan'daki işbirlikçi ve faşist diktatörlüğü ileri karakol olarak kullandı.»

● Emperyalizmin Afgan devrimine dolaylı müdahalesi karşısında Hıfzullah Amin anlaşmalara dayanarak Sovyetler Birliği'nden yardım istedi. Sovyet Birlikleri 24 Aralık'ta Afganistan'a geldiler.

● Afganistan Demokratik Halk Partisi ülke içindeki sorunları ve yönetimdeki bunalımı çözmek için Hıfzullah Amin'in görevden alınmasına, yerine Babrak Karmal'ın getirilmesine karar verdi.

(Yazısı 4. sayfamızda)

SİZ BU KAFAYLA EMPERYALİZMİN DEĞİRMENİNE DAHA ÇOK SU TAŞIRSINIZ, BAY MUMCU!

Geçen hafta Cumhuriyet'te Uğur Mumcu'nun fevkalâde «teorik», «felsefi», «tez»sel bir yazısı yayınlandı. Ne var ki Bay Mumcu bu yazıyı Sosyalist Devrim Partisi tabanını kazanmak için mi, son günlerde birden keşfettiği ya da yeniden hatırladığı bazı «bilimsel gerçekler»den okuyucularını yoksun bırakmamak için mi, yoksa Tercüman patroniçası Nazlı Hanım ile mütarekeye hazır olduğunu ilân etmek için mi yazmıştı, orası pek belli olmadı.

Yazı Afganistan olayı üzerine. Bay Mucu'nun derdi, «bilimsel» gerçekler ve gözlemlere dayanarak, ABD'nin «uluslararası komünizme karşı» savaşma adına başka ülkelere müdahale ve saldırıları ile, Sovyetler Birliğinin emperyalizme karşı bağımsızlık savaşı veren ülkelere yardıma koşmasının bir ve aynı şey olduğunu ispat etmek. Bu arada, tabii, şöyle bulunmaz Hint incileri savurmaktan da geri kalmıyor:

«Çağımızın şaşırtıcı ve çok yönlü gerçekleri, ku

Devamı s. 7, sü. 1'de

1 Ocak Muhtırasının muhatabı emekçi halk güçleridir

Muhtıra Demokrasiyle Bağdaşmaz

● Kuvvet Kumandanlarının 12 Mart Muhtırasıyla aynı özü taşıyor.

● AP ve CHP arasında Muhtıranın kime verildiği tartışılıyor.

1980'in birinci günü siyasal yaşamda önemli gelişmelere tanık oldu. Genel Kurmay Başkanı yanında kuvvet kumandanları ve Jandarma Genel Komutanı olduğu halde Cumhurbaşkanını ziyaret ettiler ve kendisine «Türk Silahlı Kuvvetlerinin Görüşü» başlığını taşıyan bir mektup verdiler.

Bu mektup Cumhurbaşkanı tarafından ertesi günü AP ve CHP Genel Başkanlarına tevdi edildi ve aynı gün saat 13 haber bültenlerinde açıklandı.

Muhtıra Silahlı Kuvvetler İç Hizmet Yasasını kendine yasal dayanak olarak gösteriyordu. Bilindiği gibi İç Hizmet Yasasını orduya «Türkiye Cumhuriyetini Korumak» görevini vermektedir ve 12 Mart'ta da aynı yasanın yorumuna dayanarak demokrasiye müdahale edilmiştir. Oysa Anayasa ve kanunlar parlamentoyu ve siyasi partileri demokrasinin temel unsurları olarak kabul etmekte ve yasama yet-

Devamı s. 7, sütun 5'de

«Önlem Paketi» kanunlaşıyor

● Sol Kanat milletvekilleri CHP grup kararına uymadılar.

● Polis Vazife ve Selâhiyetleri Kanun tasarısının bazı maddeleri kabul edildi.

«Silahlı Kuvvetlerin Görüşü»nün açıklanmasından bir gün sonra CHP meclis grubu toplanarak oy çokluğuyla meclis gündeminde bulunan ve «önlem paketi» adıyla anılan baskı yasalarını destekleme kararı almıştı. Bu karar ertesi gün toplanan mecliste yerine getirildi. Ancak CHP sol kanat milletvekilleri grup kararına uymadılar ve yasa değişikliğinin meclisten geçmesini engellemeye çalıştılar.

Bilindiği gibi «önlem paketi»nde şimdilik üç yasa değişikliği bulunuyor. Bunlar Polis Vazife ve Selahiyetleri Yasası, Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Yasası ve Dernekler Yasasıdır. Meclisin Perşembe günü yapılan oturumunda ilk olarak Polis Vazife ve selahiyetleri yasası ele alındı. Bu kanun polisin hakim kararı olmadan kişilerin üstlerini, ve evlerini aramalarına, eşya ve kağıtlarına el koymalarına olanak veriyor. Arama yapılması için en büyük mülki amirin, yani vali veya kaymakamların emir vermesi yetiyor. Ayrıca polis ve bekçilerin dernek kurması, derneklere üye olması yasaklanıyor.

Yasa tasarısının mecliste oy-

Devamı s. 7, sütun 1'de

Kaçmaz: «Muhtıra demokrasinin bunalımını daha da ağırlaştırmıştır»

TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, Komutanların Cumhurbaşkanına verdikleri mektubu, demokratik gelenek ve teamüllerle bağdaştıramayacağını, terörün kaynağında esas olarak MHP ve Ülkücülerin bulunduğunun mahkeme kayıtlarıyla belgelendiğini bu nokta dikkate alınmadıkça terörle başedilemiyeceğini, bu yapılmayıp yerine Anayasa'nın güvencesi altındaki siyasi partileri zorlayıcı yollara gitmenin, demokrasinin bunalımını daha derinleştireceğini söylemiş ve demokratik hak ve özgürlüklerden yana olan herkese, siyasi özgürlüklerin korunması için çağrıda bulunmuştur. Kaçmaz'ın demeci özetle şöyledir:

«Komutanların Cumhurbaşkanına yazdığı mektup, demokratik gelenek ve teamüllerle bağdaştırılamaz. 12 Mart Muhtırasının tüm dünyada ve ülkemizde demokrasiyi savunan herkes tarafından tepkiyle karşılandığı unutulmamıştır. Öyleyken yasalarda görevi ülkenin savunulması olarak belirlenmiş silahlı kuvvetlerin en başında yer alanların siyasi hayata müdahale edici bir

Devamı s. 7, sü. 3'de

Demokrasi güçlerinin toparlanması yolunda ilk adım

TSİP, Birlik Dayanışma ve Devrimci Demokratlardan

TÜM ANTİ-FAŞİST GÜÇLERE ÇAĞRI

● «Cumhurbaşkanına ve parlamentoda temsilcisi bulunan siyasal partilere verilen «Silahlı Kuvvetlerin Görüşü» 12 Mart muhtırasının günümüz koşullarındaki tekrarını simgelemektedir.»

● «Orta Doğu'daki konumunu yitiren Amerikan emperyalizmi Türkiye'yi bir ileri karakolu olarak tahkim etmek ve bölge ve dünya barışına karşı NATO'yu silahlandırmak istiyor.»

● «MHP ile işbirliği içindeki Demirel yönetimi «anarşi ve bölücülük» edebiyatı yaparak, yeni anti-demokratik yasaları parlamentodan geçirme çabasındadır.»

Yazısı 3. sayfada

ABD üsler için saldırıya geçti

● Demirel Hükümetinin dövize olan acil ihtiyacını üsler için bir pazarlık konusu olarak gören ABD yönetimi Ankara'ya gönderdiği heyetten, Savunma İşbirliği görüşmelerinin tez elden bitirilmesini ve anlaşmanın imzalanmasını istiyor.

ABD'nin Türkiye'ye uyguladı silah ambargosunu kaldırması ve Ecevit hükümetiyle pazarlığa oturmasından bu yana süregelen üs pazarlığı, bazı üslerin açılmasına izin verilmesinden sonra başka bir kapsamda ele alınmaya başlamıştı. İki ülke arasında «Savunma İşbirliği Anlaşması» adı altında yürütülen görüşmeler, özellikle İran Devrimi'nden sonra önem kazanmış. ABD hükümeti üslerin genişletilip kalıcı bir statüye kavuşturulmasını, IMF yardımlarının açılması için bir ilk şart koşmuştu.

Ecevit hükümeti döneminde zaman zaman kesintiye uğramakla birlikte sürdürülen Savunma İşbirliği Anlaşması görüşmelerinde hayli mesafe alınmıştı. Ancak IMF yardımlarının

Devamı s. 7, sütun 5'de

Gerçek Durum

Muhtıra

Demirel hükümetinin burjuvazinin bunalımına tek başına çare olamayacağı belliydi. Tekelci burjuvazinin karşı karşıya olduğu sorunlar öylesine yakıcıdır ki, savaş cephesine sadece AP tümenini sürerek bunların üstesinden gelinemez. Burjuvazi bunun yıllardır bilincindedir. CHP-AP koalisyonu konusunda sürdürdüğü ısrarlı çabaların nedeni bu değil midir?

Dokuzyüz kırkaltı'dan beri iki partili bir parlamenter düzen sürüyor. Düzenin iki bacağı üzerinde durması için egemenler bu yapıyı titizlikle koruyorlar. Bacaklardan biri yürüyüşün ahengini bozduğu zaman da parlamento dışı güçler işin içine sokularak, «ara hükümetler» vesairelerle âhenk onarılıyor.

Müesses nizamı ayakta tutma foksiyonlarının farkında olsalar da, işlevleri iktidar olmakla hayata geçebilen iki bacak arasında ise kıyasıya bir rekabet var. Adalet partisinin toparladığı sağ oylara talip on iki gerici partinin ortaya çıkışı ve yaklaşık birer milyon civarında oy alışı ise AP ile CHP'nin uygun adım yürüyüşünü güçleştiriyor. Bu ahenksizlikte etkin olan bir diğer faktör de CHP sol kanadının varlığı.

Ama artık tekelciler için işin lâmı cimi kalmadı. Bu iki parti ya ortak bir hükümette bir araya gelecekler, ya da 12 Mart'taki gibi sözde kenarda kalıp, özde burjuvazinin ihtiyaç duyduğu gerici yasa değişikliklerini el birliğiyle kotaracaklar. Madem ki güzellikle bu yola girmiyorlar, o halde kendilerine biraz sopa göstermek gerekiyor.

CHP ortak gurubu, ayak sürçmekten hemen cayarak «önlem paketi»ni parlamentoda desteklemek için bağlayıcı kararını aldı.

Bundan sonra burjuva platformunda ne gibi gelişmelerin olacağını tahmin etmek zor. Buna gerek de pek yok. Şu veya bu şekilde, iki partinin açık veya örtülü beraberliği, şu ya da bu ölçüde sağlanacaktır. CHP iki alternatifle başbaşa kalmaya zorlanmaktadır. Ya AP ile işbirliği yapmaya razı olacak, ya da MHP tırmanmaya devam edecek ve belki de cunta gelecek.

CHP'nin hakim yapısı, burjuva düzeninin bacaklarından biri olma misyonunu benimsediği için hep daha gerici alternatifle, daha az gerici alternatif arasında bocalamayı kaçınılmaz bir kader olarak kabul etmiştir. Daha az gerici alternatif ile gerici alternatif arasında ise sadece şiddetin, yaptırım gücünün doz farkı bulunmaktadır. Hedef, mev-

Devamı s. 7, sütun 7'de

Sermaye Muhtıra'dan Memnun

● Tekelciler, muhtıranın hükümetten çok, hükümeti desteklemeyenlere verildiği görüşünde birleşiyorlar.

● TİSK Başkanı Halit Narin, Güney Kore tipi bir faşizm istemeye devam ediyor ve muhtıranın kendi özlemlerine tercüman olduğunu belirtiyor.

● Odalar Birliği Başkanı Yazar'a göre, Cumhurbaşkanı muhtırayı açıklamakla demokratik kuralları çiğnemiş olmaktadır.

Parlamentodaki siyasi partilerin muhtıra'ya bir muhatap arama çabaları süredursun, iş adamları muhtıraya sahip çıkarak rahat nefes aldılar!

Güney Kore tipi bir faşist yönetimi yıllardan beri savunan Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu Halit Narin, fırsattan yararlanıp, muhtıranın kendileri için verildiğini belirterek görüşlerini ve hayallerini şöyle özetledi:

«Memleketimizde demokrasinin son senelerde saptırılmak istenmesi, bölücülük ve anarşik hareketlerin yoğunlaşması karşısında ordumuzun bu uyarısı geç de olsa beklenmeliydi. Bu uyarı hükümetin programında hedeflediği anarşi ve bölücülüğe karşı mücadelede meclislerden ve diğer kuruluşlardan istenen desteğin sağlanması isteğini görmekteyiz. Bu uyarı karşısında başta meclisler ol-

Devamı s. 7, sütun 3'de

TİSK Genel Başkanı Halit Narin'e göre, muhtıra sermayenin düşüncelerine tercüman olmuş.

Anti-Faşist Mücadelede Merkezi Demokratik İşbirliği İçin

Yazısı 2. sayfada

Hükümet öğretmenden intikam alıyor

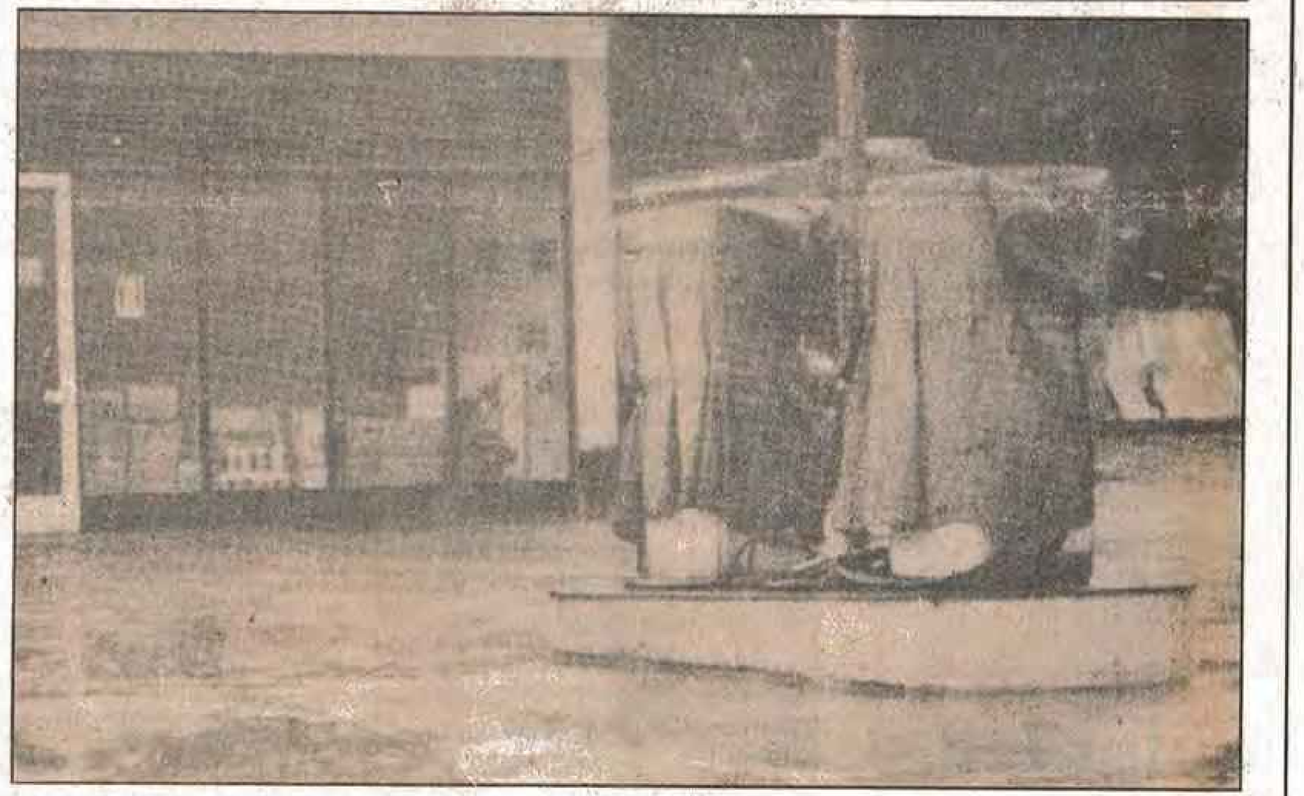
● Toplu Öğretmen kıyımı eğitimi faşistleştirmeye yetmiyecektir.

AP hükümeti kurulduğu günden bu yana öğretmenler sürülüyor, kıyılıyor, açığa alınıyor. Bir öğretmen grubunun sorumsuz girişimini bahane eden Milli Eğitim Bakanı, 24 Aralıktan bu yana öğretmenleri toplu kıyım ve sürgünlere uğratmaya başladı. Binlerce öğretmeni açığa aldı. Binlercesi hakkında, uydurma gerekçelerle kovuşturma açtırdı. Öğretmenleri ekmeğinden ve mesleğinden etmek, bu hükümetin ve özellikle onun Milli Eğitim Bakanının temel hedefi haline gelmiştir.

Demirel iktidarının uygulamaları soyut bir öğretmen kıyımı ve düşmanlığı düzeyini çoktan aşmıştır. Yapılan, doğrudan doğruya öğretmenlerden intikam almaktır. Eğitim emekçilerini baş

Devamı s. 7, sü. 5'de

AP hükümetinin yılbaşı hediyesi

Kış Ortasında Yakıtsızlıktan Hayat Felce Uğradı

Demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlayıcı, en temel insan haklarına saldırı niteliğinde yeni yeni baskı yasaları çıkarmakla uğraşan AP azınlık hükümeti, kış ortasında yurtdaşların ısınma ihtiyacını karşılayacak tedbirleri almaya «vakit» ve «imkân» bulamıyor! Birçok büyük şehirlerde bazı yurtdaşlar yakıtsızlıktan evlerinde oturamaz hale geldiler. Büyük çoğunluk ise gidecek yeri olmadığından evinde donuyor.

Gelen haberlere göre Ankara ve İstanbul'da «hali vakti yerinde» kişilerin kalmakta oldukları apartmanların yöneticileri ne yapıp edip kilosu 50-60 liradan fuel-oil bulabiliyorlar. Ankara'da Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığında torpilli zevatın bakanın kapısını aşındırdığı ve çoğunun taleplerinin kısa zamanda yerine getirildiği söyleniyor. Hattâ zengin mahallelerinde evlere ikmal yapan bazı Petrol Ofis tankerlerinin üzerlerinin beyaz boyayla örtülmüş olduğu bildiriliyor!

İki ay öncesine kadar seçim meydanlarında ve her fırsatta «Ben başbakan olursam bütün dertler, bütün yokluklar biter» diye avaz avaz bağıran Süleyman Demirel ise, orta halli, sabit gelirli halkın çektiği sıkıntıyla alay edercesine, «Biz daha 35 günlük hükümetiz, Basra körfezinden gemiler yeni yola çıktı», diyerek sorumluluğu üzerinden atmaya çalışıyor, ülkeye daha bir buçuk ay yakıt gelmeyeceğini müjdeliyor!

(Ayrıntılı haberimiz sekezinci sayfada)

Meclis koridorlarında bildiri dağıtıldı

Aralarında DİSK Genel Başkanı Abdullah Baştürk ve TTB başkanı Erdal Atabek'in de bulunduğu bir grup sendika ve demokratik örgüt yöneticisi, hazırladıkları ortak bildiri metnini TBMM'de milletvekillerine dağıttılar. Bildiri de, demokrasiyi korumak adı altında demokrasinin ortadan kaldırılmak istendiği vurgulanıyor ve terörün asıl kaynağı olan MHP'nin üzerine gidilmesi gerektiği belirtiliyor.

Getirilmek istenen baskı yasalarına da karşı çıkılması istenen bildiride ayrıca, bu tasarıların, insan özgürlüklerini iktidarın keyfine terketmek amacını taşıdığının altı çizilmekte ve demokratik görüşlerin bir ayrı metin halinde eklendiği bildiriliyor.

Demokratik örgüt temsilcilerinin ve başkanlarının dağıttıkları bidliride ayrıca MHP ve yandaşı faşist cinayet odaklarının işledikleri cinayetleri, «özgürlükleri kullanarak» işlediklerinin söylenemiyeceği hatırlatılıyor. Buna ek olarak, faşistlerin silahlı örgütler kurmak suretiyle eylemlerini yürüttükleri de söylenmektedir.

Devamı s. 7, sütun 6'da

GRAMAJI DEĞİŞTİRİLMİYOR

İstanbul'da ekmek fiyatı 10 lira olacak!

● Emekçi aile babaları kara kara düşünüyor.

İstanbul'da fırıncıların ekmeğin fiyatına yüzde yüz zam istedikleri bildirilmektedir. Fırıncıların isteği kabul edildiği takdirde 10 liraya satılacak olan ekmeğin gramajında değişiklik yapılmayacaktır. Böylece bir kilodan daha az ekmek 20 liraya satılacaktır.

İstanbul'un kalabalık emekçi nüfusunu çok yakından ilgilendiren ekmek fiyatının 10 liraya çıkmasının emekçi ailelerine büyük sıkıntıya sokacağı ortadadır. Ortalama 4-5 çocuklu bir emekçi aileside sadece ekmek masrafı günde 50 lirayı bulacaktır. Asgari ücretin vergiden sonra günde yüz liranın biraz üstünde olduğu düşünülecek olursa ekmek fiyatına yapılacak zammın

Devamı s. 7, sütun 3'de

SEBEP O MU?

Maocu Aydınlık gazetesi yakınıyor:

«Sahte solcular yakalandıklarında TİKP'liyiz diyor ve kovuşturmayı saptırıyorlar.»

Aydınlık yanılıyor.

Bizce asıl sebep, işkenceden ve burjuvazinin zulmünden korkmalarıdır.

Anti-faşist Mücadelede İşbirliği İçin

GERÇEK

Bugün önümüzdeki en ivedi görev, hiç kuşkusuz ki etkin bir anti-faşist mücadelenin örgütlenmesi ve işçi sınıfımızın en ileri sınıf güçleri başta olmak üzere faşizme karşı olan tüm toplumsal güçlerin örgütlü bir birliktelik halinde anti-faşist mücadeleye seferber edilmesidir.

Gazetemizi ve onun yansıttığı politikaları yakından izleyenler bilirler: faşizme ve her türlü siyasal gericiliğe karşı en geniş demokrasi güçlerinin örgütlü bir biçimde bir araya gelmeleri, somut hedefler ve programlar etrafında genel demokratik hareketi merkezi bir şekilde yönlendirerek geniş yığınların bu mücadeleye seferber etmeleri en öne koyduğumuz görvlerin başında gelmektedir.

Bunun için öteden beri savunageldiğimiz gereksinme, devrimci-ilerici siyasal güçler olmadan, işçi sıfı politik hareketi içinde yer alanlar bulunmadan yapılacak demokratik güçbirliği çabalarının bir sonuca ulaşmayacağıydı.

Bugüne değin anti-faşist beraberlik kapsamında yapılan çalışmalar demokratik kitle örgütlerinin merkezi ya da yerel düzeylerde gerçekleştirdikleri Demokratik Güçbirliği platformunu aşamamıştı.

Hatırlanacağı gibi, 1976 yılına gelinceye kadar demokratik güçbirliği platformu dahi somutlanmış değildi. 1976'daki TÖB-DER Üçüncü Genel Kurulunda işbaşına gelen yönetim, demokratik hareketin bu gereksinmesi için zaman yitirmeksizin yoğun çabalara girişti. O zamanki DİSK yönetimine başvurarak merkezî düzeyde demokratik kitle örgütleri platformunun oluşmasına DİSK'in öncülük etmesini istedi. DİSK yönetiminin bu konuda adım atmaması üzerine, TÖB-DER, diğer meslek örgütlerini, gençlik ve kadın kuruluşlarını biraraya getirerek merkezi düzeyde demokratik platformun toplanmasında ileri adımlar attı. Ve bir dönem için bu platform Anadolu'nun dört bir yanında demokratik kitle eylemlerini örgütledi. Daha sonra, 6'cı Kongreyi izleyen dönemde DİSK de bu çalışmalara katıldı. Fakat demokratik platform artık demokratik kitle örgütlerinin varmış olduğu politikleşme düzeyinin gerisinde kalmaktaydı. Ayrıca DİSK çeşitli nedenlerden dolayı bu platforma işlev kazandıramadı. Sonuçta, Demokratik Platform kısır bir alana hapsoldu

Ortaya çıkan kilitlenmeyi aşmanın biricik yolu vardı: Sözkonusu platformda mutlaka devrimci-ilerici siyasal çizgilerin de yer alması, böylece demokratik kitle örgütlerine doğrudan siyaset yaptıran kimi politikalara son verilmesi gerekiyordu. Bu konuda DİSK'e bu doğrultuda yapılan tüm önerilere rağmen, siyasal çizgilerin de **doğrudan** katıldıkları bir platform oluşamadığı için, demokratik platform, ona katılan örgütlerin yeni politikleşme düzeylerine ayak uyduramayarak güdük bir konuma girdi.

Bugün faşist milliyetçi hareketin, ona yataklık eden Demirel yönetiminin, çeşitli ara rejim girişmelerinin karşısında siyasal demokrasi uğruna, kitlelerin demokratik hak ve özgürlükleri için ve en temel insan haklarını savunmak, eldeki demokratik mevzileri terketmeyip, tersine demokrasi mücadelesini güçlendirmek amacıyla demokrasiden yana tüm güçler hem siyasal örgütlerle, **hem de siyasal nitelikli olmayan** tüm demokratik kuruluşlarla ve bu mücadeleye bireysel katkısı olabilecek aydınlarla sağlam temeller ve ilkeler üzerine kurulmalıdır.

Bu sayımızın 3'cü sayfasında tam metnini okuduğunuz Çağrı, bu nedenle, basit bir siyasal dilek olmaktan öte, siyasal olsun ya da olmasın, demokrasi yanlısı tüm kuruluşların, insan haklarını savunan herkesin faşist komploya ve tüm anti-demokratik tertiplere karşı, her türden siyasal gericiliğe karşı bir araya gelmeyi amaçlayan çabalara yardımcı olmak dileğindedir.

Sorunun bir yanı, hiç kuşkusuz, **merkezi siyasal işbirliğidir.** Böyle bir siyasal nitelikli işbirliği, kuşkusuz ki, belirleyici olarak siyasal güçler arasında çözümlenir. Ama, dikkat edilecek olursa sorunun diğer yanı ve bundan sonra asıl gerekli olanı siyasal olmayan demokratik örgütlerle birlikte ortak bir demokratik platformun oluşturulmasıdır. Siyasal nitelikli olan ve demokratik mücadelenin ilke ve yöntemlerinde uyum sağlayabilecek olan diğer politik çevrelerin ortak mücadeleye kazanılmaları için sürdürülmesi gerekli çabaların yanısıra demokratik kitle örgütlerini mutlaka ve geniş bir kapsamla kucaklaması gereken demokratik işbirliğinin somut ilkeler çerçevesinde, somut yöntemlerle ve somut programlarla oluşturulması zorunludur. Çağrıyı yapanlar, dayatan koşulların ivediliğinde ilk elde politik çevrelerle ilişki kurmaya çalışmışlardır. Bu doğrultuda daha önce kendisine siyasal işbirliği çağrısı yapılan ama olumlu yanıt alınamayan siyasal çevrelerden TİP'e yeniden başvurulmuştur. Merkezi siyasal işbirliği gerçekleşmeden de sözkonusu çağrı'nın TİP'le birlikte ortaklaşa yapılması önerisi götürülmüştür, bu öneri TİP yöneticileri tarafından **şimdilik** uygun görülmemiştir. Buna rağmen diliyoruz ki, bu «şimdilik» kaydı uzun bir süreyi kapsamasın ve **ortak demokratik** çalışmalara katılacak güçler arasında TİP de yer alsın. Aynı şekilde siyasal işbirliği önerisine henüz olumlu yanıt vermeyen diğer politik çevreler de bu platforma katılsınlar.

Böylesi bir latform, kuşkusuz ki, DİSK ve DİSK'e bağlı sendikalar başta olmak üzere tüm meslek kuruluşlarını, gençlik ve kadın örgütlerini, kooperatif birlikleri, kültürel nitelikli dernekleri kucaklamalıdır.

Zaman yitirmekşizin bu görevi yerine getirmek için bir araya gelecek ortak demokratik ilkeler ve yöntemleri belirleyip somut ve gerçekçi bir programı hayata geçirmek gerekir. Şu anki bu birincil demokratik ödevimizi lâyıkıyla başarmak ve faşist komploya, her türlü gericiliğe karşı güçlerimizi birleştirmek için ileri!...

KENDİNİ ÜRETEN DÜŞ

A. Hamdi KARSU

Üst düzeyde eski bir NATO generali olan bir John Mackett oturup bir kitap yazmış. 3. Dünya savaşını anlatan bu kitap Hürriyet gazetesi tarafından tefrika halinde yayınlandı.

Kitabın bitiminde dünyanın aldığı şekil şu: **İlk nükleer silâhı Sovyetler Birliği kullanıyor. İngilterenin Birmingham kentine atılan bomba akıl almaz tahribata yol açıyor. Buna karşılık olarak İngiltere ve ABD, daha büyük bir nükleer silâhı, misilleme olarak SSCB'nin Minsk kentine atıyorlar. İkinci silahın tahribatı daha da korkunç oluyor. Bu gelişmeler üzerine Sovyet yöneticileri ve özellikle de SBKP politbürosu, nükleer savaşı tırmandırmak istiyor. Ancak, politbüro içindeki savaş aleyhtarı üyeler ve gizli polis şefi Buglenko, son politbüro toplantısını basarak teslim alıyorlar ve yönetim değişiyor. Aynı günlerde Sovyet Cumhuriyetleri ayaklanıyorlar ve bağımsızlıklarını ilân ediyorlar. Sovyetler Birliği parçalanıp dağılıyor, sosyalizm yeryüzünden silinip gidiyor ve savaş bitiyor...**

Kapitalizmin tükenmiyen bir rüyası vardır. Sosyalizmi yoketmek, yeryüzünden silmek. Böylece kendi ömrünü ebedi kılmak ve sömürüyü sonsuza kadar yaşatmak!

Kapitalizmin «yıldız falına» bakan bilimsel sosyalizm, daha 1850 yıllarında, bunun tatlı bir rüya olduğunu, kapitalizmin bir süreç içinde yıkılıp gideceğini ve yerini sosyalizme terketmek zorunda kalacağını haber verdi.

Tarih o günden bu yana bu minval üzere yaşandı. 1917 Ekim'inde kapitalizmin düşü ilk yarayı aldığı zaman, dünyanın bütün kapitalistleri soğuk ter döktüler. Bu yarayı onarmak için, savaşın bütün araçlarını Moskova'ya yönelttiler. Bu araçlar eridi «ve çeliğe su verildi»!

Kapitalizmin düşü geri duracak gibi değildi. Yirmi yıllık soluğunu ikinci kez sosyalizmin üzerine boşaltma hevesine kapıldı. Kendini daha güçlü, araçlarını daha gelişmiş buluyordu. Ama bu arada sosyalizm de ete ve kemiğe bürünmeyi başarmıştı. 1945 yazında dünya bir kan gölü idi «ve çelik böyle sertleşmişti»!

Kapitalizm daraldıkça düşleri genişlemeye başladı. Çünkü gerçeği yaşamak sömürüye zor geliyordu. «Soğuk savaş» hummasına tutuldu ama bir yandan da sıcak savaş araçlarını sosyalizmin hududuna yığınak yapıyordu. Bekçi köpekleriyle birlikte kapitalizmi son bir umutla korumayı umarken, bu kez burnunun dibinde bir adacıkta, Küba'da bozuldu rüyası. Oraya sargı bezi yetiştiremeden Vietnam'da, Angola'da, Mozambik'de, İran'da, Güney Yemen'de, Afganistan'da, Etiyopya'da, Kamboçya'da uç verdi gerçek. Kapitalizm kırk yamalı bir bohçaya dönüştü.

Lâkin yine de kendi düşünü yaratmaya, bunu üretmeye devam etti. Hegel'in «Mutlak»ı kapitalizm çağında aklın son sınırına işaret etmiyor muydu? O halde kapitalizmden öteye bir gelişme olmamalıydı. Tarih sermayenin egemenliği sınırında tükeniyordu. O halde sosyalizm geçici bir kâbus olmalıydı!

İşte bu düş, biçim değiştirerek yaşamaya devam ediyor. Barış ortamında sosyalizmin büyüyüp serpilmesi önlenemedi. İki kez denenmesine rağmen, savaşla da önlenemedi. Ama çaresiz kalınamazdı. Son bir kez daha denenmeliydi savaş.

İşte NATO'nun eski generali Sir John Hackett, kim bilir nice meslektaşının hülyalarına tercüman olarak 3. Dünya Savaşını «çıkardı» ve yazdı. Savaş, Sovyetler Birliğinin yok olması, sosyalizmin silinip gitmesiyle sonuçlanmalıydı. NATO'nun ve kapitalizmin gücü buna yetmese bile, Hackett'in rüyası yetiyordu.

Hürriyet Gazetesi, bu kitabın Türkiye'de oldukça iyi iş yapacağını düşünmüş olacak ki, çevirip tefrika etti. Yakında Hürriyet Yayınlarından kitap halinde çıkabilir ve bir çok kişinin başucu kitabı haline gelebilir. Çünkü, Türkiye'de Hackett'in gördüğü rüyanın benzerini görenler hiç de az değildir.

Ancak bu rüyayı gerçeğin süzgecinden geçirdiğimizde geriye hiç bir şey kalmıyor. Sovyetler Birliği değil de, emperyalist ülkeler bir nükleer savaş tehlikesine karşı kayıtsız kalıyorlar. Sovyetler Birliği sosyalist cumhuriyetlerinin, ya da genel olarak dünya devrimci güçlerinin, emperyalizmin saldırıları karşısında dağılmaları değil, kenetlenmeleridir sözkonusu olan. Türkiye'nin en «millî birlikçi» gazetesi Hürriyet değil midir zaten, millî hareketlerden kırmızı görmüş boğa gibi öfkeye kapılan!

Sovyetler Birliği bölünür, «Turan» birleşirse bundan Türk burjuvazisine ne düşer acaba? Türk burjuvazisine düşenden Hürriyetin payı ne olur?

Her halde emperyalizmin gördüğü rüyada Türkiye'nin payına düşenden fazlası değil!

Tektaş Ağaoğlu Bakış

İhlâs, iflâs, 1 Ocak

Başbakan ve Adalet Partisi Genel Başkanı Süleyman Demirel, ikide bir Meclis kürsüsünde, televizyon kameraları karşısında «İhlâs ile yola çıktık...» diye konuştukça ne dediğini, İhsan Sabri Çağlayangil hariç, kim anlıyor dersiniz? Ne yalan söyliyeyim, düne kadar ben de anlamıyordum. Dün Mustafa Nihat Özön'ün Osmanlıca-Türkçe lûgatına bakayım dedim ve orda, İ harfi bölümünde, şunu gördüm: «İhlâs - 1. Müşteri aldatma. 2. Iflâs etme.»!

İşte böyle. Demirel'in bu ülkede on beş yıl parti genel başkanlığı, sekiz yıldan fazla da başbakanlık yaptıktan sonra «memleketin durumu» hakkında son günlerde çizdiği acı tabloları hatırlarsanız, «İhlasla yola çıktık» sözünün ne denli bir iflâsın (tabiî ki dil sürçmesi ya da Allah söyletmesi kabilinden) itirafı olduğu daha iyi anlaşılır.

Burjuvazinin parlamentoya dayalı sivil rejiminde çare, yaklaşık her on yılda bir tükeniyor. Bunun nedeni, dışa bağımlı tekelci kapitalizmin temel çaresizliğidir. Çaresizlik artık temelde olmaktan da çıkmış, hiç bir hükümetin üstesinden gelemediği azgın hayat pahalılığı, kış ortasında yakıt yokluğu, yağ sıkıntısı, ilâçsızlık, yüzsüz karaborsa vb. tecellileriyle milyonlarca emekçi ve yoksul halkın günlük yaşamı üzerine bir kâbus gibi çökmüştür. Böyle bir iflâs durumunda tekelci kapitalist düzenin temel direği olan partinin genel başkanının «müşteri aldatma» ile yola çıkmasından başka çare kalmış mıdır?

Kalmamıştır ama, bunun dahi çare olmadığı, aldatıcı yavelerden gayri ikna yöntemlerinin de gündemde olduğu, 1 Ocak örtülü muhtırası ile bu defa başkaları tarafından müşterilere ilân edilmiştir. Bir başka deyişle, 71 «olağanüstü» döneminden bu yana geçen yeni bir on yıla yakın dönem sonunda rejimin asker güçleri rejimin sivil temsilcilerine «uyarı»da bulunmaya «zorlanmış»lardır.

Rejimin sivil muhataplarından hiç birisinin nedense kendini muhatap saymayıp âdeta meşrûiyeti üzerine gölge düşürmekten kaçındığı «uyarı»nın asıl muhatabının kimler ve hangi toplum kesimleri olduğu önümüzdeki günler ve haftalar içinde ayan beyan ortaya çıkacaktır. O zaman, «uyarı»nın niteliği bakımından da, geldiği merci bakımından da, Demirel'in bir devri iktidarında daha, «demokrasi içinde çare»nin niçin tükendiği iyice somutlanacaktır. Ve o zaman bir kere daha görülecektir ki, «demokrasi içinde çare»yi tüketen, emekçiler üzerinde sömürü ve baskıyı her ne bahasına olursa olsun arttırmaktan başka çaresi kalmayan tekelci burjuvazidir. Nitekim meşrû seçimler sonucu parlamento içinden çıkmış anayasal sivil hükümete böylesi olağanüstü uyarıları dahi her defasında «olağan» görenler, bunlara açıkça sahip çıkanlar ve askerin sivil hükümetin ve parlamentonun işine karışmasını âdeta gecikmiş bir muştu gibi sevinçle karşılayanlar, tekelci burjuvazinin meslek örgütlerindeki ve basındaki kodaman sözcüleri değil mi?

Oysa demokrasi içinde (yani demokrasi tekelcilerin maddî çıkarlarını ve havsalalarını aştığı ölçüde) çare gerçekten tükenmez. Tersine, çare demokrasi içindedir. Ülkenin bunalımdan çıkmasının yolu, bunalımın temel nedeninin mükerrer sonuçlarına katlanıp demokrasinin durmadan budanmasına göz yummak değil, kitlelerin ekonomik-demokratik kazanımlarının korunması, daha da ileri özgürlük ve demokrasi mevzilerine geçilmesidir. Meşrû sivil hükümetler ve parlamento üzerine ikide bir süngü gölgesi düşmesine, burjuva demokrasisinin tekelci çıkarlar uğruna iki de bir kendini inkâra «zorlaması»na karşı dahi yegâne teminat budur.

KAÇMAZ : «Halkımız Faşizme Geçit Vermeyecektir»

Yeni yıl nedeniyle bir mesaj yayınlayan TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, 1979'un emekçi halka yoksulluk ve acıdan başkasını getirmediğini, daha da kötüsü, örtülü MC ile başa geçen Demirel'in hiç bir hukuk ilkesiyle bağdaşmayan «aklı başa toplatmak» tehditleriyle, işçileri, emekçileri, sözcüsü olduğu patronların aklıyla düşünmeye zorlayacağını açıkça ilan ettiğini belirterek, ağır faşist terör karşısında yılmayan halkımızın böylesi kuru sıkı tehditlere pabuç bırakmayacağını, 1980'de anti-faşist mücadelenin bayrağını daha da yükselteceğini söylemiştir.

Mesaj şöyledir:

«Emekçi halkımız acılı bir yıl daha geçirdi. Bir yandan yoklar, kuyruklar, ateş bahası fiyatlar arasında bunalırken, bir yandan da hangi kör kurşunla canından olacağı endişesinden bizar oldu. En kötüsü, yıl sonuna doğru yeni bir MC oldu bittisiyle karşılaştı. Oysa eskisini işbaşından göndermek için iki yıl öncesine kadar nelere katlanmış, nasıl direnmesini bilmişti.

Şimdi faşizm özlemcisi burjuvazi, onun mutemed adamı ve faşist işbirlikçisi Demirel demokrasi güçlerine vargüçleriyle saldırıyorlar. Demirel, en temel hukuk ilkelerini ayaklar altına alarak «aklını başına toplamayanların, aklını başına toplatacağız!» diye külhanbeyi ağzıyla zılgıt geçiyor. Sanki Anayasa'da ve kanunlarda «aklını başına toplamamak» niteliğinde bir mesele varmış gibi! Demirel bu tehdidiyle ne kastediyor? Her halde işçilerin, emekçilerin onların sömürü ve baskıdan kurtuluşu uğruna mücadele eden sosyalistlerin aklını beğeniyor olamaz. Öyle olsaydı aşırı kârları pekiştirme kiçin kurulmuş en azılı patron sendikalardan birinin başına, MESS başkanı Turgut Özal'ı kendisine akıl hocası seçmezdi. Demirel'in «akıl»dan kastı bellidir. Onun aklı, en gözükara kapitalistlerin aklıdır.

Bu «akıl»la, işçilerin kendi haklarına sahip çıkmayı amaçlayan akıllarının bağdaşmayacağı açıktır. O halde Demirel işçilerin, emekçilerin patronlar gibi düşünmesini istemekte, böyle düşünmeyenleri de zorla böyle düşündüreceğini açıkça ilan etmektedir.

Bunun adı tek kelimeyle faşizmdir.

Ama Demirel kuru sıkı tehditlerde bulunurken aldanıyor. Türkiye'de hiç bir işçi, hiç bir emekçi insanlık düşmanı lanetli faşizmin hunharlığını bilen hiç bir demokrat, kısaca faşizmden çıkarı olmayan 40 milyon insan Türkiye'nin bir Güney Kore, bir Brezilya haline getirilmesine izin vermeyecektir. Halkımız bunca zorbalık, bunca katliam karşısında yılmamış, sinmemiştir. Önümüzdeki dönemde de tüm örgütlü güçlerini biraraya getirip yığınlar halinde direnmesini bilecek, demokratik hak ve özgürlüklerine sahip çıkacak, faşizme geçit vermeyecektir. Yeni yıl anti-faşist mücadelenin bayrağının daha da yükseldiği bir yıl olacaktır.»

İŞTE KAPİTALİZM

Taksitle yaşayıp Borçla ölenler

Kapitalist ülkelerde kâr için üretim çarkı dönmeyi sürdürüyor. Toplumsal gereklere göre değil, getirdiği kâra göre yatırım yapılan alanlarda her geçen gün aynı mallar şurası burası biraz değiştirilerek, başka ambalajlarda piyasaya sürülüyor. Aslında değişik alanlarda üretimi ve pazarları ellerinde tutan dev tekeller gereksiz tüketimi körüklemek üzere reklam kampanyalarına girişiyorlar. Aslında bu reklam kampanyalarının maliyeti de eninde sonunda tüketicinin cebinden çıkıyor. Diğer bir deyişle tüketici kendi parasıyla aldatılıyor.

Giyim eşyasından mutfak eşyasına, meşrubattan ciklete kadar akıl almaz bir şekilde tüketim daha da hızlandırılmak isteniyor. Onlarca çeşit ama özünde aynı tek bir tüketim maddesi satılıyor.

Reklamların ve diğer yollardan yaratılmak istenen koşullanmaların sonucunda parası olan zaten günün yeni (!) nimetlerinden yararlanmaktan geri kalmıyor. Ya parası olmayanlar, geliri kısıtlı olanlar ne yapacak? Onlar da düşünülmüş. Taksitle satışlar, kredi kartları ne güne duruyor? Tüketicinin taksit hanesindeki borçlar hızla çoğalırken, kredi kartlarının her gün yenileri piyasaya çıkıyor.

Taksitle satışlar, kredi kartları sözde tüketiciye kolaylık. Aslında zaten sınırlı olan gelirinin her geçen gün daha büyük kısmının tekelcilerin cebine aktarılmasından başka bir şey değil. Tam bir tuzak. Tüketici, taksitle kredi kartıyla kolayca tüketime teşvik ediliyor ve ömrünün sonuna kadar sürecek bir borçlanmaya itiliyor. Cebinde kredi, taksit kartlarıyla aslında hiç de gerekli olmayan şeyleri tüketmek için, sırtında ağırlaşan borç yüküne bakmaksızın yeni taksitlere koşuyor!

Okurlardan

Demokrasi Mücadelesi

Demirel'in kurduğu azınlık hükümeti iktidara gelmesiyle birlikte, sosyal demokrat hükümet zamanında hazırlığına başlanan anti-demokratik yasaları hızla kesinleştirmek için, faşist çeteleri arkasına alarak işçi ve emekçilerin demokratik haklarını gaspetmek, yükselen demokrasi mücadelesini engellemek için harekete geçti. Demirel daha iktidara gelmeden söylemişti: «Hükümet olduğumuz zaman ne anayasa, ne babayasa dinleyeceğiz» diye. O bu sözlerle Türkiye'de faşist bir diktatörlük kurma arzusuda olan MHP ve yan örgütlerine vasiyet vermiştir.

Evet bu sözler doğruydu. Karşısında güçlü muhalefet göremeyen, demokrasi güçlerinin dağınıklığından yararlanan halk düşmanları meydanı boş buldular. Güpe gündüz başkentin ortasında bakanlığa baskın düzenleniyor. Antakya'da, Yozgat'ta bir çok ilimizde Kahramanmaraş benzeri can kırıma zemin hazırlamak için mezhep kışkırtıcılığı yapılıyor. Binalarında bomba imal edilen, silah deposu yapılan faşist MHP'nin, terörün başlıca kaynağı olduğu, devlet kademelerine sızdığı, önemli kişileri öldürerek, sokak hareketleriyle halkı sindirmek istediği, faşist bir diktatörlük kurma arzusunda olduğu açıktır.

Sınıf mücadelesinin bu derece çetinleştiği şu dönemlerde, devrimciler, sosyalistler, burjuvaziye karşı nerede, nasıl, kimlerle mücadele verileceğini iyi bilmek zorundadır. İçinde bulunduğumuz dönemde Kahramanmaraş'ın yıldönümünde olduğu gibi maceracı hareketlerin mücadeleye zarar vereceği bilinmelidir.

Tek tek örgütlerin direnişleri, bireysel hareketler geçersizdir. Günümüz mücadelesi, işçi sınıfının siyasi otoritesi doğrultusunda, diğer meslekî demokratik kitle örgütleriyle beraber yürütülmelidir. Ve en acil talep olan anti-faşist bir cephe kurulmalıdır. Bunun dışında kitlelere malolmayan hareketlerin başarı kazanması mümkün değildir.

Tüm demokrasi güçleri bilmelidir ki, emekçi halkımıza kısa vadede verilecek en güzel armağan ortak mücadelenin başarılmasını sağlamaktır.

Seyit Güzel - KAYSERİ

TSİP, Birlik Dayanışma ve Devrimci Demokratlardan

TÜM ANTİ-FAŞİST GÜÇLERE ÇAĞRI

Son siyasal gelişmeler üzerine bir basın açıklaması yapan Türkiye Sosyalist İşçi Partisi, Birlik Dayanışma ve Devrimci-Demokratlar, demokrasiyi savunan tüm güçlerin ve ortak davranabilecek demokratik kuruluş ve kişilerin anti-faşist bir çizgide bir araya gelmelerini istedi.

Açıklamanın tam metni aşağıdadır:

«Türkiye'de zaten kısıtlı olan demokratik hak ve özgürlükler yeni yeni tehlikeler ve baskı girişimleriyle karşı karşıya.

Bir yandan faşist terör tırmandırılıp yaygınlaştırılırken, öte yandan MHP ile işbirliği içindeki Demirel yönetimi «anarşi ve bölücülük» edebiyatı yaparak, yeni anti-demokratik yasaları ve yasa değişikliklerini parlamentodan geçirme çabasındadır. CHP meclis grubu son olarak bu yasaların görüşülmesi kararını alarak, anti-demokratik gelişimleri kolaylaştırmıştır.

Son olarak Cumhurbaşkanına ve parlamentoda temsilcisi bulunan siyasal partilere ve gruplara verilen «Silahlı Kuvvetlerin Görüşü» ise 12 Mart Muhtırası'nın günümüz koşullarındaki tekrarını simgelemektedir.

Açıkça bellidir ki, Türkiye bugün çok yönlü anti-demokratik ve faşist tehditler altındadır. Değişik yönde sürdürülen bu çabalar, işçi sınıfımızın ve emekçi halk güçlerimizin mücadelesine karşı gerici egemen güçlerin sınıfsal ve ulusal baskıları şiddetlendirmeleri noktasında odaklaşmaktadır.

Bu gelişmeler özellikle İran ve Afganistan olaylarıyla Orta Doğu'daki konumunu yitiren Amerikan emperyalizminin Türkiye'yi emperyalizmin bir ileri karakolu olarak tahkim etmek ve bölge ve dünya barışına karşı NATO'yu silahlandırmak planlarına uygundur. Nitekim ABD'nin Türkiye ile imzalamak istediği ikili askeri anaşma konusunda bir süredir kesilmiş olan görüşmeler tam bugünlerde acele sonuçlandırmak kaydıyla yeniden başlatılmıştır.

Gene aynı gelişmeler, yarım milyona yakın işçimizin toplu sözleşme görüşmelerinin sürdüğü bir ortamda, tekellerin egemenliğini ve sömürüsünü güçlendirmek, işçilerin sınıf mücadelesine karşı yeni baskılar getirmek, grev ve toplu sözleşme gibi temel sendikal, demokratik hakların kullanılmasını engellemek için tekelci sermayenin isteklerine uygundur.

Öte yandan bütçe şu anda parlamento komisyonlarındadır. Yeni bütçe memur katsayısından, taban fiyatlarından, vergi oranlarına kadar değişik yollarla emekçiler için öngörülen gelir dağılımını daha da kısıtlamak ve ekonomik bunalımın tüm yükünü IMF'nin dayatmaları doğrultusunda emekçilerin sırtına yüklemeye çalışan tekelci sermayenin yükselen ekonomik mücadeleyi bastırma planlarıyla son gelişmeler uyum içindedir. Bölücülük iddiaları ise insan temel hak ve özgürlüklerinin çiğnenmesine, Helsinki Konferansı Sonuç Belgesi'nin hiçe sayılmasına vesile sayılmaktadır. Bir taraftan bu gelişmeler demokrasi güçlerine dayatılırken, diğer yanda MHP ve gizli, açık faşist odaklar, Türkiye'de topyekün faşist bir komployu tezgahlamak yolunda yeni provokasyonların peşindedir. Onlar dün Elazığ'da, Malatya'da, Sivas'ta, Kahramanmaraş'ta yaptıklarını bugün Antakya ve diğer bazı illerde tezgahlamaya çalışıyorlar. Buna karşı uyanık olmak, faşizmin komplolarını örgütlü yığın mücadelesiyle bozmak gerekiyor.

Bugün Türkiye'nin ana sorunu faşizm tehlikesine, her türden anti-demokratik girişime karşı işçi ve emekçilerin örgütlü yığınsal mücadelesini yükseltmektir. Demokrasi güçlerinin ancak böylesine ortak bir güçle yığınsal direnişi karşı karşıya kaldığımız tehlikeyi geriye itebilir.

Böylesi bir ortamda, işçi sınıfımızın en ileri sınıf güçleri başta olmak üzere tüm demokrasi güçlerine düşen en ivedi görev, bir an olsun zaman yitirmeksizin bir araya gelerek etkin bir demokratik hareketi, tüm kapsamıyla birlikte yaşama geçirmektir.

Faşizme karşı ayrı ayrı saf tutmuş bütün toplumsal güçler, siyasal olsun ya da olmasın tüm devrimci, ilerici demokratik örgütler halk yığınlarının tamamının çıkarları doğrultusunda üstlendikleri anti-faşist görevleri birlikte yerine getirmelidirler.

Faşist tehdit ve tehlikeye karşı teslim olmak, eldeki demokratik mevzilerden geri çekilmek, faşistlerin ve tüm gericilerin bütün faşist dikta özlemcilerinin ve işbirlikçilerinin işini kolaylaştıracak, temel insan haklarının, basın, haberleşme, söz ve anlatım özgürlüğünün, siyasal ve kültürel hakların, ulusal demokratik istemlerin büsbütün bastırılmasını amaçlayanların ekmeğine yağ sürecektir.

Bugün topraklarımız üzerinde milyonlarca emekçi, devrimci, ilerici, demokratik, siyasal kuruluşlarda, ya da ekonomik planda sendikalarda ve diğer demokratik kitle örgütlerinde örgütlüdürler. Toplumun en diri, en dinamik kesimlerini oluşturan bu milyonlarca emekçinin örgütlü güçler halinde biraraya gelmeleri, demokratik ve ulusal hakları, ve çıkarları korumak üzere güçlerini birleştirmeleri, toplumdaki güçler dengesini demokrasi lehine değiştirecek biricik ve geçerli maniveladır.

Bu nedenle, faşizme karşı olan ve demokrasiyi savunan her örgüt ve kişi şu anda kendisine düşen en öncelikli tarihsel görevin anti-faşist eylem ve cephe birliğini gerçekleştirmek üzere harekete geçmek olduğunu bilmeli, böyle bir platformun oluşturulması için seferber olmalıdır.

Şayet 12 Mart döneminde yaşanılanların tekrarını istemiyorsak, 12 Mart özlemcilerine, Demirel tipi faşizm işbirlikçilerine ve faşist Milliyetçi Hareket Partisi'ne, her türden siyasal gericiliğe, tüm anti-demokratik emellere karşı birleşmemiz ve en geniş kitleleri örgütlü, disiplinli bir sekilde anti-faşist mücadeleye seferber etmemiz gerekir.

Bu nedenle, en kısa zamanda tüm anti-faşist, demokrasi güçlerinin, siyasal partilerin, işçi sendika ve konfederasyonlarının, demokratik yığın ve meslek örgütlerinin yurtsever kişi ve kuruluşların faşizm tehlikesine karşı ortak mücadelemizi örgütlemek, ilke, program ve somut biçimlerini saptamak üzere biraraya gelmesi zorunludur. Bu yaşamsal görevin bilincinde olarak üzerimize düşen tüm sorumlulukları yerine getirmek ve demokrasi güçlerinin en kısa zamanda biraraya gelmesi için ortak çaba sarfetmek kararında olduğumuzu açıklıyoruz. Yaratılmak istenen tüm yılgınlıklara karşı bütün ilerici, demokratik ve devrimci güçleri, anti-faşist ortak mücadelemizi yaşama geçirmek üzere göreve çağırıyoruz.

1979' un getirdikleri

1979 yılı tek başına hiç bir şey anlatmıyor Ama 1979'un tek başına olayları, toplumsal yaşamın geçmişini ve geleceğini içine alan süreçler açısından ele alındığında çok şey anlatıyorlar. «On yıllar» dönemecinde 1979'un bir son halka olduğu, yeni yılın daha ilk günlerinde anlaşılır oldu. 1979 yılı boyunca egemen sınıfların ekonomik, siyasi ve ideolojik açmazı halka halka derinleşti. Buna karşılık emekçi sınıfların mücadelesi, yeni bir nitelik ortaya koymamakla birlikte, oldukça zengin bir birikimle, burjuvazinin krizini derinleştiren bir rol oynadı.

1979'un bilançosu, kapitalist dünyanın genel tablosu içinde yerine yerleştirildiği zaman daha anlaşılır oluyor. Emperyalist hesaplar, daha kritik noktalarda düğümlendiği için, kapitalizmin Anadolu kalesinden kopan taşlara aldırmıyor. Bu kalede açılan gedikleri, kendi bağrında gittikçe büyüyen gedikler yanında önemli saymıyor. Bu da, Türkiye'de sınıf mücadelesini yeni boyutlara itiyor.

1980'e başlarken Türkiye'de demokrasi üzerine «son» tartışmalar yapılmaktadır. Ancak emekçi sınıflar, bu tartışmayı daha uzatmaktan yanadırlar. Bunun için demokratik ve siyasi güçlerini birleştirmenin, hedeflerini netleştirmenin çabası içindedirler. Önümüzdeki döneme damgasını vuracak ve mücadelenin kaderini belirleyecek olan da, emekçi sınıf güçlerimizin bu yönde alacağı mesafe olacaktır.

1979 yılında kaybetmediklerimizi, 1980 ve izliyen yıllarda da kaybetmemek, bununla da yetinmeyip yenilerini kazanmak için mücadeleyi yükseltmek ve tabanını genişletmek...

Görevimiz bu olacaktır.

1979 EKİM SEÇİMLERİ BİR SİYASİ DÖNEMEÇ OLDU

1979 yılının ekonomik, toplumsal ve siyasal olayları 14 Ekim seçimleri düğümünden geçerek hakim çizgilerini ve yönelimlerini ortaya koydular. Seçimlerin ortaya çıkardığı yeni siyasi güç dengeleri, bu demokratik olayın, demokrasinin güvencesi olamayacağını bir kere daha gösterdi.

Dünyadaki bütün sosyal demokrat hareketler gibi, 1979 yılı CHP için de bir sınav yılı oldu. Görüldü ki, CHP, peşine takılan umutların cevabı olamazdı. Olamadı. Seçim stratejisi, solculuğundan kurtulup sermaye güçlerine tam bir güven vermeye dönük olan CHP, talip olduğu görevi daha iyi yerine getirecek olan klasik burjuva tercihleri karşısında yenildi.

Sol ve sosyalist güçler 14 Ekim seçimlerine bir blok halinde giremediler. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi ile Devrimci Demokratlar seçimlere işbirliği yaparak girdiler.

AP oylarını yüzde 49'a çıkarırken, CHP oylarında yüzde 12 ye varan bir gerileme görüldü. CHP solu oyların toplamı yüzde 4,5 oldu.

Seçimlerde siyasi partilerin 29 ilde aldıkları oylar ve geçerli oy sayısına göre sağladıkları oy yüzdeleri şöyle belirdi: AP 2.720.931 (% 47,8), CHP 1.664.940 (% 29.27), MSP 534.799 (% 9.40), MHP 365.193 (% 6.42), CGP 135.021 (% 2.37), TSİP 67.135 (%1.18), TBP 59.914 (% 1.05), SDP 39.660 (% 0.70) TİP 38.617 (% 0.68).

Seçimlerden sonra CHP hükümeti istifa etti. Çünkü seçim sonuçlarının ortaya çıkardığı rakamsal göstergeler Ecevit hükümetinin Meclisteki oy desteğinin azınlığa düştüğünü haber veriyordu. 50 senatör ve 5 milletvekilliğinin partiler arasında bölüşümü şöyle oldu: AP: 33, CHP: 12, MSP: 4, MHP: 1 senatörlük ve AP: 5 milletvekilliği.

1979'DA TERÖRÜN DORUK HEDEFLERİ

1979 yılı planlı faşist terörün doruk hedeflere yöneldiği ve mantığını açığa vurduğu yıl oldu. Tanınmış demokrat bilim adamları ile birlikte, siyasi parti yöneticileri arka arkaya MHP'nin boy hedefi oldular. Siyasi suikastlara, sabotajlar ve toplu öldürmeler eşlik etti.

1979'un 1500'ü aşkın terör kurbanları arasında şu isimlere de rastlanıyordu: Gazeteci Abdi İpekçi, Prof. Fikret Ünsal, Prof. Ümit Doğanay, Prof. Cavit Orhan Tütengil, Cevat Yurdakul...

Siyasi suikastlarde bir çok CHP, TSİP, TİP yöneticisi öldü, yaralandı, sakat kaldı. Bingöl, Gaziantep, Bitlis belediye başkanları da terörün hedefleri arasında idi.

1979 yılı içinde MHP yöneticilerinden bir çoğu cinayet suçundan tutuklanıp yargılandılar. Sıkıyönetim mahkemeleri, bu partinin milletvekili yöneticileri hakkında suç duyurusunda bulundular. Cumhuriyet Başsavcısı MHP hakkında dava açmamakta direndi.

1979'un iktidarlarından CHP, faşist teröre karşı mücadele yerine, demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlamak yolunu seçti. Ecevit hükümeti önce ilân ettiği sıkıyönetimin kapsamını sonra genişletti. İlleri 13'ten 19'a çıkarırken, «bölücülük» suçunu da sıkıyönetim kapsamına aldı. MHP'yi ise sürekli gözardı etmeye çalıştı.

MHP ve ÜGD binalarında yapılan aramalarda yüzü aşkın tabanca ve binlerce kilo mermi ve dinamit yakalanırken, ÜGD genel merkezi ve bütün şubeleri faaliyetlerini sürdürmeye devam ettiler.

Yakalanan faşist katillerin ve özellikle M. Ali Ağca'nın (İpekçi'nin katili) askeri cezaevinden kaçırılabilmesi, faşist hareketin örgütsel boyutları hakkında yeni göstergeler oldu. Ağca'nın yakalandığı gün Türkeş Avrupa'ya kaçtı ama olayın arkası bırakıldığı için Türkiye'ye dönebildi.

Sıkıyönetim cenaze merasimlerinde halka saldırmaya başladı. MHP'nin yönlendirdiği terör demokrasiyi boğma girişimlerine büyük kolaylıklar sağladı.

1979'DA TÜRKİYE'DE EKONOMİ

● 1979 tekellerin tatlı kâr yılı oldu. Enflasyon hızı, stokçuluk, karaborsacılık bu sonuca hizmet etti.

● Ecevit hükümeti bir defada % 33'e varan, bir çok defa da «kur ayarlaması» düzeyinde toplam % 30'u aşan devalüasyonlarla paranın değerini % 65 kadar düşürdü ve böylece ekonomiyi «düzeltmeye» çalıştı!

● Döviz transferleri tamamen durdu. İşçi dövizlerine uygulanan pirim sistemi, yaz başlarında döviz girdilerini artırır gibi oldu. Ama 400 milyon mark dolayındaki bu girdi bile tekelcileri hoşnut etmedi.

● Asgari ücret 1979 yılı içinde yeniden belirlenerek 3300 liradan 5400 liraya yükseltildi. İlk kez belirlenen tarım işçileri için asgari ücret ise, günlük 160 lira olarak belirlendi. Sendikalar belirlenen asgari ücreti gülünç buldular.

● Buğday taban fiyatı 410 kuruş olarak saptanırken devlet destekleme alımları % 19 düzeyinde kaldı. Buğday tüccarın elinde 9 liraya kadar yükseldi.

● Ecevit hükümetinin hazırladığı bankalar kararnamesi hiç bir somut uygulama yapılamadan yeni hükümete devredildi. Sonra da kaldırıldı.

● Seçimlere doğru taban fiyatlarına prim verilmeye başlandı. Bu uygulama tekelleri çok kızdırdı.

● Petrole yüzde yüze varan ölçüde zam yapıldı. Yakıt sıkıntısı had safhaya vardı. Tüpgaz, yağ, ilâç gibi temel ihtiyaç malları bulunmaz oldu. Televizyon fiyatı 10 bin liradan 29 bin liraya yükseldi. Bütün dayanıklı tüketim malları aynı oranda pahalılaştı.

● Memurlara verilen yakacak yardımı bin liradan iki bin liraya, katsayı 12'den 16'ya çıkarıldı. KİT'lerin zararı bütçede 39 milyar lira olarak öngörüldü.

● Yeni krediler alınamadığı halde Türkiye'nin dış borçları 18 milyar doları buldu. ABD'nin Welss Fargo bankası alacaklarına karşılık, Türkiye'nin tarım ürünlerine haciz koydurttu.

● Ecevit hemen bütün Batı Avrupa ülkelerini gezip yeni borç para bulmaya çalıştı, başarısız kaldı. IMF'ye niyet mektubu verildi ama IMF'nin niyeti değiştirilemedi.

● Tam gün yasası yürürlüğe konuldu, hastanelerde çalışan doktorların sayısı % 50 azaldı. İlaçlara % 300'ü aşan zamlar yapıldı.

● Emekçi gelirlerindeki artış % 30 dolayında kalırken pahalılık % 100'ü aştı.

Tekelciler Güney Kore veya Brezilya gibi, baskıcı bir yönetim kurulmasını istediler. Bunun için çalıştılar.

1979'DA DEMOKRASİ MÜCADELESİ

Kapitalist dünya tam bir kriz içinde 1979 yılını yaşadı. Türkiye'de bu krizin kuşatması altındaydı. Burjuvazi kendisine bir türlü «çıkış yolu» bulamadı.

IMF ile pazarlıklar hükümetin ekonomi politikasını yakından belirledi. Ecevit hükümeti % 33'lük bir devalüasyon yaptı, fiyatları artırdı. Taban fiyatlarını düşük tuttu. Bunlar, % 70'i aşan enflasyon hızını yavaşlatamadı.

Tekelciler «çıkış yolunu» demokrasi dışı yollarda görmeye ve bunu ilan etmeye başladılar. Ecevit hükümetinden kurtulmak istediler ve seçimleri bunun çözümü olarak gördüler. Demokratikleşme süreci geriledi, baskılar geriledi, baskılar azgınlaştı. Sıkıyönetim Şubat ayında yayın kapatmaya, dernek mühürlemeye, siyasi çalışmaları engellemeye başladı. 29 ilerici yayın yasaklandı, bir çok derneğin genel merkezleri kapatıldı. Türkiye Sosyalist İşçi Partisi'nin düzenlediği ve 2 ay süren «Demokratik Hak ve Özgürlükler Kampanyası» baskılar altında sürdü.

1 Mayıs kutlamaları İstanbul'da engellendi. Siyasi parti başkanları ve sendika liderleri tutuklandı. Geri adım atanlar 1 Mayıs'ı İzmir'de «kutladılar»!

Teknik elemanlar, yan ödeme katsayısını az bulup bir günlük iş bıraktılar. TÖB-DER'in mitinglerine izin verilmedi. Polis TÖB-DER Bursa mitingine saldırdı. 1 ölü, yüz yaralı ve 303 tutuklu... TÖB-DER 2 Ekim'i «yas günü» ilân etti. Türkiye'de öğretmenler derslere girmediler. 10 Kasım günü TÖB-DER Genel Başkanı Gültekin Gazioğlu ve diğer yöneticiler tutuklandı. 24 Kasım'da ise, bir gurup maceracının kendi nasırını kaşıma girişimi bahane edilerek, TÖB-DER kapatıldı.

Devamı s. 7, sütun 6'da

Doğrudan...

Hüseyin Hasançebi

Korkuları Güvencedir !

Dünya gericiliği sosyal ve siyasal olayları kendi mantığı ve literatürü kapsamında tartışmayı başarıyor. Kuyruğu havada küçük burjuvayı ve milliyetçiliğin yedi rengini, kendi üslup ve mantığı içine çekmeyi de beceriyor. Böylece ortaya blok bir siyasi tutum çıkıyor.

Afganistan Devrimi'nin son halkası da emperyalizm tarafından bu çerçeve içinde tartışmaya açıldı. Dünya çapındaki kapitalizm-sosyalizm arasındaki mücadele, Afgan merceğine sıkıştırılarak çarpıtılıyor. Once olayın adı «müdahale» diye konuyor, sonra da bunun tartışması yapılıyor.

Günümüzde sosyalizm hiç bir eyleminden ötürü kendini savunma durumunda değildir. «Haklılık» sorunu tarihi olarak çözülmüştür. Devrimler haklıdırlar. Devrimleri korumaya yönelik tüm ekonomi, politik ve askeri eylemler, tartışılmaz biçimde haklıdırlar. O halde tartışılan, dünya gericiliğinin karın ağrısıdır. ABD'nin ve onun koruyuculuğu altındaki «köhnemiş sistemin Afganistan cephesinde aldığı yaradır söz konusu edilen.

Sovyetler Birliği'nin Afganistan Devrimi'ne «müdahalesi», tüm dünya emekçilerinin Ekim Devrimi'ne müdahale etmesi gibidir. Dünyanın bütün işçileri emperyalist müdahaleye karşı, Ekim Devrimi'ne «müdahale» etmek zorunda idiler. İngiliz ve İtalyan işçileri, Sovyet Devrimi'nin üstüne gönderilen savaş gemilerine silah yüklemeyi reddederken «müdahaleci» idiler. Günümüz devrimlerinde de aynı tür «müdahaleyi» görmekte ve alkışlamaktayız. Sovyetler Birliği, Türkiye'nin verdiği ulusal kurtuluş savaşına bile «müdahale» etmiş ve emperyalist müdahalenin kırılmasında belirli bir rol oynamıştı.

Kapitalist dünya Afanistan'da bir karşı devrimci komployu alkışlamaya hazırlanırken şaşırıp kaldı. ABD'nin oyunu bir anda Pakistan topraklarına kovuldu. «Hür dünya»nın dişçi koltuğundan kalkamıyan bu eskimiş canavarı kuyruğu üzerine oturmak zorunda kaldı. Aynı şey Macaristan'da ve Çekoslovakya'da olmuş, ABD emperyalizmi suçüstü yakalanmıştı.

Afganistan'da, Devrimin tomurcukları arasında yutacak bol arayan ABD sineği kendi dilini yutmak zorunda kaldığı için öfkelidir. Peki ama Türkiye'ye ne gerici korosunu karanlıkta fasıl geçmeye zorlayan korkuyu nasıl anlatmalı?

Bu korku emekçi sınıflarımızın umudunun da açıklamasıdır. Söylenenlere ve söyliyenlere bakmak, Afganistan'daki proleter enternasyonalizminin yüceliğini anlamaya yeter. Sovyetler Birliği'nin ve sosyalizmin gücü karşısında kendi patronlarının bozgunu, Türkiye'deki Mao'culuğun ve gericiliğin umutlarını ve hesaplarını suya düşürmüştür. Asya'daki emperyalist sömürü kuşağının bize tekabül eden beslemeleri, ABD'ye güvenlerini yitirir oldukları için kendilerine de güvenemez olmuşlardır.

«Bağımsızlık» mı? Bu eski bir türküdür, onlar için ve yeni bir yalan. Bağımsızlığın kendileri için ölüm olduğunu bizden iyi bilirler. Ve yine onlar bizim kadar bilirler ki, bağımsızlık emekçi sınıfın yararıdır.

Kapitalizmin karanlık dehlizlerinde solumaya alışkın burjuva gericiliği, haritasına bile lütfen da-

Devamı s. 7, sütun 7'de

Sağ basından

Kapitalizm ve dünya gericiliği Afganistan'da, böğründen derin bir yara aldı. Emperyalizmin ve gericiliğin Türkiye'deki uzantıları sarsıldılar. Korkularını hep bir ağızdan dile getirdiler.

Başka?!

31 Aralık tarihli Tercüman'da Ahmet Kabaklı...

«Sovyet Rusya Hint Okyanusu'ndaki çıkarları için Afganistan'ı küstahça işgal etmiştir. Dünya denizlerine hakim olmak, Asya'daki üstünlük ve petrol kuyularına sarkmak bu mütecavizin değişmiyen emelleridir.»

Vah vah!

31 Aralık tarihli Tercüman'da Ergun Göze...

«İşte bir gece Ruslar, Antonov uçaklarına doldurdukları birliklerini Kabil'e indirerek Afganistan'ı işgal ettiler. Bir kuklalarını daha, sadık bir başka kuklalarıyla değiştirdiler... ABD Tahran'ı basacak, rehineleri kurtaracak derken, Rusya Kabil'i basmış ve Afganistan'ı yutuvermiştir... Vah islâm dünyası vah!...»

Ve de Muhammet Han...

1 Ocak tarihli Hergün'de Taha Akyol...

«Afganistan'daki kızıl gangster baskını, Rusya'nın bütün Ortadoğu üzerindeki haydutça emellerini ortaya koymuştur. Haydutlara karşı ortak tavır almak, onu caydırmanın ilk şartıdır. Türkiye'nin bugünlerde değil ama akan zaman içinde «ikinci Afganistan» olmasını önlemek, milli bağımsızlığımızın, vatanseverliğimizin ilk şartıdır.»

Amerikan bağımsızlıkçısı

2 Ocak tarihli Hergün'de Enver Altaylı...

«Dün Türkistan'da milyonlarca Türkün imhasını büyük bir soğukkanlılıkla gerçekleştiren, bugün Afganistan'a bütün dünyanın gözleri önünde 50 bin asker sokan ve kanlı bir imha hareketine girişen Rusya, Türkiye konusunda önümüzdeki günlerde çok daha aktif bir politika takibedecektir... Türkiye'nin bağımsızlığından ve Türk vatanının bölünmezliğinden yana olan bütün siyasi güçlere düşen görev... Rus'a karşı işbirliği yapmalarıdır.»

Bu da sahibinin ses'dir

30 Aralık tarihli Aydınlık'ta TİKP açıklaması...

«Bu işgal Sovyetler Birliği'nin dünya hakimiyeti için yürüttüğü saldırı ve savaş stratejisinin önemli bir adımıdır. Çekoslovakya'nın işgalinden bu yana Rus ordusu, yabancı bir ülkeyi ilk kez doğrudan doğruya işgal etmiş ve Moskova'nın yeni kuklalarını işbaşına getirmiştir.. Türkiye, İran ve Pakistan'ı zayıf halka ilan eden Rusya, Ortadoğu'ya yüklenmektedir.»

Bunu da biliyoruz, başka!?

29 Aralık tarihli Aydınlık'ta Oral Çalışlar...

«Afganistan Sovyetler'in Kızıldeniz'e iniş yolu üzerindedir. Bunca «devrim» onun emellerini gerçekleştirmesi için yapılıyor. Artık Pakistan'da tehdit altındadır. Gözü dönmüş, hırslı Moskova'nın yeni Çarları saldırı üstüne saldırı tazeliyorlar. Ancak her yeni saldırı dünyanın aklını başına getirmesi için bir uyarı oluyor. Avrupa bu yeni darbeye karşı daha uyanık, Amerika ne yapacağım diye düşünüyor. Birçok Üçüncü Dünya ülkesi tehlikeyi görmeye başladı. Darısı ülkemizdeki körlerin başına.»

Üfledikçe aynı sesi çıkaran zurna misali, aynı sınıfsal ya da siyasal blok tutum.

İtiraf

«Önce komünizme cephe almış hareketlerin mensuplarını, peşinden de bir komünisti öldürerek, missileme havası vermek, en tesirli metodlardan biridir. Çünkü bu yolla şiddet unsurunu kullanmak durumunda olmayan, fakat komünizme cephe almış bir hareketin mensupları da, bu metodun uygulama sahası genişledikçe, kendini silahlı eylemlerin içinde bulacaktır. Böylece, şiddet eylemlerinde aşırı bir hızlanma görülecek, buna dış güçlerin ajitasyonları da eklenince bir iç savaş kaçınılmaz hale gelecektir.» (Ezeli Taktik, Hergün, 31 Aralık, sf. 6)

Dünyada 1979

1979 yılı dünya halklarının emperyalizme karşı yeni zaferlerini, barış güçlerinin ileri kazanımlarını ve sosyalist sistemin yeni görkemli başarılarını noktaladı.

Emperyalizme, faşizme, ırkçılığa karşı halkların ulusal kurtuluş mücadeleleri yükselirken, kapitalist ülkelerde uluslararası işçi sınıfı hareketi kalıcı başarılarına yenilerini ekledi. Ve nihayet 1979, sosyalizmin somut gücünü sergileyen, sosyalist sistemin gücüne güç katan gelişmelere sahne oldu.

Nikaragua ve İran halkları emperyalizme karşı büyük başarılar armağan ettiler, dünya halklarına. Sosyalist sistem öncülüğünde dünya barış güçleri silahsızlanma ve detant'ın geliştirilmesi yolunda tarihi bir adımı, SALT-2'yi gerçekleştirdiler. Güneydoğu Asya'da Vietnam ve Kampuçea sosyalizm yolunda adımlarını pekiştirdiler.

Emperyalizmin saldırıları, kaçınılmaz sonu yaklaştıkça, daha artarken ve en ince yöntemlerden en insanlıkdışı yollara kadar zorbalığı koyulaşırken, 1979 dünyanın barış ve sosyalizm güçlerinden yana, sömürüye vura vura döndüğünü gösterdi bir kez daha.

İran halkları Şah'ı devirdi

● Monarko - faşist Şah diktatörlüğüne son veren İran halkı, iktidar boşluğunun bulunduğu geçiş döneminin sancılarını yaşıyor.

İran'da monarko-faşist Şah yönetimine karşı ayaklanan farklı sosyal güçlerin direnişi Şubat 1979'da Şah'ın devrilmesiyle başarıya ulaştı. Kan, zulüm üstüne kurulu Şah yönetimi yıllardır İran halkının yüzbinlerce evladını katletmiş, insanlıkdışı işkencelerle kara yüzünü sergilemişti.

Şah'ın ülkeyi terk etmesinden, diğer bir deyişle farklı sınıfsal güçler arasındaki ortak hareketin amacına ulaşıldıktan sonra, Şah'a muhalefette birlikte olan güçler arasında kaçınılmaz ayrılık sürecine girildi. Bugün için İran'da iktidar boşluğu doldurulabilmiş değil. Bir yandan dini liderlerin kendi aralarında çekişmeler sürerken, diğer yandan İran halkları ve işçi sınıfı üzerindeki baskılar da sürmekte. Öte yandan işçi sınıfı öncülüğünde emekçi halkın bu iktidar boşluğunu doldurması da şu an için gözlenmiyor. Kısaca Şah'ın kanla, zulümle örülü tahtını yıkarak aynı zamanda ABD emperyalizminin Orta-doğu'daki önde gelen karakolunu çökerten İran halkı, devrim sonrası dalgalanma ortamından henüz çıkamadı, parçalanan devlet mekanizmasının boşluğunu dolduracak yeni siyasi iktidar şekillenemedi. İran halkı şimdi bu geçiş döneminin sancılarını yaşıyor.

Nikaragua halkının mücadelesi zafere ulaştı

● Nikaragua halkının zaferi yalnızca kendisi için değil, Latin Amerika halkları başta olmak üzere tüm dünya halkları için büyük değer taşıyor.

Nikaragua halkının emperyalizmin uşağı Somoza diktatörlüğüne karşı yükselen mücadelesi 19 Temmuz'da zaferle noktalandı. 40 yılı aşkın bir süredir Nikaragua'yı kanlı bir şekilde yöneten Somoza, ülkeyi terkederken, Nikaragua halkı yalnızca kendisi değil, aynı zamanda başta Latin Amerika halkları olmak üzere tüm dünya halklarının mücadelesi açısından değerli bir zaferi müjdeliyordu.

Sandinista Ulusal Kurtuluş Cephesi öncülüğünde yürütülen mücadelenin zafere ulaşmasının ardından Nikaragua'nın kurtuluşu için savaşan farklı güçlerin temsil edildiği yeni Ulusal İnşa Hükümeti göreve başladı.

Nikaragua halkının zaferi aynı zamanda Latin Amerika üzerine bir kâbus gibi çökmüş olan ABD emperyalizminin nüfuzunun kırılmasını, ağır bir darbe yemesini de getirdi. Öyle ki, kendisine yıllardır uşaklık etmiş Somoza'yı feda etmiş görünen ABD emperyalizmi bir yandan Somoza'yı dolaylı yollardan para ve silah desteği sağlamayı sürdürürken, diğer yandan kendi itibarını koruyacak barışçı (!) çözümler önermekten de geri kalmadı. Ne var ki tüm bunlar Nikaragua halkının mücadelesini yolundan çeviremedi ve Nikaragua halkı emperyalizme ve uşağı Somoza'ya gereken dersi verdi. Bugün Nikaragua halkı zaferini aydınlık günlerin temelini atarak yeni, ileri kazanımlarla pekiştiriyor. Ve bu adımları atarken, zafere giden yolda gördüğü uluslararası destek ve dayanışmayı bu kez çetin sosyal ve ekonomik zorlukları aşarken aynı canlılığıyla görüyor.

SALT-2 imzalandı

● Silâhsızlanma ve Detant'ın pekiştirilmesi yolunda tarihi bir adım olan SALT-2 anlaşması, ABD Senatosu'nda 7 ayı aşkın bir süredir onaylanmayarak yeni pazarlıklara konu edilmeye çalışılıyor.

Haziran ayında imzalanan SALT-2 anlaşması silahsızlanma ve detant'ın derinleştirilmesi yolunda atılan tarihi bir adım oldu. SALT-2 anlaşması ile tarafların askeri üstünlük peşinde koşmayacakları, karşılıklı olarak taahhüt edilirken, yeni silahların üretimi ve mevcut olanların kullanımına sınırlamalar getirildi.

SALT-2, sosyalist sistem, başta olmak üzere, dünya barış güçlerinin çetin çabalarla ulaştığı bir dönüm noktasıdır. Helsinki'den SALT-2'ye varan yolda emperyalistlerin tüm karşı çabalarına rağmen dünya barış hareketi kararlılığını sürdürmüş ve SALT-2 gerçekleşmiştir. SALT-2 öncesinde anlaşmayı yokuşa sürmek üzere çeşitli pazarlıklara oturan ABD, bu kez anlaşma imzalandıktan sonra, anlaşmanın Senato'da onaylanmasını geciktirerek yeni pazarlıklar yapmaya çalışmaktadır. SSCB Yüksek Sovyeti'nde anlaşmanın onayı hiç zaman yitirilmeksizin gerçekleştirildiği halde, ABD Senatosu 7 ayı aşkın bir süre geçmiş olmasına karşılık anlaşmayı onaylamamıştır. ABD bu arada yeni nükleer roketleri Avrupa topraklarına yerleştirme girişimlerini sürdürmekte, Avrua'da savaş kışkırtıcılığını yoğunlaştırmaktadır.

Barış düşmanlarının tüm karşı girişimleri, dünya barış güçlerinin kararlı mücadelesini engelleyemeyecektir. SALT-2'ye varan çetin yılu aşan dünya barış hareketi daha ileri kazanımlara doğru kararlı adımlarla ilerlemektedir.

Bağlantısızlar Havana'da toplandı

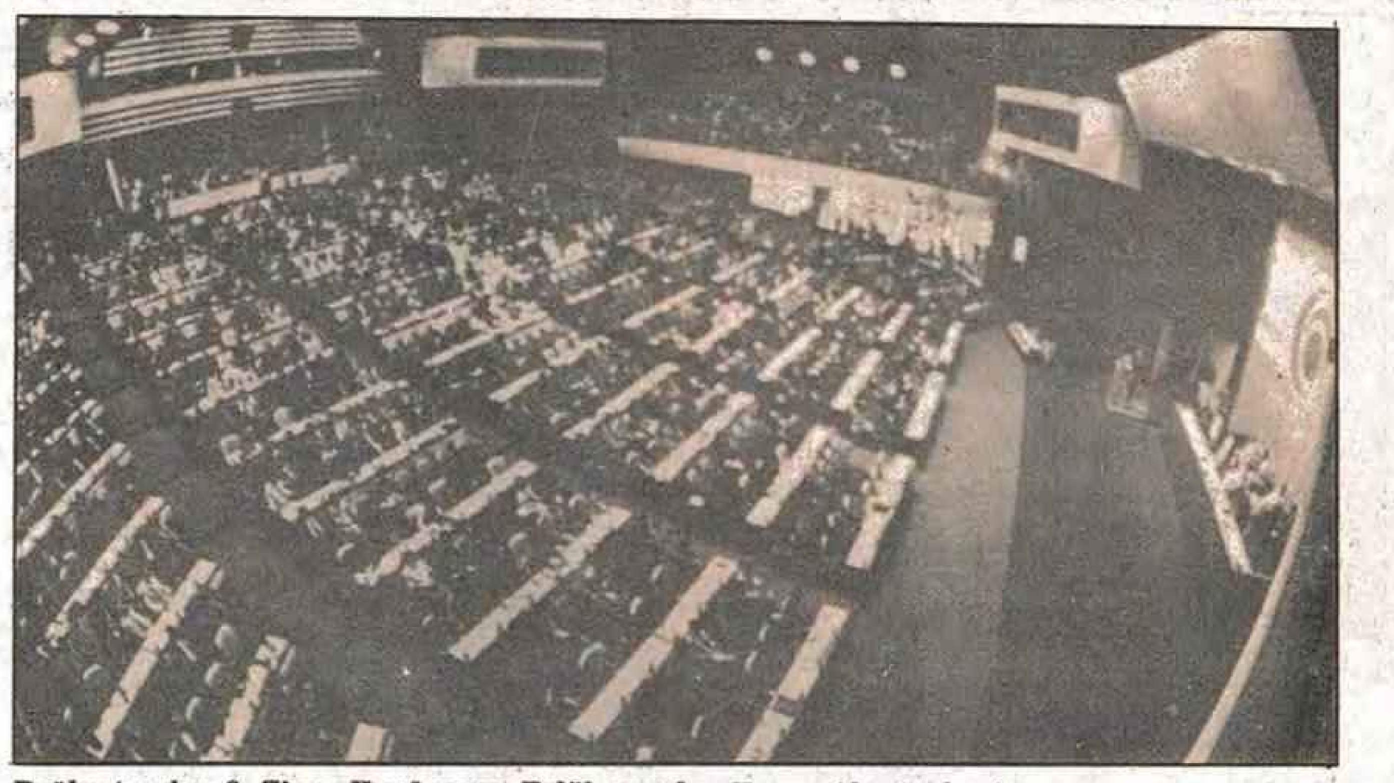
● Bağlantısızlar Hareketi'nin Havana'da yapılan 6. Zirve Toplantısı hareketin anti-emperyalist niteliğini bir kere daha sergiledi.

Bağlantısızlar Hareketi 6. Zirve Toplantısı 1979 Eylül ayı başlarında Küba'nın başkenti Havana'da yapıldı. Emperyalizmin sömürgenliğinden kurtulmuş, sömürüsüz ve kendi ülkesinde kendi egemenliğine gerçek anlamıyla sahip olarak yaşamak isteyen bir grup ülkenin girişimiyle 18 yıl önce kurulan Bağlantısızlar Hareketi bugün 90'a yakın üyesi ile uluslararası ilişkilerde önemli bir gücü oluşturmaktadır.

Bağlantısızlar Hareketi, kuruluşundan bu yana anti-emperyalist nitelikli, sömürgeciliğe, yeni sömürgeciliğe, ırkçılığa ve siyonizme karşı; barış, bağımsızlık, demokrasi, sosyal ilerlemeden yana bir hareket olmuştur.

Bağlantısızlar Hareketi üyeleri emperyalizmin ve maocu Pekin yönetiminin kendi çıkarları doğrultusunda hareketin üyelerini karşı karşıya getirme çabalarını boşa çıkarmayı bilmişlerdir. Özellikle, Hareketin anti-emperyalist doğrultuda, barıştan, ilerlemeden...

Devamı s. 7, sütun 3'de

Bağlantısızlar 6. Zirve Konferansı Eylül ayında Havana'da toplandı.

Kampuçea halkı zor günlerini aşacaktır

● Nisan 1975'de ABD'li saldırganları topraklarından kovan Kampuçea halkı, 1979 Ocak ayının ilk günlerinde Maocu Pekin yardakçısı Pöl Pot yönetimini devirerek, sosyal kurtuluşu yolunda hayati bir adımı gerçekleştirdi.

Kampuçea halkı Güneydoğu Asya'da insanlıkdışı yüzünü

Devamı s. 7' sütun 4'de

Maocu Çin Vietnam'a saldırdı

1979 maocu Pekin yöneticilerinin yayılmacı saldırganlıklarını Vietnam halkına yönelttikleri günlere sahne oldu. Şubat ayında Vietnam topraklarına saldıran maocular yayılmacı emellerini gerçekleştirmek üzere sivil halkı hedef alan acımasız katliamlar düzenlediler.

Yıllar yılı, kuşaklar boyu çocuklarına savaş koşullarında doğup büyüdüğü Vietnam'da emperyalizmin azgın saldırganlığına karşı özgürlüğün ve bağımsızlığın yılmaz savunucusu olduğunu kanıtlayan ve kapitalist dünyanın en büyük gücü ABD'yi bozguna uğratarak topraklarından kovan Vietnam halkı, maocu Pekin yöneticilerinin saldırılarına da aynı kararlılıkla karşı koydu.

Yayılma politikasını Güneydoğu Asya'da egemen kılarak Vietnam, Kampuçea başta olmak üzere bu toprakları ele geçirmek isteyen maocu Pekin saldırganlarının sosyalist Vietnam'a giriştikleri saldırı tüm dünyada nefretle karşılandı. Daha ilk günden başlayarak dünya barış güçleri ve tüm kardeş halklar Çin saldırısını kınayarak, Vietnam halkıyla güçlü bir dayanışma sergilediler.

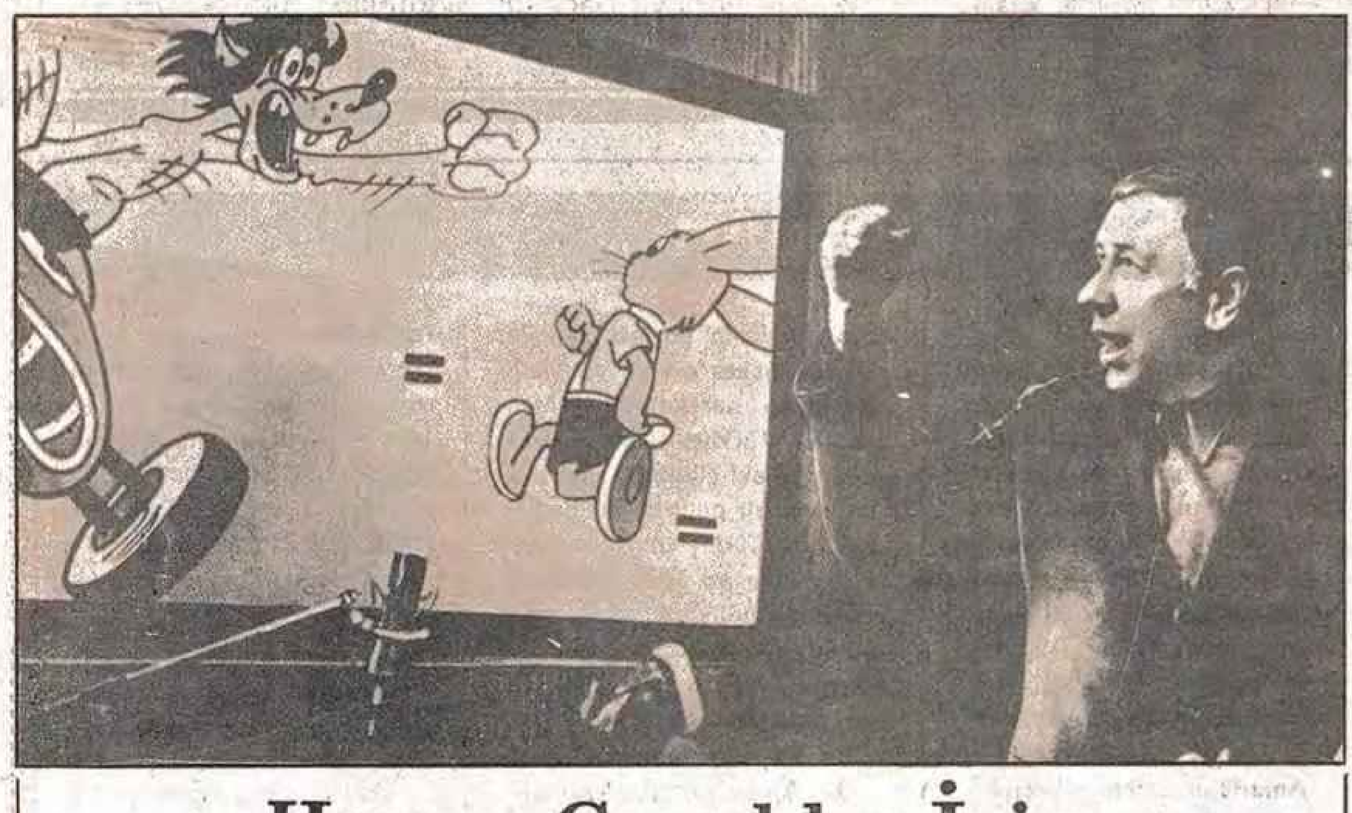
Maocu Pekin yöneticileri Vietnam sınırındaki provokasyonlarından vazgeçmiş değillerdir. ABD emperyalizmini tam bir bozguna uğratan Vietnam halkının, kendi yayılmacı politikasına da aynı kararlılıkla karşı çıktığını bildikleri içindir ki, Çin saldırganları emperyalizmle işbirliği içerisinde Vietnam'a nefret kusmaktadırlar. Vietnam halkının Kampuçea ve Laos başta olmak üzere bölge halklarıyla güçlü dayanışmasını önünde engel olarak gören maocu Pekin yönetimi aklısıra Vietnam'a «ders vermek» peşindedir.

Vietnam'a yönelen Çin saldırısı, karşı devrimci maoculuğun ulaştığı boyutların ibret verici örneğidir. Ancak maocu Pekin yöneticilerinin tertipleri halkların kararlı mücadelesi karşısında boşa çıkarmaya mahkûmdur, tıpkı emperyalizmin oyunları gibi

Maocu Pekin yöneticilerinin yönelttiği saldırıda Vietnam halkı insanlık dışı katliamlara hedef oldu. Ama Vietnam halkı özgürlüğün kararlı savunucusu olduğunu bir kere daha gösterdi.

SOSYALİST ÜLKELERDEN

Herşey Çocuklar İçin

Sosyalist ülkelerde çocuklar için «tek imtiyazlı sınıf» denir. Çocukların bedensel, zihinsel ve ruhsal olarak sağlıklı gelişmeleri için gerekli koşullar yaratılmıştır ve bunlar her geçen gün daha da geliştirilmektedir.

Diğer alanlarda olduğu gibi, sinema ve gösteri dallarında da çocukların eğitimine, sağlıklı yetiştirilmesine yönelik çalışmalara yer verilir. Örneğin, Sovyetler Birliği'nde film yapımcıları her yıl yalnızca çocuklar ve ergenlik çağında olanlar için otuzdan fazla film yaparlar. Ülkenin en büyük stüdyolarından olan Gorki, Çocuk ve Gençlik Filmleri Merkez Stüdyoları dünyada çocuk filmleri yapımında uzmanlaşmış tek stüdyodur.

Tsentrnauchfilm stüdyosu ise çocuklara, anlayabilecekleri şekilde hazırlanmış ve modern bilim ve teknolojinin gelişmelerini anlatan bilim ve eğitim filimleri hazırlamaktadır. Edebiyat ve Sanat filmleri çocukların estetik eğitiminin önemli bir parçasını oluşturmaktadır.

Sovyetler Birliği'nde çocuklar ergenlik çağındakiler için uzun metrajlı filmler hazırlayan yirmi film stüdyosu vardır.

Çocukların hizmetine ayrılmış 350 sinemanın bulunduğu Sovyetler Birliği'nde her yıl 700 milyon çocuk sinema izlemektedir.

Çocuk sinemasına gösterilen titizlik, Sovyetler Birliği'nde ve tüm sosyalist ülkelerde yetişen kuşaklara gösterilen sürekli ilginin açık bir örneğidir.

Afganistan Devrimi İlerliyor

Afganistan'daki gelişmeler son günlerde en önemli uluslararası olay niteliğini kazandı. Emperyalistlerin haber tekellerinin yalan ve çarpıtmalarına karşı, gerçek olguları açıklamak gerekiyor.

Afganistan'da 1978 Nisan sonunda gerçekleştirilen devrimci atılım, Amerikan emperyalizmi ve Pekin gericiliği başta olmak üzere yeryüzündeki tüm karşı-devrimci güçlerin tepkisini çekmişti.

Bu devrim, sadece Afganistan devrimci-demokratik güçlerinin bir başarısı olmakla kalmayıp, ulusal sınırları aşan ve bölgedeki dengede dünya devrimci süreci lehine yeni bir değişiklik yapan uluslararası bir olay niyeliği kazanmıştı. (Bak: Afganistan Devrimi, Haziran Yayınları Mayıs 1978).

Amerikan emperyalizmi, Afganistan devrimine karşı zaman geçirmeksizin bir karşı-devrimci komplo örgütlemeye kalkıştı. Bu amaçla, Pakistan'daki işbirlikçi ve faşist diktatörlüğü Afganistan'a karşı ileri bir karakol olarak kullandı. Öte yandan Maocu Pekin yönetimi de Afganistan'daki karşı-devrim hareketini örgütlemek için var gücüyle Amerikan emperyalizminin hizmetine koştu.

Daha sonraki aylarda, İran'daki monarko-faşist diktatörlüğe karşı güçlü bir halk hareketinin başlamasıyla, Afganistan'dan sonra İran'daki konumunu da yitireceğini anlayan ABD emperyalizmi, hiç değilse Pakistan ve Bangladeş'de kendisine bağlı olarak kurduğu CİA'nın kukla cuntalarının yanısıra, Afganistan'ı da emperyalist zincire bağlamak için yoğun bir çabaya girişti.

Sonuçta bir yandan Paktan ve Beluci aşiretlerini kışkırtarak, öte yandan «Kızıllara, komünistlere ve tanrı tanımazlara karşı müslümanların kutsal cihadı» propagandaları altında karşı-devrim hareketini başlattı. Bu, Beyaz Saray yönetiminin Pakistan aracılığıyla Afganistan'a karşı dolaylı bir dış müdahelesinden başka bir şey değildi.

Öte yandan, Afganistan hükümeti, işbaşına geldiği sırada Sovyetler Birliği, Demokratik Alman Cumhuriyeti ve bazı sosyalist ülkelerle **dostluk ve işbirliği anlaşmaları** ve **askeri antlaşmalar** imzalamıştı.

Daha sonra, karşı-devrim hareketinin emperyalistler tarafından büsbütün körüklendiği günlerde Devrim Konseyi arasında beliren görüş ayrılıkları önce çeşitli kadro değişikliklerine yol açtı. İktidarı yönlendiren Demokratik Halk Partisi'nin **önde gelen iki lideri olan** Nur Muhammet Taraki ve Babrak Karmal arasında ortaya çıkan görüş ayrılığı sonucunda, Babrak Karmal hükümetteki görevinden ayrılarak Büyükelçi olarak Çekoslovakya'ya gitti. Babrak Karmal'ın yönetimden ayrılması parti ve hükümet açısından büyük bir kayıptı. O sıralarda partinin orduyla ilişkilerini yönlendiren Hıfzullah Amin ile Taraki arasında beliren görüş ayrılığı Hıfzullah Amin'in bir darbe yapıp devlet başkanlığına gelmesine kadar vardı. Bu olay da yönetimin bir iç sorunuydu. Çünkü, Hıfzullah Amin de sosyalist ülkelerle olan antlaşmalara bağlı kaldı ve Sovyetler Birliği ile yeni bir askeri antlaşma imzaladı.

Ne var ki, yönetim içinde süren ihtilaflar, devrimci iktidarı zaafa uğratıyor ve bundan karşı-devrim yararlanıyordu. Özellikle Amin'in izlediği politika ülkedeki ulusal demokratik güçlerin ve devrim konseyinin bütünlüğüne zarar veren partinin devrimdeki öncülüğünü zayıflatan nitelikteydi. Bu tutumun bir sonucu olarak son zamanlarda Amin devrim yanlısı birçok kişiyi tutuklatmaya da başlamıştı.

Bu durumda, iktidardaki Demokratik Halk Partisi ülkedeki tüm anti-emperyalist güçlerin birliğini sağlamak, ülke yönetiminde kişisel otoriteyi değil, parti önderliğini ve parti kollektivitesini egemen kılmak için, uzun yıllar partinin en önemli iki önderinden birisi olarak kendisini devrimci mücadeleye adamış olan Babrak Karmal'ı ülkeye çağırdı.

Karmal, son olayların başlangıcından **on gün önce Partisi'nin çağrılısı olarak** Afganistan'a geldi. Aynı günlerde, Hıfzullah Amin iki ülke arasındaki antlaşmalara dayanarak Sovyetler Birliği'nden askeri birlik istemişti. 10 bin kadar Sovyet askeri **Amin'in çağrılısı olarak 24 Aralık Pazartesi günü** Afganistan'a gelmişlerdi.

Bunu izleyen günlerde parti üst organının ve Devrim Konseyi'nin ülke içindeki sorunları ve yönetimdeki bunalımı çözmek için yaptığı toplantıda, Hıfzullah Amin'in görevden alınması, yerine Babrak Karmal'ın getirilmesi kararlaştırıldı. Amin bu karara uymayarak kendisine bağlı olan bazı ordu birliklerini ve kendisinin köken olarak mensup bulunduğu aşiretin güçlerini Parti ve Konsey kararına karşı harekete geçirmek istedi. Böylece kişisel görüşleri ve tutkuları uğruna kendi nüfuzunu kullanmak isteyen, hatta çoğunluk kararına uymamak için kendisinin akrabalık vb. gibi ilişkilerinden yararlanmaya kalkışan Amin'e karşı Parti ve Konsey kararlarını uygulamak üzere Afgan askeri birlikleri görevlendirildi. Sonuçta parti kararı uygulandı ve Hıfzullah Amin Devrim Konseyince yargılanarak kurşuna dizildi.

Yönetimde meydana gelen bu yeni olaydan yararlanmak isteyen yerli karşı-devrimci güçler ve emperyalistler fırsatı ganimet bilip saldırıya geçtiler. Bu kez devrim cephesinin karşısına dikilenler arasında Hıfzullah Amin yandaşları da vardı. Bunun üzerine, hükümet zaten Afganistan'da bulunan Sovyet askeri birliklerinden yardım istedi.

Şu halde, son olayların özü, empeyralizmin ve onun güdümündeki haber tekellerinin iddia ettiğinden çok farklıdır. Şu noktaları birkez daha vurgulamak gerekir:

● Sovyet askeri birlikleri, Hıfzullah Amin tarafından ülkeye çağrılmış ve kendisi görevden alınmadan önce Afganistan'a gelmişlerdir.

● Parti ve Konsey içindeki bunalımların hiçbirisinde SSCB **taraf olmamıştır.** Parti'nin ve hükümetin iç işlerine karışmamıştır.

● Esasen, emperyalist, faşist ve maoist kaynakların da kabul etmek zorunda kaldıkları gibi, hem Taraki, hem de Amin'in **dış politikası aynı olmuştur.** Her iki hükümet de SSCB ile askeri antlaşmalar imzalamışlardır ve ülkedeki karşı-devrimi bastırmak için Sovyetler'den yardım istemişlerdir.

● Karmal'ın Sovyet askerlerine dayanarak «darbe yaptığı» yolundaki iddialar tümüyle yanlış ve kasıtlıdır. Emperyalistlerin yalan imâl ettikleri kendi çelişik haber ve iddialardan da bellidir. **Onlara göre,** Taraki yönetimini bir darbeyle SSCB işbaşına getirmiştir. Fakat her ne hikmetse, gene aynı Taraki'yi, bir başka «Sovyet yanlısı» olan Amin aracılığıyla gene SSCB devirmiştir. (Hatırlanacağı gibi o sıralarda emperyalistler Amin'i daha koyu bir Sovyet yanlısı olarak niteleyip, «Afganistan'ın Stalin'i» diye tanıtmışlardı.) Fakat gene her ne hikmetse, «en koyu Sovyet yanlısı» dedikleri Amin'i de gene SSCB devirmiştir.

● Görüldüğü gibi bu iddialar tümüyle yalan ve iftira olduğu gibi, kendi içinde bile tutarsız ve çelişiktir. Emperyalistler bu iddiaları savururken somut hiçbir kanıt gösteremedikleri gibi, «niçin» sorusuna bile yanıt getirmeksizin, sadece anti-Sovyetizmi bu iftiralarla körüklemek, Afganistan yönetiminin iç çelişkilerini dünya kamu oyunda çarpıtarak bunları emperyalist propaganda malzemesi yapmak istemişlerdir.

● Bu nedenle de, Amin'in bizzat kendisinin çağırdığı Sovyet askeri birliklerinin, her ne hikmetse, Amin'i devirdiklerini iddia etmek gülünçtür.

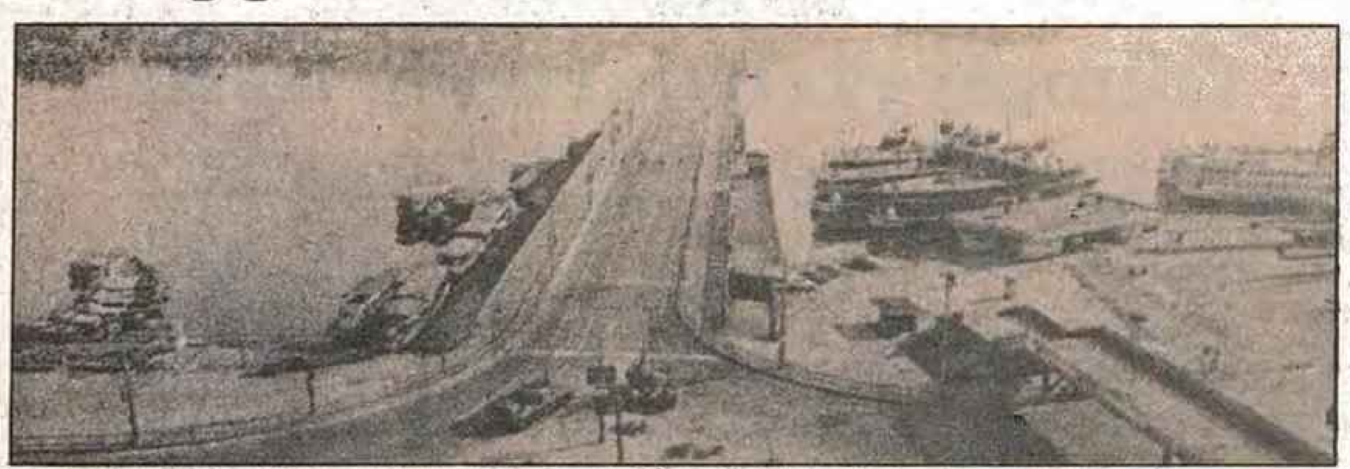
Afganistan'daki karşı-devrim hareketine karşı Sovyet askerinin görev yapmasının bir «dış müdahale» olduğu konusuna gelince sorun şudur. Afganistan hükümetleri, karşı-devrime ve emperyalist komplolara karşı **kendi özgür iradeleriyle** SSCB ile meşru antlaşmalar yapmışlardır. Çünkü zaten karşı-devrimle sözkonusu olan Amerikan patentli Pakistan maşalı bir «dış müdaheledir».

Yeni meşru Afgan yönetimini devirmek için müdahale eden emperyalizmdir. Sovyet askerlerinin son girişimleri ise sadece **meşru Afgan hükümetinin** ve onu yönlendiren partinin istekleri doğrultusundadır. Karşı-devrim elini kolunu sallayarak Afganistan'da cirit atarken, CİA ajanları ülkede her türlü faaliyeti sürdürürken, ABD silahlarıyla donanmış Pakistan destekli karşı-devrimciler emperyalizmden aldıkları emirle hareket ederlerken, bunları bir dış müdahele saymamak, ama **meşru yönetimin** isteği doğrultusunda SSCB birliklerinin ülkeye gelmesini «müdahele veya işgal» diye nitelemek ikiyüzlülüktür.

Emperyalizm, bir kez daha yavuz hırsız pozlarındadır. Oysa Afgan halk güçleri, bölge ve dünya halkları bu kuzu postuna bürünmüş kurdu çok iyi tanımaktadırlar.

Bu olay, ABD emperyalizminin istediği gibi at koşturamayacağını tüm uluslararası gericiliğe öğretmesi bakımından da önem taşımaktadır.

İşçi Sınıfımız ve 1979

1 Mayıs 1979: 4 milyon kişi İstanbul'da evlerine hapsedildi

1979 yılı işçi sınıfımız için hareketli bir yıl oldu. Mücadelenin keskinleştiği 1979 yılında işçi sınıfımız ekonomik ve siyasi mücadelesinde yeni deneyimler kazandı ve ileri adımlar atmasını başardı. 1979 yılının en önemli özelliği tekelci sermayenin yarattığı bunalım ve bu bunalımın yükünü işçi sınıfının sırtına yükleme girişimleriydi. İşçi sınıfımız bir yıl boyunca elde ettiği demokratik ve ekonomik hakları korumaya çalışırken, öte yandan daha ileri kazanımlar elde etmek için mücadele verdi. 1979 yılında işçi sınıfının mücadelesini ilgilendiren bazı önemli olaylara kısaca değinelim.

Toplumsal Anlaşma

Sosyal Demokrat hükümetle, TÜRK-İŞ arasında 20 Temmuz 1978'de imzalanan ve amacı ücretleri dondurmaya yönelik olan «toplumsal anlaşma» ancak bir yıl gündemde kaldı ve 1979 yılında «askıya» alındı. «Toplumsal anlaşma»ya DİSK başından itibaren karşı çıkmıştı ve bu anlaşma TÜRK-İŞ'le yapıldığı halde TÜRK-İŞ bünyesindeki bazı ilerici sendikalar dahi ücretlerin dondurulmasına karşı çıkarak, «toplumsal anlaşmaya» uymamışlardı. Sosyal demokrasinin tekelcilerin çıkarlarına yönelik olan bu uygulaması bir yıl gibi kısa bir süre içinde iflas ederek 1979 yılı içinde işçi sınıfının tepkileriyle tarihin çöplüğüne atıldı.

Tenkisatlar, Lokavtlar

1979 yılında tekelcilerin yarattıkları bunalımın yükü işçi sınıfına yüklendi. Hammadde yokluğu, enerji sıkıntısı gibi nedenlerle özellikle tekel dışı işyerleri kapatıldı ve binlerce işçi sokağa atıldı. Ayrıca, lokavtların en yoğun olarak uygulandığı ve rekor seviyeye ulaştığı yıl, 1979 yılı oldu. İnsanlık suçu sayılan lokavt uygulamasıyla yine binlerce işçi sokağa atıldı.

Türk-İş'de Yönetim Değişikliği

Türk-İş'in 1979 yılında yapılan 11. Genel Kurulu Türk-İş içindeki gericilerle, sosyal demokrat eğilimli ilerici sendikaların çekişmesine sahne oldu. Türk-İş'in yıllanmış yöneticisi Halil Tunç yönetimden ayrılırken yönetime AP-MHP'li sendikacılar geldi.

Güç ve Eylem Birlikleri

Geçtiğimiz yıl tekellere karşı güç ve eylem birlikleri hayata geçmeye başladı. Özellikle tekellere karşı toplu sözleşme dönemine giren, metal, tekstil, cam, banka, haberleşme işkollarında güçbirlikleri oluşturuldu. Ayrıca değişik işkollarında tekellere karşı mücadele veren sendikalar birbirleriyle dayanışma içinde olduklarını açıkladılar. Diyebiliriz ki, 1979 işçi sınıfının ekonomik ve demokratik mücadelesinin birliğine giden yolda olumlu adımların atıldığı bir yıl oldu.

Grevler

1979 yılı içinde toplam 40 bin civarında işçi grevlere çıkmıştır. 1979 yılı geniş işkollarının toplu sözleşme dönemi olmamasına rağmen önemli sayıda işçi grev yapmıştır. Ayrıca, geçen yıl grevlerin ve direnişlerin üzerinde yoğun baskılar olmuştur. Örneğin Soda sanayiinde grevci işçiler gerek faşistlerce gerekse kolluk kuvvetlerince saldırıya uğramışlardır. İşbaşında bulunan sosyal demokrat hükümet ise, suskun kalarak grevlere yapılan baskıları ve saldırıları onaylar duruma düşmüştür. Nitekim, 96 işyerindeki grev Bakanlar Kurulu kararıyla 90'ar gün ertelenmiştir.

Yeni Hükümet ve Artan Baskılar

14 Ekim seçimlerinden sonra işbaşına gelen 3. MC ilk andan itibaren işçi düşmanı bir politika izlemeye başlamıştır. Çalışma Bakanı Cavit Erdemir daha koltuğuna oturmadan «durum saptaması» ile ilgili «6 nolu genelgeyi» yürürlükten kaldırmıştır, Diğer bir olay, Köy işleri ve Kooperatifler Bakanı'nın 40 bin işçi adına sözleşme imzalamış olan Türk-İş'e bağlı YSE-İŞ sendikasını görmemezlikten gelerek MİSK güdümündeki KÖY YSE-İŞ sendikasıyla toplu sözleşme imzalamasıdır. Gümrük ve Tekel bakanlığına bağlı işyerinde özellikle DİSK Gıda-İş'in yetkili olduğu fabrikalarda faşist saldırılar yoğunlaşmıştır. 1980 yılına girildiği şu günlerde 3. MC'nin başlattığı işçi haklarına yönelik saldırı hazırlıkları sürdürülmektedir. İş yasası ve sendikalar yasasının değiştirilmesi ve işçi sınıfının yasal yollardan da mücadelesine ket vurulması hazırlıkları sürdürülmektedir.

İTİD-FE 3. Olağan Genel Kurulu Yapılıyor

Kısa adı İTİD-FE olan İsviçre Türk İşçi Dernekleri Federasyonunun 3. Olağan Genel Kurulu 13 Ocak Pazar günü Zürih'te toplanıyor.

İTİD-FE Genel Başkanı Fethi Yıldız'ın davet mektubuna cevaben Genel Kurula bir mesaj gönderen Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz, Federasyonun bundan böyle de mücadeleyi fedakârlık ve azimle sürdüreceğine inancını belirtmiştir. Kaçmaz'ın mesajı şöyledir:

«Ülkemizdeki ekonomik-siyasal bunalım derinleşerek sürmektedir. Halk güçlerimizin faşist saldırılara ve anti-demokratik baskılara direnmeye kararlı olduğunu gören işbirlikçi tekelci burjuvazi, onun siyasi arenadaki temsilcileri, çareyi demokrasiyi askıya almakta ve bunalımı zorbalıkla atlatmakta görmektedirler. Bu nedenle de, ilk başta halkın öncüleri sosyalistler, solcular, devrimciler üzerinde yoğun baskı ve yıldırma kampanyaları düzenlemektedirler. Önümüzdeki günlerde halkımızı, demokrasi güçlerini zor, fakat üstesinden gelinmesi gerekli görevler beklemektedir.

«Yurt dışındaki işçilerimiz, ülkemiz işçi sınıfının ayrılmaz bir parçası olarak bu görevlerde kendi paylarına düzeni yerine getirmekle yükümlüdürler. Siz, İsviçre'deki Türkiyeli işçilerin biricik kitle örgütü olarak, şimdiye değin verilen mücadeleyi yüzünüzün akıyla sürdürmeyi başardınız. Bundan böyle de fedakârlık ve azimle mücadeleyi sürdüreceğinize inancımız tamdır.

Yaşasın işçi sınıfı,
Yaşasın sosyalizm,
Kahrolsun faşizm.

Ahmet Kaçmaz»

İşçi Sözlüğü

Tüm işçilerin çıkarları ortaktır. Kapitalistler tarafından alabildiğine sömürülen, işgüçlerini satarak geçinen, benzer yaşama ve çalışma koşulları ile yüzyüze olan işçilerin, sömürü karşısında çıkarları ortak, mücadeleleri birdir.

İşçi sınıfının mücadelesinde sendikal birliğin sağlanması önemli bir yere sahiptir. Bunun içindir ki kapitalistler işçilerin, tüm çalışanların aynı sendikal örgütlenme içerisinde toplanmalarını önlemek için her yola başvurmaktadırlar.

Egemen sınıflar siyasi görüş, din, mezhep, ırk, dil, meslek farklılıklarını körükleyerek, bir yandan da kitle haberleşme araçlarını en yaygın biçimde kullanarak işçilerin sınıf bilincine ulaşmasını engellemeye çalışmaktadırlar.

İşçilerin sendikal birliğini parçalamak üzere «yasal» tedbirler de mevcuttur. İşçilerin bir bölümüne toplu sözleşmeli, grevli sendikalaşma hakkı tanınmamıştır. Sendikalaşma hakkı olanlar ise 30'u aşkın işkolunda parçalanmıştır. Her işkolunda sarı sendikalar kurulmuş ve giderek sarı konfederasyonlar türetilmiştir. Örneğin Türkiye'de şu anda işçiler yüzlerce sendikada ve 6 Konfederasyon'da bölünmüş durumdadır.

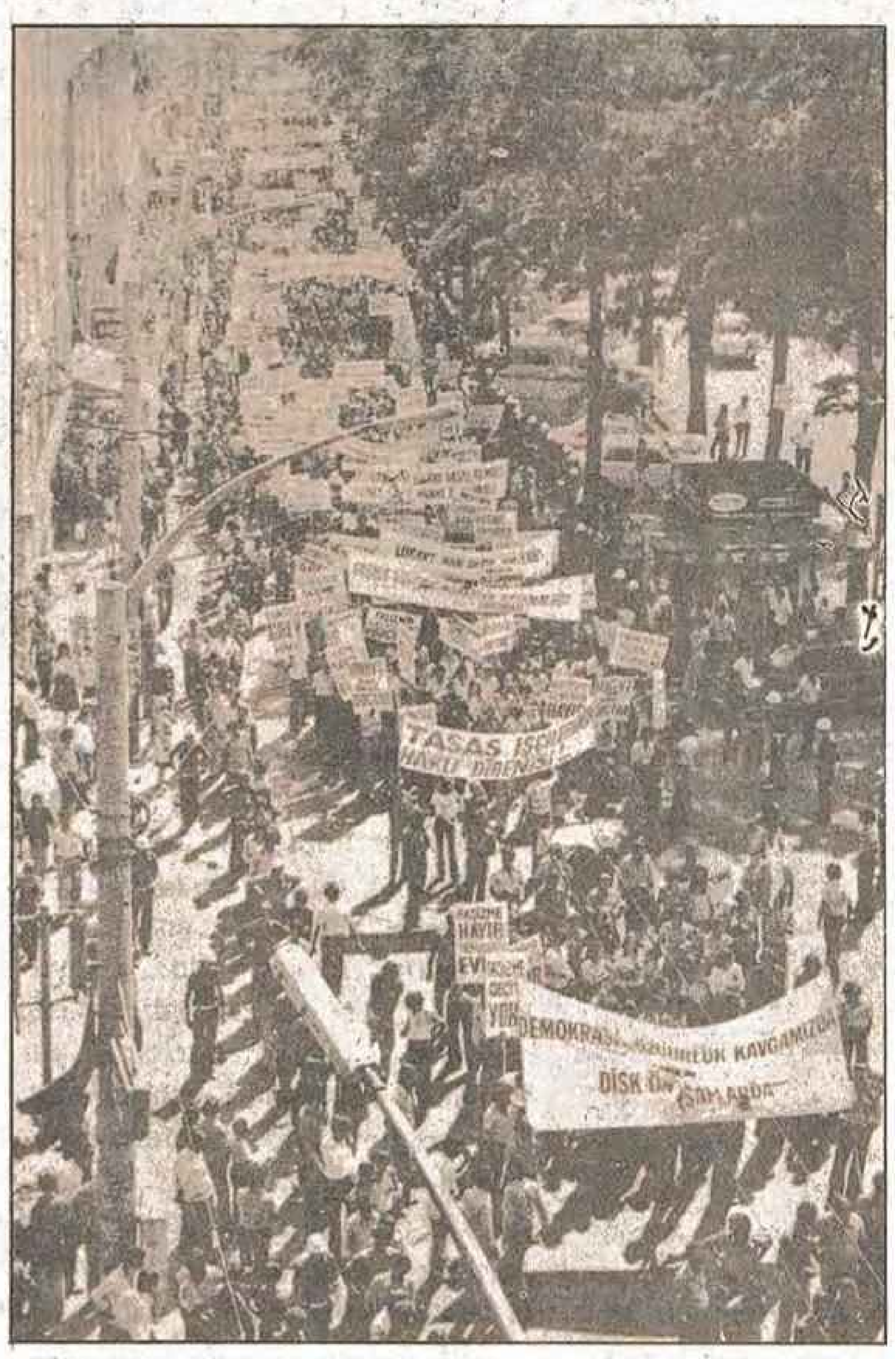
Sömürüyü ortadan kaldırma mücadelesinin vazgeçilmez tamamlayıcısı sömürüyü kısıtlama mücadelesi, yani ekonomik mücadele, ancak işçilerin devrimci sendikacılık temelinde birliğinin sağlanmasıyla gerçek güç ve etkinliğine kavuşabilir. Bu nedenle işçi sınıfı sosyalistleri, bir yandan işçi sınıfının burjuva ideolojisinin etkilerinden kurtarılması, işçi sınıfı bilimi ile donatılması ve bu arada işçi sınıfı bilimine ters sağ ve sol sapmaların mahkûm edilmesi için sendikal düzeyde ideolojik mücadele görevlerini yerine getirirken, diğer yandan pratik içerisinde örgütlenme görevlerini sabırla ve fedakarlıkla yaparlar.

Sendikal birliğin somutlanmasında ilk aşama işyerinde birliktir. İşyerlerinde işverenler işçilere farklı davranarak (farklı ücret, zam vb.) ve sarı sendikaları kollayarak sendikal birliğin sağlanmasını engellemeye çalışırlar. Tüm güç ve çetin koşullara rağmen, işyerinde çıkarların ortak olduğunu göstermek için maddi koşullar da ortadadır. İşçi sınıfı sosyalistleri, sendikal örgütlenmenin sınıf ve kitlesel niteliğine ve örgütsel işleyiş ilkelerine tam bir bağlılıkla işyerlerinde tek bir işçiyi sendika dışı bırakmaksızın, işçi sınıfı bilimine ters düşünce ve davranışlarla kararlılıkla mücadele ederek işyerlerinde aynı sendika çatısı altında birlik için mücadele ederler.

İşyerlerindeki birlik işkolundaki sendikal birlik ile bir üst düzeye ulaşır. İşkolunda birliğin sağlanması bir yandan aynı işkolundaki sendikaların devrimci sendikacılık ilkeleri temelinde birleşmeleri, diğer yandan işkolları sayısının bugünkü parçalanma durumundan kurtarılarak azaltılması ve ana işkolları olarak belirlenmesi için verilecek mücadeleden geçer.

İşyerleri ve işkollarında sağlanan birliğin bir üst düzeyi ise ülke çapında devrimci sendikacılık ilkeleri temelinde tek bir konfederasyonda birliktir. Ve ülke çapındaki bu birlik, tüm dünya ülkeleri işçi sınıfı sendikal hareketiyle uluslararası dayanışmayı somutlamalıdır.

İşyerlerinde, işkollarında, ülke çapında sağlanan ve uluslararası sendikal hareketle bütünleşen işçi sınıfının sendikal birliği boyun eğdirilmez bir güçtür.

70'li yıllarda zorlu bir mücadele veren işçi sınıfı, 80'li yıllarda kendini bekleyen daha zor günlere hazırlanıyor.

80'e Girerken Sendikal Hareket

Selçuk ÇALHAN

İşçi sınıfımız 70'li yılları geride bırakırken yeni bir döneme giriyor. Bu dönem sadece 80'li yıllara girmekten öte, mücadele olarak da yeni bir dönemin başlamasıdır.

70'li yılalr, işçi sınıfının bir faşist dönem yaşadığı, bunu gerilettiği, gerici ve faşist karması iktidarlara karşı mücadele verdiği ve sosyal demokrasiyi «denediği» yıllar oldu. Kısa bir on seneye sığan bunca yoğunluk, işçi sınıfına engin deneyler kazandırdı.

Buna karşılık, hareket içinde bazı olumsuzluklar da sürdü. Bu olumsuzluğun en belirgin olanı, ekonomik, demokratik ve siyasi hareketin dağınıklığının sürmesiydi. 70'li yılların ikinci yarısında faşist tırmanış giderek artan bir şekilde yükseldi. İşçi hareketi içinde ise, faşizme karşı somut, güçlü bir adım atılamadı. Anti-demokratik ve faşist saldırılar karşısında işçi sınıfının ileri sendikal örgütleri etkin mücadele veremediler. Bu konuda yapılan bazı girişimler de sonuçsuz kaldı.

Bazı siyasi çizgilerin grupçu ve faydacı yaklaşımları sendikal hareketin birliğini zaafa uğratırken, bölünmüşlüğü arttırdı. İşçi sınıfının ileri sendikal örgütü DİSK, 70'li yılların sonunda bölücü çabalar sonucu darbe yedi.

Geçmiş on yıllık süreç içinde yaşanan deneyimler önümüzdeki yıllarda da sendikal harekette başarılması gereken görevleri gündeme getirmektedir. Hele 80'li yıllara girdiğimiz şu günlerde faşizm tehlikesinin kapıya dayanması, işin hiç şakaya gelir tarafının kalmadığını göstermektedir. Faşizme ve tekellerin saldırılarına karşı sendikal örgütlerin etkin bir mücadele vermelerini sağlayacak olanlar sosyalistlerdir. Yine sendikal harekette birinci görevin sosyalistlere düşeceği açıktır.

İlk elde sendikal hareket içinde sosyalistlere düşen görev dar görüşlülükten sıyrılıp, faşizme karşı soluklu bir mücadelenin hazırlanmasında çaba göstermeleridir. Toplu sözleşme dönemi arefesinde sosyalistlerin önderlik ettiği güç ve eylem birliklerinin oluşturulması, birlikçi davranıldığı ölçüde daha ileri adımların atılmasının sağlanabileceğini göstermiştir.

Sendikal harekette görülen dağınıklık DİSK'i uzun bir süreden beri derin bir suskunluk içine itmiştir. DİSK sadece oyların peşinden gitmekle kalmamış aynı zamanda kendini aşan «siyasi örgütlenme» yapmak gibi girişimler içine girmiştir. Bu yanlış eğilimlerin giderilmesi ve DİSK'in anti-faşist mücadele içinde somut olarak yerini alması ve siyasi güçlerle ilkeli bir ilişkiye girmesi mutlaka sağlanmalıdır. Bunun için DİSK'in birliğinin sağlanması ve örgütsel olarak güçlendirilmesi mücadelenin daha ileri boyutlara ulaştığı dönemde acilen yapılması gereken bir görevdir.

80'li yıllar işçi sınıfının ve demokrasi güçlerinin sınıf mücadelesi ve örgütlenmesi açısından zorlu olduğu kadar ye-

Tekstil Sendikasıyla İşverenler arasında uyuşmazlık çıktı

Tekstil işçileri kararlı

● **Teksif'in imzaladığı sözleşmeye şubeleri karşı çıkıyor.**

Tekstil sendikası işkollarında gelişen son olaylara ilişkin basına bir açıklama yapmıştır. Bilindiği gibi Tekstil İşkolunda Türk-İş'e bağlı Teksif sendikası işverenlere teslim anlamını taşıyan bir sözleşme yapmıştır. Teksif'le Tekstil İşverenleri arasındaki bu danışıklı döğüşün amacı Tekstil sendikasını çıkmaza sokarak işkolunda kendi istedikleri biçimde bir sözleşme imzalamak istemeleridir. Ancak bu oyun geri tepmiş Teksif'in bir çok şubesi sözleşmeyi uygulamaya sokmayacaklarını açıklamıştır. Tekstil daha önce işkollarında ileri bir sözleşmenin imzalanması için Teksif'i birlikte davranmaya çağırmıştı. Teksif ise bu çağrıyı hiçe sayarak kötü bir sözleşme yapmaktan kaçınmamıştı. Şimdi Tekstil sendikası uyuşmazlık çıkartmış ve zorlu bir mücadeleyi başlatmıştır. Tekstil sendikasının yaptığı açıklamayı aşağıda yayınlıyoruz:

«Sendikamız ve otuz bini aşkın üyemiz, Tekstil İşverenleri Sendikası ile sürdürülen görüşmelerde yeni bir aşamaya gelmiş bulunmaktadır. Tekstil İşçileri Sendikası ile Tekstil İşverenleri Sendikası arasında uyuşmazlık zaptı tutulmuştur. Öyle görünmektedir ki, önümüzdeki günler daha yoğun ve çetin mücadelelere tanık olacaktır. Hemen belirtmek isterim ki, ekonomik üstünlük ve siyasal iktidar işverenler yararına olsa da, Sendikamızın bu mücadeledeki gücü 30 bini aşkın sözleşme kapsamındaki üyesi ile sınırlı değildir. Biz başından beri, ilkesel tutumumuzun gereği sözleşme mücadelesini, işçi sınıfımızın nihai kurtuluş mücadelesinin bir parçası olarak gördük ve buna uygun davrandık. Bu mücadele, gerçekte Sendikamızın tüm üyelerini kapsadığı gibi, patronlara karşı mücadele veren tüm sınıf kardeşlerimizle ve onların sendikal örgütleri ile birlikte ele alınmakta ve yürütülmektedir.

DİSK'in öncülüğünde gerçekleştirilen bu eylem birliği, içinde bulunduğumuz koşullar ve bu koşulların dayattığı görevler açısından son derece önemli ve olumlu bir gelişmedir.

Bilindiği gibi İşverenler Sendikası ile Teksif arasında toplu iş sözleşmesi imzalanmıştır. Tüm uyarılarımıza, ısrarlı çabalarımıza karşın, Teksif sözleşmeyi tek başına imzalamaktan kaçınmamıştır. Teksif, şimdi elindeki bu yetersiz sözleşme ile, kendi tabanının da, iyi bir sözleşmenin ancak Tekstil ve Teksif'in ortak davranarak imzalanabileceği yolundaki istemine ters düşerek, üyelerini karşısına almış bulunmaktadır. Nitekim, imzalanan sözleşmeye tepkiler daha ilk günlerde ortaya çıkmış bulunmaktadır. Kimi bölgelerde Teksif Şubeleri ve üyeleri, imzalanan sözleşmenin uygulamaya sokulmayacağını dile getirmişlerdir. Tepkilerin daha da büyümesi ve yaygınlaşması olasıdır.

Teksif için çağrılarımıza kulak vermemiştir? Görüşmelerin sürdürüldüğü son günlerde Teksif Yürütme Kurulu üyelerinden Necdet İnandı ve Sait Burcin. Sendikamızın Yürütme Kurulu Üyelerine, «birlikte davranma, her iki sendikanın birbirini beklemesi» konularında güvence verdikleri halde, niçin bunun gerekleri yerine getirilmemiş, verilen sözlerden dönülmüştür? Anlaşılmaktadır ki, patronların tekstil işkolunda uzlaşmacı sendikacılığı bir süre daha yaşatma konusunda verebilecekleri çok şeyleri vardır. İşverenler, işçi sınıfının gelişmesini, sınıf ve kitle sendikacılığının daha ileri konumlara ulaşmasını engellemek, buna karşılık uzlaşmacı sendikacılığı bir süre daha yaşatmak istemektedirler. Siyasal iktidarı da, bu amaç doğrultusunda kullandıkları bilinen bir gerçektir. Öte yandan gerek işverenler, gerekse Teksif, işkolunda işçilerin mücadele birliğiinin oluşturulmasından ve geliştirilmesinden de büyük ölçüde korkmaktadırlar. Yine işverenlerle Teksif yöneticileri, işçilerin sınıfsal taleplerini arka plana itmeyi planlamışlar ve bu sözleşme ile bu niyetlerini uygulamaya koymuşlardır.

1975'lerden bu yana imzalanan sözleşmelerin sağladığı ücret artışları grafiğini incelediğimizde, bu dönemde elde edilmiş görünen ve geçen döneme oranla belli bir artışı sağladığı varsayılan ücretler ise, kısa bir süre sonra Türkiye'nin içinde bulunduğu enflasyon ortamında erimeyle sonuçlanacak artışlardır. Şunu hemen eklemeliyim ki, Teksif'in imzaladığı sözleşmedeki ücret artışları, gerçekte Tekstil'in bir baskı unsuru olması sonucu elde edilebilmiştir. Bu artışlar, Sendikamızın ilkesel ve kararlı tutumunun bir sonucu olarak, kimsenin yadsıyamayacağı bir biçimde gerçekleştirilmiş artışlardır. Demokratik haklar konusunda ise, Teksif'in uzlaşmacı niteliği, sözleşmeye bakıldığında kendini hemen ele vermektedir.

Sendikamız Tekstil, gelinen uyuşmazlık aşamasından sonra, mücadelesinde sınıfsal, ekonomik ve demokratik istemleri tümüyle karşılanıncaya kadar ödünsüz tutumunu sürdürmeye devam edecektir. Üzerine kararlılıkla eğildiğimiz istemlerimiz konusunda bir açıklık getirmesi bakımından örnek verilmesi gerekirse, Sendikamız açısından önemi büyük olan Disiplin Kurulları konusu üzerinde durabiliriz. Bilindiği gibi bugüne değin, disiplin kurullarında işverenler bir fazla oyla temsil edilegelmişlerdir. Biz, oyların eşitliği konusunda sonuna kadar dirençli olacağız. Çünkü, en iyimser olasılıkla, işverenlerin 17. maddeyi işlettiklerini düşünsek bile, işçilere verilen kıdem tazminatları, hele bu ortamda işçilerin işsiz bırakılmalarını mazur gösterebilecek bir uygulama olamaz. İşçiler, belki 6 ay, belki 1 yıl geçimlerini sağlamaya yetebilecek tazminatları değil, sürekli çalışmayı, tam bir sefalet demek olan işsizlik tehlikesiyle karşılaşmamayı isterler.

Tekrar belirtmek isterim ki, Sendikamız bu mücadelenin olası biçimlenişlerine kendisini hazırlamaktadır. Sorun, yalnızca ekonomik içerikli değil, çok yönlü politik boyutları ve sonuçları olan bir sorundur. Bu bakımdan, tüm demokrasi güçleri, bu dönemde sözleşme mücadelesi veren sendikalarla omuz omuzadır. İşverenler, her fırsatta sahip oldukları prensiplerden söz etmektedirler. Kuşkusuz doğru. İşverenlerin de artık öğrenmiş olmaları gerekir ki, işçilerin de sımsıkı sarıldıkları ilkeleri vardır ve bu ilkeler bizleri örgütlü ve dövüşken kılar. Kararlı ve dirençli tutumumuzu sonuna kadar sürdüreceğiz.»

Kapitalist Ülkelerde İşçi Hareketinin Durumu

Türkiye'de olduğu gibi, dünyanın bütün kapitalist ülkelerinde işçiler derin acılar çekiyor. Yoksulluk, hayat pahalılığı onların sırtından kalkmayan belli başlı yükler arasında. Dünyanın üçte ikisini sömürüp ülkelerine taşıyan emperyalist ülke burjuvaları bile, ekonomiyi düzeltemiyor, «istikrar» sağlıyamıyorlar. Buna bağlı olarak bu ülkelerde işçi hareketleri, hayatı daha yaşanılır hale getirmek için durmaksızın mücadele veriyor.

Hayat pahalılığı ve enflasyon, emperyalist ülkelerde yüzde 5'i geçti mi, ülkede ekonominin temelleri sarsılıyor demektir. Türkiye, Şili, Güney Kore, Brezilya, Mısır ve daha birçok baskıcı rejim altında yaşıyan halkların yaşadığı yüksek enflasyon gelişmiş kapitalist ülkeler olan emperyalist ülkeler de görülmüyor ama, benzeri sıkıntılar, emekçi sınıflar için, tüm kapitalist ülkelerde aynı.

Geçen yıl Amerika'da yüzde 9 olan enflasyon hızı İtalya'da 12, İsveç'te 11.5, İngiltere'de 9,5, Fransa'da 10, İspanya'da 20 olarak gerçekleşti. Hayatın daha da pahalılaşması hiç kuşku yok ki, kapitalist Avrupa'da ve Amerika'da işçi hareketlerini canlandıran, ekonomik mücadeleyi yükselten rol oynadı.

Grev sayısı Amerika'da 4200'ü bulurken bu sayı öteki kapitalist ülkelerde şöyle oldu: Japonya 2900, Almanya 1000, Fransa 3150, İngiltere 2627, İtalya 2479...

Bu grevlere katılan işçilerin sayısı ise şöyle idi: Amerika 1.600 bin, Japonya: 1.356 bin, Almanya: 488 bin, Fransa: 1.441 bin, İngiltere: 949 bin, İtalya: 8.774 bin.

Bütün bu grevler yaklaşık 63 milyon iş gününün boş geçmesi olarak, kapitalist üretimi etkiledi ve tekellerin krizlerini artıran rol oynadı.

Avrupa'daki NATO ülkeleri, emekçilerin çektiği bunca sıkıntıya ve yoksulluğa aldırmaksızın silah harcamalarını yükselttiler. Sadece Avrupa'nın NATO'cu ülkeleri 73 milyar doları, silah üretimi için döküp saçarken, Amerikan devlet bütçesinden bu iş için ayrılan para geçtiğimiz yıl 110 milyarı aşmış bulunuyordu. Silah üretimine ayrılan bu çok yüksek paralar, emekçilerin cebinden çıkıyor.

Bu ülkelerde ekonomik gelişmeler, büyük tekellerin servetlerini ve sermayelerini artırmalarına hizmet ediyir. Buna karşılık küçük işletmeler sürekli bir iflasa sürükleniyor. Amerika'da 6800 iflas olayı olurken bu rakam Japonya'da 15.875, Almanya'da 8722, Fransa'da 15.589 olarak gerçekleşti.

Resmi rakamlarına göre işsiz sayısı Avrupa ülkelerinde yükselmeye devam etti. Ortak Pazar ülkelerinde toplam 7 milyon insanın hiç işi yok. Bu rakam Fransa, İngiltere, İatlya gibi ülkelerin her birinde 2 milyona yaklaşıyor. ABD'de ise nüfusun yüzde 6'sı tamamen işsizdir ve bu sayı 15 milyon demektir.

İşsizlik kapitalizmin en büyük afetlerinden biridir. Yine bir Amerikalı olan bilim adamı A. Brenner bunu şöyle açıklıyor: «İşsiz sayısındaki her yüzde 1 artış, ölüm oranını yüzde 1.9, cinayetleri yüzde 5.7, intiharları yüzde 4.1, karaciğer hastalıklarını yüzde 1.9, akıl hastalarını yüzde 3.4 artırmaktadır. Bir Federal Alman dergisi, Almanya'daki her iki işsizden biirnin ruh hastası olduğunu ve sinir krizleri geçirdiğini yazıyor. Yani kapitalizm, sadece acı çektirmiyor, emekçileri yavaş yavaş mahveden bir rol oynuyor.

Batı'lı emperyalist ülkeler bu olayları, petrol ülkelerinin tutumlarına bağlıyorlar. Böylece, emperyalist tekeller, kendi ülkelerindeki ekonomik sıkıntıların asıl kaynağının kendileri olduğu gerçeğini gözlerden saklamaya çalışıyorlar. Ama işçi hareketi kendi düşmanını çok iyi biliyor ve mücadelesini tekellere karşı yürütüyor.

Kapitalist dünya gittikçe batağa sürükleniyor.

SANAT-KÜLTÜR-BİLİM

Babayev ve Nâzım

Seyyit NEZİR

Nâzım Hikmet adının, gelecekte, edebiyatın 20. yüzyılını çağrıştıracak adlar arasında en belli başlılarından biri olacağını şimdiden söylemek erken olmasa gerek. Aslında bu yargı yeni değildir ve yirminci yüzyıl edebiyatının, özellikle şiirinin içerdiği evrensel anlamı yorumlayanlar, bu sonuçta genellikle birleşirler.

Nâzım'ı değerlendiren bütün yazı ve eserler, onun bireysel dehasını açıklarken, bu dehanın yoğrulduğu toplumsal - evrensel ortamı ve bu ortamla uyumlu oluşunu da ortaya koymuşlardır. Bu uyumsuzluğun, bir yandan çağını doğru kavramak, öte yandan çağını en doğru biçimde aşmak gibi diyalektik bir bütünlükte yüze çıktığı da hep belirtilmiş, Nâzım'ın, şiirsel dehasına damgasını vuran bu özelliğin, sosyalist gerçekçi edebiyatı değerlendirirken mutlaka onun adından da söz edilmesi gereğini dayattığı hep dile getirilmiştir. Nâzım'ı yaşamı ve yapıtlarıyla bir bütünlük içinde ele alan kapsamlı kitabında Ekber Babayev, incelemesinin son cümlesiyle bu gerçeği şöyle dile getirmişti: «Yaratıcılığının bütünsel bir yorumu, bu seçkin Türk şairinin yapıtlarına gerekli ilgi gösterilmeden, dünya sosyalist gerçekçi edebiyatı tablosunun tamamlanamayacağını söylemememize olanak veriyor.»

Nâzım için yazılanlar içinde seçkin bir yeri bulunan bu eserinde Babayev, Nâzım üzerine yazılanları, hayatını, eserlerini hemen tümüyle elinin altında bulundurarak şairi değerlendirmeye gitmiş ve bu yargıya, bu kapsamlı araştırma sonucunda varmıştır. Böylece, Nâzım üzerine nasıl yazılacağının da örneğini, yine Babayev vermiştir. Bu gerçek, Nâzım'ı öğrenmek bakımından olduğu kadar, güçlü bir şairi yargılamak bakımından da Babayev'in yönteminin öğretici niteliğini ortaya koyar.

Şairle 13 yıllık sağlam bir arkadaşlığı da olan Babayev, Azeri asıllı bir Türkolog olarak, onun şiirine özel bir yakınlık göstermiştir. Ancak bu ilgi, Babayev'in büyük çalışmasında nesnelliği gözardı etmesine yol açmamış, tersine nesnelliğini perçinlemiştir. Türk edebiyatını yakından tanıyan Türkolog, Nâzım'la da uzun süreli arkadaşlığının sağladığı birikimle, mümkün olan en tam Nâzım değerlendirmesini yapma olanağını bulmuş, ama bu yakınlık nedeniyle muhakkak tanık olduğu, ne var ki Nâzım'ın şiiri için belirleyici olmayan hayat kırıntılarını ayıklamayı da bilmiştir. Şairi yüceltecek, ya da onu değerlendirmede olumsuz etkileri bulunacak, gerçekte hiç önemi de bulunmayan olay ya da izlenimlerin baskısından eserini korumayı başarmıştır. Babayev'in Nâzım değerlendirmesini, hem şair açısından, hem de herhangi bir şairin edebiyat içindeki yerinin belirlenmesi açısından önemli kılan, nesnelliğinin örnek alınmasını gerektiren işte bu tavırdır.

Babayev, bu kitabı için aldığı notlardaki kimi bölümler hakkında Nâzım'ın söylediklerini de önsöze almaktan kaçınmamış, adeta şunu demek istemiştir: «Elimden gelen titizliği göstermiş olmama rağmen, araştırmalarımda yanlış bilgilenmeler de söz konusu olmuş olabilir. Nitekim bazı noktalar için Nâzım böyle diyor. Okur, yazdıklarımı eleştirel bir gözle yaklaşma gereğini duymalıdır.» Bu, elbette kendine güvenin bir ifadesi olduğu kadar, eleştiriye açık olma tavrını da dile getirir. Babayev, okuru daha baştan uyarmakta ve yanlış ya da eksik değerlendirmelerin olabileceği konusunda dikkatli olmayı istemekte, okuru kitabının eleştirisine hazırlamaktadır.

Yaşamı ve Yapıtlarıyla Nâzım Hikmet, şiirin yaşamla örtüşmesinin süreç içinde sergilenmesidir. Nâzım'ı şiire yönelten ilk ortamdan ölümüne dek hayatının ve şiirinin içiçe nasıl geçtiği, denebilir ki, en gerçekçi biçimde bu eserde verilmiştir. Onun şiir çevreleriyle, türkçenin şiirsel kaynağı ve evrensel şiirle, Sovyet şiiriyle ilişkileri, etkilenmeleri, hayatıyla sıkı sıkıya bağlantılı olarak ve bütünselliği düzeyinde ortaya konmuştur. Nâzım'ın Türk halk ve divan şiirinden tutun da, Mayakovski ve çağdaş sosyalist şiirle, dünya şiiriyle olan her türlü yakınlığı ve özgünlüğü, eserde çaplı bir araştırmayla gösterilmiştir. Nâzım için başvurulacak kaynakların ilk akla gelenlerinden biri, en zorunlu olanı niteliğini sürdürmesi bu nedenledir.

15 Aralık 1979'da yitirdiğimiz ve ölümüyle Sovyet edebiyat çevreleri kadar, tüm sosyalist edebiyat çevrelerinin ve ilericilerin üzüntü duyduğu Sovyetler Birliği Bilimler Akademisi Doğu Dilleri Enstitüsü Türk Dili ve Edebiyatı Doçenti Ekber Babayev, ülkemizde bu eseriyle örnek bir incelemeci niteliğini sürekli koruyacaktır. İlerici edebiyatımızın sosyalist ülkelerde yaygınlaşmasında rolü olan Babayev, bu eseriyle, Nâzım'ın kendi ülkesinde de hayatı ve şiiriyle bütünlük içinde tanınmasını sağlayarak, bir bakıma, edebiyatımızın en büyük adını, Türkiye'li okura da tüm nitelikleriyle ulaştırmıştır. Babayev'in bu çabası unutulmayacaktır.

SPOR

Moskova Olimpiyat Oyunlarına Hazır

«Tüm yarışmacılar adına, bu Olimpiyat oyunlarında, onu yönlendiren kurallara saygı göstererek ve uyarak, gerçek sportmenlik ruhu içerisinde, sporun zaferi ve takımlarımızın onuru için yeralacağımıza söz veriyorum.»

1980 Olimpiyatları, Sovyet spor takımının dünyaca ünlü bir üyesi tarafından, sol eli Sovyet bayrağının ucunu tutarak, sağ eli yukarıya kalkık bir şekilde söyleyeceği bu sözlerle 19 Temmuz 1980 günü Moskova saati ile 17:07'de başlayacak.

Moskova Olimpiyatlarının yapılacağı spor tesisleri aylar önce eksiksiz olarak tamamlandı. Geçtiğimiz aylarda yapılan SSCB Oyunlarında bu tesisler denendi ve katılan sporcuların dereceleri üzerinde olumlu etkileri gözlendi. SSCB Oyunlarını izlemeye gelen yabancı gözlemciler ve Olimpiyat Komitesi yetkilileri Olimpiyat tesislerini gezdiler ve incelemeler yaptılar. Burjuva basın-yayın organlarında bir süredir Moskova Olimpiyatları'na gölge düşürmek üzere girişilen kampanyanın bir parçası olan, tesislerin yetersizliği vb. iddiaların doğru olmadığı SSCB Oyunları sırasında açıkça kanıtlandı.

Sovyetler Birliği, Moskova Olimpiyatları'nın her yönden başarısı için organizasyon çalışmalarını titizlikle yürütüyor. 1980 Olimpiyat Oyunlarını dünya üzerinde 2,500 milyon kişi televizyondan izleyecek. Buna rağmen yarışmaları yerinde izlemek isteyen milyonlarca insan bulunuyor. 1980 Moskova Olimpiyatları için, 1976 Montreal Olimpiyatları'na kıyasla çok daha fazla, 1972 Münih Olimpiyatları'nınkinin iki katı bilet satılıyor. Toplam 5 milyon 800 bin kişi biletli olarak yarışmaları yerinde izleyebilecekler.

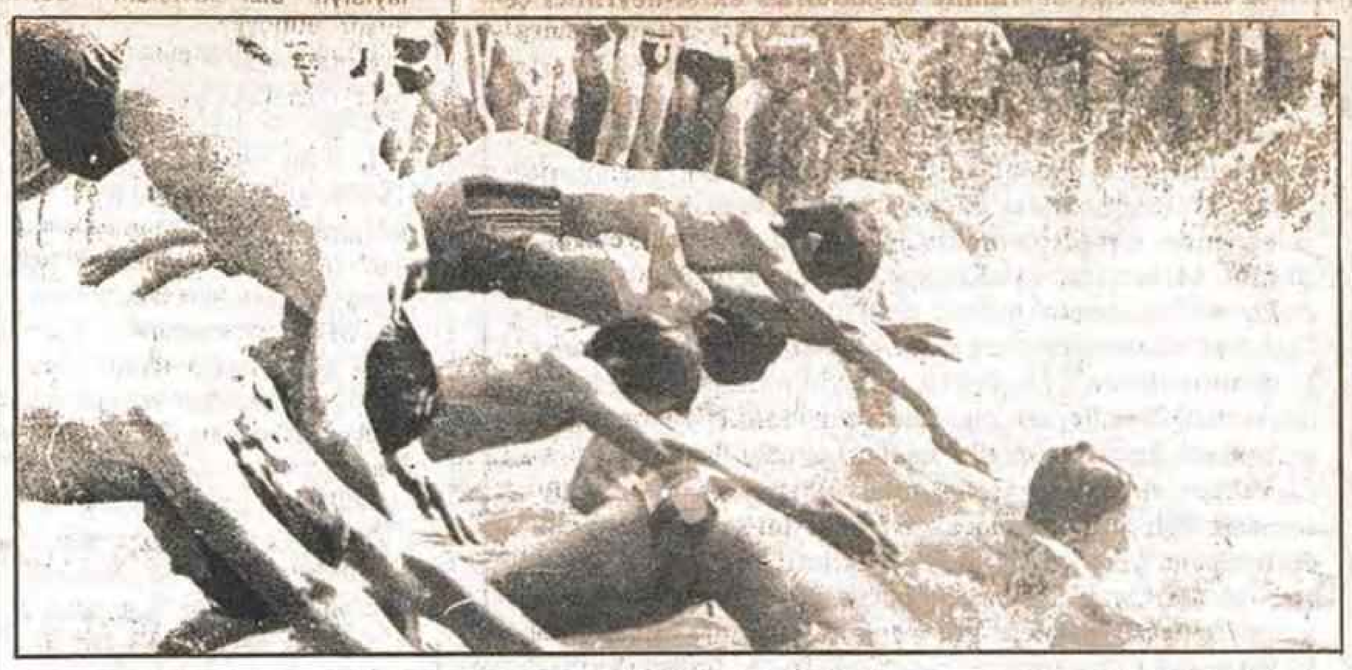
Olimpiyatlar sırasında ülke içi ve yurtdışından gelecek izleyiciler için gerekli konaklama yerleri de hazırlanıyor. Bu arada yine burjuva basınında Olimpiyat biletleri konusunda aksaklıklar olduğu yolunda yazılar çıkıyor. Oysa Olimpiyat oyunlarının izleyicilerine biletlerin düzenli olarak ulaştırılması için gerekli hazırlıklar çoktan tamamlanmış durumda. Olimpiyat 80 Organizasyon Komitesi Başkan Yardımcısı Vladimir Koval'ın açıklamasına göre, 5 milyon 800 bin biletin dağılımı şu şekilde: Bu miktarın yüzde 35'i Moskovalılara ayrıldı. Çünkü Olimpiyat oyunlarının gerçekleştirilmesi için en büyük katkıyı Moskovalılar gerçekleştirmiş bulunuyorlar. Biletlerin yüzde 20'si diğer cumhuriyetlerden gelecek Sovyet yurttaşlarına, yüzde 30'u yurtdışından gelecek izleyicilere; yüzde 10'u Oyunların hazırlanması ve gerçekleştirilmesinde görevi olan kişilere verilmek üzere Organizasyon Komitesi'ne, yüzde 5'i teknik kadrolara ayrılmış bulunuyor.

Uluslararası Olimpiyat Komitesi'nin öngördüğü üzere, her ülkeye yeraldığı spor dalının o ülke açısından taşıdığı öneme göre daha fazla sayıda bilet verilecek. Buna göre ABD'ye 218 bin bilet verilmesi kararlaştırıldı. Bu sayı ABD'ye Münih Olimpiyatları'nda ayrılan miktardan 100 bin daha fazladır. Sosyalist ülkelere bilet dağıtımı tamamlanmak üzere. Ortalama bilet fiyatları ise geçen Olimpiyat oyunlarındakine kıyasla daha ucuz.

Moskova Olimpiyatlara hazır. Sporcuları ve izleyicileri bekliyor.

Bulgaristan'da işçiler ve spor

Sosyalist ülkelerde sporun kitleselleşmesinde atılan bir adım, çalışanlara spor yapma olanağının sağlanması. Örneğin Bulgaristan'da sendikalar ve fabrika idareleri işçilere temel bir spor dalı olarak yüzme sporunu yapma olanağı sağlıyorlar. Her genç işçiden, kadın olsun, erkek olsun, iyi yüzmeyi öğrenmesi bekleniyor. Yüzme sporunun özellikle madencilerin, kimyasal madde ve makine üretiminde çalışan işçilerin sağlığı için gerekli olduğu belirtiliyor.

Sendikaların bugüne kadar 100'den fazla yüzme havuzunun yapılmasına yardımcı olduğu ve yüzmenin işçiler arasında günden güne yaygınlaştığı gözlenmekte. Bu şekilde düzenli olarak yüzme sporu ile ilgilenen işçilerin sayısı 1970'de 5-6 bin iken, bu sayı 1978'de 22 bine ulaşmış bulunuyor. İşçiler arasında resmî yüzme yarışlarına katılanların sayısı da hızla artıyor.

Vardiyadan sonra ya da hafta sonlarında kadınlı erkekli işçiler yüzme sporu yaparken, işçilerin çocuklarına her sabah uzmanlar ücretsiz yüzme dersleri veriyorlar. Yerel yüzme havuzları ve spor tesislerine ek olarak pek çok fabrika ve işletme kendi yüzme havuzlarını yaptırıyorlar ve böylece işçilere sağlanan yüzme olanaklarını daha da genişletiyorlar. Bu yüzme havuzlarının yapımı için Bulgaristan Sendikaları Merkez Konseyi maddi yardımda bulunuyor.

Bulgaristan'da çalışma saatleri dışında işçiler arasında yüzme sporu ile ilgilenenler hızla artıyor.

Müdür Öldü, Yaşasın Kral!

Zeynep KARABEY

Eh, işte vakti keraat geldi. Çıkın mezarlarınızdan, «Damdaki Kemancı»lar, «Dördüncü Murat»lar, «Cadı Kazanı»...

Hele hele «Cadı Kazanı».

Savulun demokratik örgütler, bilinçli sanatçılar, iyiye güzele sanatı kullanmak isteyenler. Gelen var.

Artık Devlet Tiyatroları, başında 20 yıl gibi rekor bir süre bulunmuş olan demirbaş müdürüne kavuştu. Bundan böyle kimsenin gözü arkada kalmayacak. Milyonlar harcanacak «süper prodüksiyonlar» yapılacak devlet kesesinden.

Kocalarının sayısının bolluğu ile tanınan kadınlar, sahnelerde seyircilerin gönüllerini, gözlerini bir hoş edecek. Gözümüz aydın olsun artık. Neymiş öyle can sıkıcı, uzun konuşmalı, kıyıda köşede kalmış yazarların aptal oyunlarını sergilemek. Ne gerek var 20 liraya, tiyatronun «t» sini bilmeyen adamlara kıytırık oyunlar göstereceğim diye yırtınmak... Koyarsın adam gibi, ünlü dünyayı tutmuş, göreğinde göbekli, biraz seksapelli, renkli renkli oyunları sahneye, ooooh, ününe ün katarsın. Bir yandan da çekersin altına devletin olanaklarını, arabalarını ve de bilmemnesini, keyif çatarsın.

Tiyatro böyle yönetilir. Bilmeyenler iyi baksın öğrensin. Bu son fırsat. Bir kez daha böyle bir yönetimi ele geçirmek olası değil. 20 yıla bir-kaç yıl daha kattı mı insan, bir daha sırtı yere gelmez. Boğaz sırtlarındaki dönüm dönüm arsalarına, Ankara'daki çifter çifter apartman katlarına eklemeler yapmak için böyle bir şans bir daha ele geçmez.

Sonracıma söyliim, oyun koymanın ne demek olduğunu da böylece cümle alem görür öğrenir. Daha doğrusu, anımsar, belleğine kazınır.

Diyelim sahneye tarihsel konusu olan bir oyun koyacaksın. Ne gerek var, devletin binlerce lira maaşla tuttuğu terzilere, kostümcülere, kostüm ambarlarında küflenen giysilere? O tarihsel oyunda, diyelim ki Sultan var. O sultanın vakti zamanında giydiği kaftanı, müzelerden bulup çıkarırsın, getirir artisin sırtına giydirirsin. Sonra bir yangın çıkmış, kostüm yanmış kül olmuş. Amaaan sen de, kimbilir kaçbin tane var, o küflü eski giysilerden? Tasa mı yani...

Ama diyorlar ki, son yıl içinde Devlet Tiyatrolarının oyun dağarcığı öyle zenginleşti, öyle iyi oyun seçildi, öyle çok yere gidildi ki, seyirci sayısında korkunç bir artış oldu. Hani, söylemek gibi olmasın, şu demirbaş müdür gideliberi bayağı şanlı şerefli bir kurum olmuştu, Devlet Tiyatroları.

Bakın hele, bakın şunlara. Yalan, düpedüz yalandır bu. Hele o satış istatistikleri bir kaldırılsın ortadan, hele seyirci hasılatı dosyaları hasır altı edilsin, bakalım böyle birşey söylemeye kalkışan olur mu? Vururlar valla!

Hem neymiş öyle, devlet çatısı altında örgütleşmeye falan kalkışmak? Koskoca devlet çatısı dururken, başka çatılara sığınmak? Dağılın, savulun, sanatçıysanız sanatçılığınızı bilin. Halkı güldürün, eğlendirin, onlara soğuğu, sıcağı, parayı, parasızlığı, yeryüzünü hatta yeraltını unutturun. Kulaklarının dibinde patlayan bombalardan, ölüm korkusundan, baskıdan uzaklaştırın onları. Düşler ülkesine götürün, getirin, götürün, getirin. Sizin göreviniz bu... Devlet siz tiyatroculara devlete güvenmeyip kendi örgütünüzü kurasınız diye mi bunca parayı veriyor?

Neyse ki geldi demirbaş müdür, herşey yerli yerinde oturacak artık.

Diyorlardı ki, «Gelmez, kocalarının çokluğu ile tanınan kadınlar ona öyle para kazandırıyor ki, gelip de böylesine derlenmiş, toparlanmış, birlik, dirlik içinde çalışan bir örgütün sorumluluğunu üstlenip başına dert almaz...»

Hay Allah iyiliğinizi versin. Gelmez olur mu? O biliyor, bazı iktidarların kadrolaşma konusunda ne denli beceriksiz olduklarını. Devlet Tiyatrolarının derlenip toparlanırken, kadronun bir avuç kadarının çabasının söz konusu olduğunu, gerisinin yuvalarına çekilip onlar için vakti keraatin gelmesini beklediklerini... Şimdi koltuğundan iki üç emir salladı mı, sağa sola, o bir avuç kadro saf dışı ediliverir, eski tas eski hamam oluverir. Vakti keraati bekleyenler başlarını yuvalarından çıkarır, bir de bakarlar ki ortalık günlük güneşlik. Hemen fırlarlar ortaya, ekip hazır işte...

Devlet Tiyatroları, halka tiyatroyu sevdirmek, geniş halk kitlelerine devlet eliyle tiyatro sanatını tanıtmak, öğretmek, bir tür eğitim yapmakMIŞ...

Sanat sanat içindir beyler!

Şimdi göreceksiniz bunun böyle olduğunu. Bir kez daha. Sanatın sanat ve de kimin için olduğunu.

Devlet Tiyatrolarının halka hizmet eden bir kurum olduğunu bilip, iyi güzel, doğru oyunlar sahnelemekle yetinenler, şimdi düşünsünler:

Bürokrasinin çarkı içinde, ipleri iktidarların elinde olan bir kurumda yalnız sanat yapmakli devlet kuruluşu demek, güdümlü bir sanatın kılıfa sokulyetmiyormuş değil mi? Ödenekmuş demekmiş. Bir gün gelip o ipler el değitşirdiğinde, kişi savaşının ortasında kala-kalıyor böylece. Sanat manat laf... Devlet çarklarını iyi bilenler, ister iyi sanatçı olsunlar, ister olmasınlar, her zaman tahtlarında buyruk vermeyi hak etmiştirler. Bu bir sanattır. Devlet'in koruduğu sanat da, bu saltanatın sürüp gitmesi oldu işte. Yasa böyle. Düzen böyle.

Müdür öldü, yaşasın kral.

Savulun, Cüneyt Gökçer geliyor!!...

Gerçek Sahibi: Ali Kar, - Sorumlu Müdür: Hamit Çaylı, Adres: Başmusahip Sokak Tan Apt. 10/11 Cağaloğlu - İstanbul Tel: 28 27 41 Ankara Bürosu: Kızılırmak Caddesi, Kızılırmak Apt. 36/5 Yenişehir, Tel: 17 28 70 Dizgi: Kitle Gazetecilik Matbaacılık A. Ş Baskı: Hürriyet Ofset Tesisleri

«Önlem Paketi» kanunlaşıyor

Baştarafı s. 1'de

lanması sırasında CHP Sol kanat milletvekilleri önce çoğunluğun bulunmadığını belirterek yoklama yapılmasını istemişlerdir. Yoklama sonucunda çoğunluğun bulunduğu anlaşılmıştır. Sol kanat milletvekilleri bu sefer de oylamanın ad okunarak açık olarak yapılmasını istemişlerdir. Ancak CHP'nin diğer milletvekillerinin AP, MHP ve MSP milletvekilleriyle birlikte oy kullanmaları sonucunda yasa tasarısının sekiz maddesi kabul edilmiş ve meclisin gelecek oturumunda kanun tasarılarının görüşülmesine devam etme kararı alınmıştır.

CHP Genel Başkanı Ecevit'in Sol kanat milletvekillerinin engellemesini önlemek için grup başkan vekillerini yolladığı göze çarpmıştır. CHP Grup Yönetim Kurulunun ise toplanarak sol kanat milletvekillerini disiplin kuruluna verme kararı alacağı anlaşılmaktadır.

CHP sol kanat milletvekillerinin tutarlı davranışları CHP tabanındaki demokrasi özlemlerine uygun düşmekte ve onları bu tabanın gerçek temsilcileri olduğunu göstermektedir. CHP yönetimi bu milletvekillerine disiplin uygular ve onları partiden uzaklaştırırsa, aynı zamanda tabandaki yurtsever, demokrat unsurları, emekçi halkı kendisinden uzaklaştırmış olacaktır. Bu da CHP'nin sonu demektir.

CHP'den geride kalacak enkazın gidip Turan Feyzioğlu ile birleşmekten başka yapacak şeyinin ve siyasi misyonunun kalmaması demektir. CHP yönetimi durup düşünmeli, girdiği yolun Türkiye'yi nereye götürdüğünü görmelidir. Yarın sıra dernekler yasasına, toplantı ve gösteri yürüyüşleri yasasına gelecek ve gericiliğin istemleri bitip tükenmeyecektir. Türkiye'yi bir polis devleti yapmanın mimarları arasında bulunanları ise ne halkımız ne de tarih affedecektir.

Kaçmaz: «Muhtıra

Baştarafı s. 1'de

tutuma girmeleri, ülkemizde demokrasinin geleceği açısından endişe verici bir gelişmedir. 12 Mart Muhtırasını takip eden günlerin tarihimize, demokrasiye ters düşen ağır baskı dönemi olarak geçtiği bilinen bir olgudur. Tekelci parababalarının Güney Kore tipi Amerikancı diktatörlük özlemlerini pervasızca dile getirdikleri, Anayasa Mahkemesince iptal edilen Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin ve diğer baskı yasalarının geçirilmek istendiği şu günlerde esas yapılacak olan, demokratik hak ve özgürlüklere sahip çıkmak iken, Anayasa'nın vazgeçilmez gördüğü siyasi partileri kendi görüşleri doğrultusunda yönlendirmeye zorlayanların tutumlarını Anayasa'yla ve demokratik hukuk ilkeleriyle bağdaştırmak kolay değildir.

Üstelik söz konusu mektup, Türkiye'de bunca olup bitenlere ve açığa çıkan gerçeklere rağmen terörün kaynağı konusunda açık olmaktan uzaktır. Terörle ilgili sonuçlardan mahkum olan yüzlerce MHP'li ve ülkücü vardır. Binlercesi de yargılanmaktadır. Son olarak İstanbul'da aranan ÜGD şubelerinin küçük çapta birer cephane deosu olduklarını, öldürülecek adam listelerinin hazırlandığını sıkıyönetim resmen açıklamıştır. Bugün ülkemizin en değerli bilim adamlarını, düşünürlerini, yazarlarını sistemli bir şekilde katledenlerin, Ülkücüler, onları azmettirenlerin de MHP merkezi olduğunu bilmeyen kalmamıştır. Sol görünümlü maceracı gençlik guruplarının bireysel terörizmi, bu arada bazı MHP'lilerin öldürülmeleri bu gerçeği değiştirmez.

Komutanların mektubu demokrasinin bunalımını daha da ağırlaştırmıştır. Bu tutumlarla terör önlenemez. Demokratik teamül ve kuralları zorlamak, demokrasiyi rafa kaldırmak isteyenlerin, bu arada da terörü sistemleştirenlerin işine yarar. Ve demokrasiye paydos denilmesi ülkede kimsenin işine yaramaz. Dünyadaki pek çok örneği bu gerçeği kanıtlamaktadır. Bu nedenle demokratik hak ve özgürlüklerin yaşatılmasından, bunlar içinde kutsal bir yere sahip siyasi özgürlüklerin korunmasından yana herkes, her kuruluş, demokrasi ile bağdaşmaz müdahalelere karşı çıkmakla yükümlüdür.»

Muhtıra demokrasiyle

Baştarafı s. 1'de

kisinin toplandığı parlamentoyu «Hakimiyet Milletindir» ilkesinin hayata geçtiği alan olarak görmektedir. Bir iç hizmet yasasının Anayasa'dan daha yukarda görevler belirlemesinin demokrasiyle, Anayasayla bağdaşmıyacağı çok açıktır.

Muhtıra silahlı kuvvetlerin parlamentoya müdahalesinin ilk adımını teşkil etmektedir. Şimdilik istenen «... siyasi partilerimizin bir an önce milli menfaatlerimizi ön plana alarak, Anayasamızın ilkeleri doğrultusunda ve Atatürkçü bir görüşle bir araya gelerek anarşi, terör ve bölücülük gibi devleti çökertmeye yönelik her türlü hareketlere karşı bütün önlemleri müştereken almaları...» dır. Nitekim CHP gurubu Muhtıranın açıklanmasının hemen ardından toplanarak meclisteki baskı yasalarını destekleme kararını almıştır.

Ancak bu yasaların meclisten geçmesinden sonra da «anarşi ve terör»ün durmadığı görülecektir. Çünkü faşist tırmanıştan kaynaklanan «anarşi ve terör»ün dernekler yasasıyla, polis vazife ve selahiyetleri yasasıyla, ya da toplantı ve gösteri yürüyüşleri yasasıyla bir alâkası yoktur. Sıkıyönetim yasasının içerdiği tüm tedbirlere rağmen faşist azgınlığın eylemleri sürmektedir. Şurası açıktır ki faşist saldırganlığın merkezi kurutulmadan sürmeye de devam edecektir. Yapılmak istenen geçici bir dönemin, yani sıkıyönetim bölgeleri dışında da aynı kısıtlamaların getirilmesidir. Zaten egemen sınıfların «anarşi-terör» bahanesiyle demokratik hak ve özgürlükleri kısmak istediği yeni dile getirilmiş bir gerçek değildir. Bu baskı yasaları «anarşi-terör» bahanesini ortadan kaldırmayacağına göre egemen sınıfların daha ileri istemleri doğrultusunda yeni muhtıra adımlarının ortaya çıkması hiç de şaşırtıcı olmayacaktır.

Bu arada çeşitli burjuva çevrelerde Muhtıranın kime verildiği konusu tartışılmaktadır. AP organı Son Havadis «Adresi belli mektup» ve «Ecevit ve Partisi Köşeye Sıkıştı» manşetleriyle topu CHP'ye atmakta, Erbakan muhtıranın hükümete verildiğini ileri sürmekte, CHP olan biteni AP'nin diyaloglara razı olmamasına bağlayarak AP'nin muhtıraya sebep olduğunu söylemektedir.

Oysa muhtıra emekçi halk güçlerine verilmiştir. Muhtıranın gerçekleşmesini istediği ilk hedefler emekçi yığınların lokmasını korumak için muhtaç olduğu özgürlüklerin kısıtlanmasını istemektedir. 12 Mart'ta da Muhtıra Demirel'e verilmiş ama Anayasanın birçok maddesi Demirel'in de istekleri doğrultusunda değiştirilmiş ve işçi sınıfı 12 Mart dönemi boyunca mutlak bir yoksullaşma sürecini yaşamıştı.

Emekçi halk hareketi güçlerini derleyip toparlayamazsa gene kendisini muhatap alan yeni muhtıralarla karşılaşacaktır.

Gerçek Durum

cut düzenden hoşnutsuz kitlelerin sesini kesmek, siyaset yapmalarını engellemek, sendikal özgürlükleri alabildiğine kısarak işçilerin lokmalarını küçültmek, köy emekçilerinin emek ürünlerini enflasyonu önleyici politikalar adına ucuza kapatmak...

Oysa açıktır ki iki alternatif de kitlelerin nefretini kazanmaya mahkumdur. Düzenden hoşnut olmayanların önemli bir kısmı, şimdilik CHP tabanında toplanmıştır. Ancak iki alternatif arasında bocalayan bir partinin bu tabanı sür'atle yitirmesi kaçınılmaz olacaktır.

Üçüncü alternatif, kitlelerin özlemlerine cevap verecek ve kitleleri kucaklayacak yoldur. Tüm anti-faşist güçlerle kader birliği, mücadele birliği, eylem birliği, cephe birliği yapılarak girilir bu yola. CHP tabanındaki ilerici özlemlerin, anti-faşist tavrın gerçek temsilcileri, CHP'yi iki alternatif arasında bocalayan bir parti olarak tutanlar olamaz. Bu politikayı izleyenlere ufak karşı çıkışlarla namusu kurtardığını sanıp boyun eğenler hiç olamaz.

Saflar bellidir. Bir tarafta geniş emekçi yığınları işsiz, ekmeksiz bırakmak için önce hürriyetlerini almak isteyenler ve böylece burjuvazinin kendi bunalımından, faturayı emekçilere ödeterek çıkmasını sağlamak istiyenler, diğer yanda da, iş, ekmek, hürriyete sahip çıkmak isteyen kitleler.

Yapılacak iş de bellidir. Cepheleşmiş birinci safın karşısında ikinci safla birlikte cepheleşmek.

Bay Mumcu!

Baştarafı s. 1'de

ramsal yapıların dar çerçevelerini zorlayarak yeni bir sürece kapılar açıyor.

Bu gerçeği ve bu süreci, yeni gerçeklerin «Diyalektik gelişimi» ve yirminci yüzyılın birikimi ile yoğunlaşan «tezlerin», nitelikleri henüz yeterince tanınmayan bir «anti-tez»e ulaşması biçiminde görmemiz gerekmiyor mu?

Bilimsel öğretilerin bağnaz yorumları, her zaman gerçeği bir elle kavramanın kolaylığını seçerler. Ama o gerçekler, her zaman, daha kaba, daha yalın olarak orta yerdedirler. Sözgelişi, şu son yıllarda yaşanan Vietnam-Kamboyça ve Çin Halk Cumhuriyeti-Vietnam savaşları «Proletarya Enternasyonalizmi» üzerine yazılan kitapların ve oluşturulan kuramların bir anda yerle bir olduğu anlamına gelmiyor mu?»

Hayır, gelmiyor, Bay Mumcu! Sadece, çağımızın çok yönlü gerçekleri karşısında, sizin sahiden şaşırdığınızı, kuramsal çerçevenizin son derece dar ve gerçeği tek ya da iki elle kavrama (yani ihata) kabiliyetinizin yerle bir olduğunu gösteriyor!

Yazıda savunulan «tez», somutta, düpedüz, Afganistan'da sosya ilerleme için savaşan ulusal demokratik güçlerin, karşılaştıkları güçlükler içinde boğulmalarına göz yumulması gerektiğidir. Başka hiç bir şey değil! Oysa Afganistan devrimine başkaldıran karşı-devrimci çetelerin ardında gerici ve Butto-katili Pakistan generalleri, İran'da molla hareketinin en gerici bağnaz kesimleri ve hepsiyle birlik ABD emperyalizmi varmış, olsun! «Diyalektik» gelişme, «tez/anti tez» vb. lûgat paralamalarıyla bu çok «kaba» gerçeğin üzerini örter, yıllanmış anti-komünizm edebiyatının fersude yavelerine «bağımsızlıkçılık» cilâsını çekip, yalnız Türkiye'nin değil, bütün dünyanın geçmekte olduğu bu kritik dönemde ne olduğunuzu ve ne olmadığınızı ispat için elinize geçen fırsatı kaçırmamış olmanın sürur yla rahata erersiniz!

«İşgalci her zaman işgalci, işbirlikçi her zaman işbirlikçi, Quisling her zaman Quisling» imiş! Üstelik de bunu, «Bir kez işgal ortamı yaratılmışsa, artık, o ülkelerde Quisling'ler çıkar, çıkmazsa bile yaratılır» dedikten sonra söylüyor!

Afganistan'da «işgal» ortamını ki yarattı? Ülkeyi feodal toprak ağalarının zulmünden, sultasından kurtarıp olabildiği ölçüde çağdaşlaştırmaya, halkı okutmaya, kadın-erkek eşitliğini getirecek koşulları oluşturmaya çalışan, bu yüzden içten ve dıştan her türlü gericinin, çıkarcının boy hedefi olan ilerici güçler mi yarattı bu ortamı? Kim kiminle ne için savaşıyor? Kim ne yapmak, kimler ne yapılmasını engellemek istiyor? Afgan ilericilerinin çabası ile dünya çapında ilerici, demokrat güçlerin gerici-emperyalist güçlere karşı verdikleri savaş arasındaki ilişki ve bağ nedir? Bütün bu ve benzeri soruları sen gel bir yana koy, «işgalci her zaman işgalcidir, Quisling her zaman Quisling'dir» gibisinden lâflar et. Hiç bir şeye inanmamanın, hiç bir dâvanın haklılığını hazmetmemenin, her olayı güç açısından değerlendirmenin («dev Sovyetler Birliği» «iki süper güç» vb. kavramlar) ve sözde «tarafsızlık» tutkusuyla somut durumları soyut yavelerle gözardı ve kulak arkası etme «kıvraklığı»nın tek kelimeyle sinisizmin en yalın ifadesidir bu sözler. «Altı da bir, üstü de birdir yerin» dercesine «al birini vur, öbürüne» diyerek, elmalarla, armutları çarpmanın, yani aritmetik adına kitlelere «elde var sıfır« bozguncu anlayışını aşılamanın daniskasıdır!

Dünya çapında, sosyalist ve ilerici güçlerle emperyalist gerici güçler arasındaki savaşta tarafsız kalamazsınız, Bay Mumcu. Bunu siz de bilirsiniz ama, Afganistan olayında yaptığınız budur, başka bir şey değil. Yalnız Afganistan'da değil, dünyanın her bir yanında, nerde ilericiler ve demokratlarla gerici-faşist güçler arasında çarpışma varsa orda ilericiler ve demokratların safında olmanız gerekir, Bay Mumcu. Bunu siz de söylersiniz ama, Afganistan olayında tuttuğunuz saf o saf değil, Bay Mumcu! Öyle olsaydı, emperyalizmin ve gerici güçlerin kıstırıp boğmaya çalıştıkları ilerici Afganistan rejimine (hem de uluslararası normlara uygun anlaşmalar uyarınca) yardıma koşarak enternasyonalist görevini yerine getirenleri «işgalci», onlardan yardım isteyenleri de Quislingler (yani faşizm işbirlikçileri) diye karalamazdınız. Üstelik bunun sözümona gerekçesi olarak, «proletarya enternasyonalizmi» denilen şeyin «hava» olduğu sinik görüşüne (uluslararası burjuva ideolojisinin bu en karanlık ve maksatlı görüşüne) böylesine yürekten katılmazdınız, Bay Mumcu.

Ve nihayet, siz o safta olsaydınız, Bay Mumcu, proletarya enternasyonalizmi kavramına da, o kavramın belirli bir somut tecellisine de kara çalanlar korosuna katılıp Nazlı Ilıcaklarla mütareke masasına oturmadan önce, bu gidişle emperyalizmin ve onun işbirlikçilerinin, Quislinglerinin değirmenine daha ne kadar su taşıyacağınızı bir kere daha düşünürdünüz. Öyle değil mi?

Sermaye Muhtıra'dan

Baştarafı s. 1'de

mak üzere bütün kuruluşların milli şuur ve bütünlük içinde bir araya gelerek hükümete destek olmaları gerekmektedir.»

Bu faşizm heveslisi patrona bakılacak olursa, muhtıra AP hükümetini desteklemek için verilmiştir. Herkes hükümeti desteklemelidir. Hatta hükümet programını desteklemelidir.

Bunun açık anlamı şudur: AP hükümeti bizi savunmaktadır. Programı bize hizmet etmektedir. O halde AP hükümetini, dolayısıyla bizi savunun. Bunda kusur etmeyin...

Narin'e göre AP hükümeti 229 oyla güvenoyu almıştı. Bu güven oyu yeterli değildir. Hükümetin güvenoyunu 500'e, hatta 1500'e çıkarmak gerekir. İşte komutanlar bunu düşündüler, yani onları düşündüler ve onların hükümetini desteklesin diye de, CHP başta olmak üzere sol partilere ve demokratik güçlere, Anayasa mahkemesi başta olmak üzere de Danıştay'a ve Yargıtay'a muhtıra verdiler. Yani Narin'e göre ordu, işadamlarının savunulmasını ve desteklenmesini istemektedir. Daha ileri gidip buradan «Ordu tıpkı Halit Narin'in yıllardır istediği Güney Kore tipi bir faşizm istemektedir ve muhtırayı da bunun için vermiştir.»!

Öteki işadamları ve sermaye kuruluşlarının sözcüleri de, üç aşağı, beş yukarı Narin gibi düşünüyorlar.

Ordu'nun ve komutanlarının ne düşündüklerini şimdilik «bilmiyoruz»! Ama Narin'in ve diğerlerinin görüşlerini öğrendik. Bu görüşleri şöyle özetlersek, kendini savunmak durumunda olan biz değiliz, işadamlarının kendileridir:

«Muhtırayı işadamları vermiş, komutanlar imzalamış»!

Kampuçea

Baştarafı s. 4'de

açıkça sergileyen ABD emperyalizmini 17 Nisan 1975'de topraklarından kovmuştu. Ancak Kampuçea halkının zor günleri bununla bitmedi. Bundan sonra maocu Pekin yardakçıları ülkenin başına bela oldular. Pol Pot yönetimi sırasında Kampuçea halkı 3 milyon evladını kurban verdi. Pekin yöneticilerinin himayesi altında Pol Pot, insanları planlı bir şekilde katletti, ülkeyi her yönden tam bir çöküntüye götürdü.

Ancak bu benzeri zor görülür sistemli vahşet karşısında Kampuçea halkı yılmadı. Ve ABD emperyalizmine karşı kararlı direnişini maocu Pekin yardakçılarına da gösterdi. 1979 Ocak ayının ilk günlerinde Kampuçea'da ulusal kurtuluş için Ulusal Birleşik Cephe öncülüğünde devrimci halk güçleri Pol Pot'u devirerek, sosyal kurtuluş yolunda hayati bir adımı gerçekleştirdiler. Kampuçea halkı bugün geçmişin derin yaralarını sarıyor. Önce ABD emperyalizminin, ardından maocu Pekin saldırganlarının açtıkları yaralar derin.

Öte yandan uğradığı bozgunu bir türlü hazmedemeyen ABD emperyalizmi ve işbirlikçileri, maocu Pekin yöneticileri ile kol kola, Kampuçea halkının kendi gücüyle kurduğu yönetime kara çalmak ve onun gelişip güçlenmesini önlemek üzere saldırgan kampanyalarını sürdürüyorlar. Artık ülke içinde kalıntıları kalan Pol Pot çetelerini silah ve yiyecek, ilaç yardımı ile canlandırmaya çalışırken, sınır boylarında provokasyonları yoğunlaştırıyorlar. «İnsancıl yardım» adı altında Kampuçea halkına değil, onun düşmanlarına yardım da bulunuyorlar. Ama tüm bunlara karşılık Kampuçea halkı başta sosyalist ülkeler olmak üzere tüm kardeş halkların her türlü dayanışması ve desteğine sahiptir.

Kampuçea halkı zor günleri aşacaktır.

Bağlantısızlar Havana'da

Baştarafı s. 4'de

lemeden yana mücadelesinin gelişmesinde temel rol oynayan ve emperyalistlerin varlığına bir türlü tahammül edemedikleri Küba ile diğer üyelerin arasını açmak gayretleri sonuç vermemiştir.

Bunun canlı örneği 6. Konferansın Küba'nın başkenti Havana'da toplanmasıyla verilmiştir.

Hareket üyelerinin farklı sosyo-ekonomik koşullarından yola çıkıp, Hareketi bölmeye, guruplaştırmaya yönelik gayretlerin başarısızlığını 6. Konferans bir kere daha sergilemiştir. Bağlantısızlar hareketi anti-emperyalist, barış ve bağımsızlıktan yana özünü aldığı kararlarda bir kere daha ortaya koymuştur.

Bağlantısızlar Hareketi emperyalistlerin ve karşı devrimcilerin her türlü engellemelerine rağmen, dünya ilerici ve barış güçlerinin mücadelesindeki yerini pekiştirmektedir.

İstanbul'da ekmek

Baştarafı s. 1'de

emekçi ailelerin bütçesine getireceği ek yük daha iyi anlaşılır.

Bu arada zeytinin en ucuzu 90 liradan satılıyor. Pastırma, yanına dahi yaklaşılamayan bir lüks oldu! Bu durumda aile babaları yılbaşı eğlencelerinde viskinin su gibi aktığı, üç sıfırlı, dört sıfırlı hesapların ödendiği güzelim (!) kapitalist düzende çoluk çocuğu nasıl besleyeceklerini düşünmeyip de ne yapsınlar?

ABD üsler

Baştarafı s. 1'de

gecikmesi, görüşmelerin sonuçlanmasını engellemişti.

Demirel hükümetinin kurulmasıyla birlikte ABD yönetimi bu konuda saldırıya geçti. Ankara'ya bir heyet gönderdi ve anlaşmanın hemen imzalanmasını istedi. Eğer anlaşma imzalanırsa Türkiye'deki casusluk üslerinin sayısı artacak ve kökleşecekler.

ABD'yi böylesine cüretkâr bir talebe iten faktörlerden biri de, İran Devrimi'nin gelişmesi ve Afganistan'daki devrimci demokrat iktidarın başarılarıdır. Bu gelişmeler, bölgedeki gerici rejimleri ürkütmeye başlamıştır. Bunlardan biri de Türkiye'deki Demirel iktidarıdır.

Demirel iktidarı, hem gerici iktidarını sürdürmek için Amerikancı güçlere ve Amerikan emperyalizmine sırtını dayamak zorundadır, hem de ihtiyacı olan dövizi, yurt topraklarını kiraya vererek sağlamak amacındadır. Ayrıca bu üslerin bölge ülkelerindeki devrimci hareketleri sindirmek ve Sovyetler Birliği'ne karşı kullanılmak gibi bir özelliği de vardır.

Demirel hükümetini iki yönden sıkıştıran ABD yönetimi, bu elverişli şartları azami ölçüde kullanıp sonuçlandırmak, yeni üsler elde etmek ve Ortadoğu'daki çıkarlarını korumak için sağlam mevziler elde etmek için zorlamaktadır. Bu zorlamaya Demirel hükümeti direnemiyecek, teslim olacaktır ve buna mecburdur ama bağımsızlık özlemi içindeki halkımızın böyle bir «zorunluluğu» yoktur.

Meclis

Baştarafı s. 1'de

Demokratik örgütlerin, görüşlerini ortaklaşa dile getirmeleri olumlu bir gelişmedir. Bu gelişmeler, merkez düzeyde sağlanan işbirliği olanakları ile birleşebildiği, demokratik ve siyasi kuruluşların, geleceği olan beraberliği sağlanabildiği oranda, somut adımlar atma şansına da kavuşmuş olacaktır.

Doğrudan...

Hüseyin Hasançebi

hil ettiği feodal Afganıstan'ı, bu halkın önüne kurtuluş süreci çıktığından beri kendisinin müttefiki ilân ediyor. Nefesini dolara borçlu olan bu hainlik, nerede sosyalizmi görse aerosola tutulmuş haşarat gibi soluksuz kalıyor.

Ama, soluğunun en çok kısıldığı zamanda bile çığlıklarına küçük burjüvayı ortak etme becerisini gösteriyor. Sosyalizme ancak, dedesinden duyduğu hikayelerin yarattığı kuşku payını koruyarak hoşgörü ile bakabilen küçük burjuva, gericiliğin iğfalinden kendini kurtaramıyor. Böylece, Afganistan Devrimi'nin Türkiye'de salladığı bir kaç yapraktan biri olma utancına sürükleniyor.

Gerici taifesi daha bir süre Afgan sakızı ile dişlerini temizlemeye devam edecek. Güveni sarsılsa bile, patronunu yardıma çağırmaya devam edecek. Bunun için gerekirse asker postallarının arkasına saklanacak. Ama bir süre sonra, o da korkusuna, yani bizim güvencemize yakalanacak.

Bağırmak ve susmak onun akıbetidir.

Hükümet öğretmenden intikam alıyor

Baştarafı s. 1'de

düşman bellemiş olan bakan, günde ne kadar imza atabiliyorsa o kadar öğretmen açığa alıyor veya sürüyor. Ama bununla kalmıyor. Faşist öğretmenleri yönetim ve karar mevkilerine getirerek, doğrudan doğruya faşist bir eğitim mekanizmasının temellerini atıyor.

Eğitimi faşistleştirmek için Milli Eğitim Bakanı'nın izlediği bir başka yol da, eğitim enstitülerini ilericilere okunmaz hale getirmektir. Bu yönde hızlı adımlar atılmakta, silahlı sağ eylemciler, faşist militanlar buralara atanmaktadır. Ders kitaplarında yapılan değişikliklerle de, eğitimin faşist ideolojisi oluşturulmak istenmektedir.

«Ilımlı» diye işbaşına gelip MHP koltuğuna sığınan Milli Eğitim Bakanı bu yaptıklarının hesabını her öğretmene tek tek vermek zorunda kalacaktır. Bunu kendisi de bilmektedir. Çünkü bir başka arkadaşı Ali Naili Erdem, öğretmenlere yaptığı zulmün parasal yanını bugün bile ödemeye devam etmektedir.

Kıyılan öğretmenlerin tazminatlarını bakan ödese aile bütçesi, hazine ödese 70 sente muhtaç hazine iflas edecektir. Ama bakan için dert bu değildir.

Çünkü başbakanın kendisi, öğretmenleri, TÖB-DER'i bakanlara, kıyım makinalarına hedef oalrak göstermektedir. Şu iyice bilinmelidir. Eğitim emekçilerinden demokrasiyi savunmalarının intikamı alınmaktadır. Bu iktidar intikamcı bir iktidardır:

«Yaptığını kimsenin yanına kâr bırakmıyacağız.» (Demirel)?!

1979' un getirdikleri

Baştarafı s. 3'te

1979 YILINDA SİYASİ VE DEMOKRATİK KURULUŞLAR...

1979 yılı, sınıf mücadelesinin hareketlendiği, buna uygun olarak demokratik ve siyasal kuruluşlarda belli bir canlılığın yaşandığı yıl oldu.

15 Nisan günü toplanan ve bir hafta süren TÜRK-İŞ Kongresi, gerici sendikacılar kanadının başarısıyla son buldu. Kongre öncesi ortak bir açıklama yapan sosyal demokrat sendikalar, Kongre boyunca sessiz kalıp bir varlık gösteremediler. Yönetime faşist işbirlikçisi gerici sendikacılar egemen oldular. Genel başkanlığa Tek-Gıda-İş sendikası genel başkanı İbrahim Denizcier seçildi.

TÖB-DER kongresinde yandaşlarını ve ittifaklarını örgüt bölücülüğüne sürükleyen CHP yönetimi, aynı saldırıyı 1 Mart'ta Ankara'da toplanan Köy-Koop Kongresinde de yineledi. Üretici köylü delegelerin kararlı tutumu, iktidar olanaklarını da kullanan CHP yönetiminin oyunlarını bozdu. Nedim Tarhan başkanlığında oluşturulan yeni yönetim, emekçi köylülüğün örgütlenme mücadelesinde ileri bir adımı haber verdi. CHP hükümeti kongre sonrasında Köy-Koop çalışmalarına zorluklar çıkarmaya devam etti.

Teknik eleman odaları ve TMMOB Kongresi 1979 yılı içinde yapıldı. Demokratik güçlerin çeşitli kompozisyonlarda ittifaklar oluşturup yönetime geldikleri odalarda faşistler hiç bir varlık gösteremediler. TMMOB genel başkanlığına yeniden Teoman Öztürk seçildi.

1979 yılı içinde CHP, AP, MHP ve TİP büyük kongrelerini yaptılar.

AP Kongresi, Demirel ve ekibinin faşizm işbirlikçisi politikasını onayladı ve derinleştirdi. Demirel'e karşı alternatif gibi gösterilen Kâmuran İnan Kongrede silinip gitti. İnan bir süre sonra senatörlükten ve AP'den istifa etti.

24 Mayıs'ta toplanan CHP kongresi, Ecevit ekibinin vize alması oldu. Sol kanat diye bilinen milletvekilleri Kongre'ye seslerini sokamadılar. Yönetim aynen korundu.

MHP Kongresi, faşist militanlara moral ve umut verilmesi için bir taktik idi. Türkeş, açığa çıkan suçluluğunu kongre boyunca bağırarak örtmeye çalıştı. Katillere af vaad ederek, seçimler öncesinde izlenecek saldırı planını kongreye onaylattı.

TİP Kongresinde genel başkanlığa yeniden Behice Boran seçildi. Kongre'de sosyalistlerin birliği sorunu gündeme alınmadı.

Yılın son ayında yapılan Maden-İş kongresi, beklendiği gibi bitti. Maden-İş yönetiminin kendine doğru bir yol çizmesi için doğan bu fırsatı da kaçırması olumsuzluktu. DİSK'in önerdiği tek tip tüzük kabul edildi.

1979 yılında kongresi yapılan sendikalardan Tek-Ges-İş ve Tekstil sendikalarında sosyalistler ağırlıklı olarak yönetime geldiler. 1979 yılı, demokratik örgütlerde bozgunculuğun gerilettildiği ve birliğin geliştiği bir dönem oldu.

1979'DA DIŞ POLİTİK TUTUM

- 1979 yılında Ecevit hükümetinin batıya bağımlılık politikası daha da derinleşti. Demirel hükümeti, daha da koyulaştırma yönünde bu politikayı üstlendi.

- ABD'nin bir kısım askeri taleplerinin karşılanması ve NATO'ya yeni güvenceler verilmesi yoluyla IMF'nin, can simidi gibi görünen kasası açılacak sanıldı. ABD üslerine yeniden işlerlik kazandırıldı ve bu üslerin kalıcı bir statüye kavuşturulması için Savunma İşbirliği Görüşmeleri aralıksız sürdürüldü.

- ABD'nin Batı Avrupa'ya yerleştirmek istediği yeni füzelere karşı Türk hükümeti taraftar tutum aldı. NATO'nun bütün silâh harcamalarına Türkiye'nin katılacağı açıklandı. Detant düşmanı politika sürdürüldü.

- İran'a karşı güven verici bir politika izlenmedi. Demirel hükümeti, ABD'nin, İran'a müdahale durumunda üsleri kullanabileceğini ima etti. Ecevit hükümeti ise İran ordusuna sınırları açıp, Kürt hareketini kuşatma olanağı hazırlayarak kötü bir örnek oldu.

- Ecevit hükümeti Filistin Kurtuluş Örgütünün Türkiye'de büro açmasına imkân tanımakla 1979 yılında alabileceği ilk ve son olumlu puanı almış oluyordu.

- Hükümetler 1979 yılında Kıbrıs'ta işgalci ve haksız konumun sürdürülmesinde ısrarlı oldular. Komşularımızla dostluk ilişkileri geliştirmek bir yana, anlaşmazlıkların büyütülmesi tercih edildi. Türkiye'nin Kıbrıs politikası BM'de 96'ya karşı 5 oyla hezimete uğradı.

Yakıtsızlık hayatı felce uğrattı

- **Karakış tüm yurdu kaplarken evlerin yanısıra hastaneler, okullar, devlet daireleri de yakıtsız kaldı.**
- **Doğu Anadolu'da okullar tatil ediliyor.**
- **Evlere fueloil dağıtılmayacağını söyleyen Enerji Bakanı torpili olanlara yakıt verdirmeye devam ediyor.**

1980'e girerken karakış bütün şiddetiyle bastırıyor ve evlerde, okullarda, hastanelerde, resmi dairelerde yurttaşlar ayazlıyor. Yılbaşı gecesini de ayazlıyarak geçiren aileler, yakıtsızlığın sürmesi halinde çoluk çocuk hastalıktan kırılmaktan korkuyor.

Yakıt yokluğu Ankaralıları perişan ederken, bugünlerde tüm yurttaşları endişe kapladı. İstanbul'da da had safhaya çıkan yakıt yokluğu ve kışın şiddetleneceği haberleri karşısında halk ne yapacağını şaşırmış durumda. Karaborsacılık almış başını giderken, kimi yurttaşlar karaborsadan da yakıt bulamadığından yakınıyor, kimileri ise aylık gelirini karaborsa yakıta yatırdıktan sonra ne yapacağını düşünüyor, evinde yorganına sarılı oturarak «ha bugün, ha yarın» diye Enerji Bakanlığının soruna bir çözüm bulmasını bekliyor.

Enerji Bakanı Esat Kıratlıoğlu ise, evlere fuel oil dağıtılmayacağını, fuel oil yetersizliği nedeniyle sanayide üretimin durma tehlikesiyle karşı karşıya kaldığını, buna göz yumamayacaklarını belirtiyor. Sanayiciler de ülkedeki her türlü yakıtın üçte birinden fazlasının evlerde kullanıldığından yakınarak evlere fuel oil dağıtımının sona erdirilmesini, kömür dağıtımının azaltılmasını istiyorlar. Yani hem patronlar, hem de onların siyasi sözcüleri, resmen halkın soğuktan kırılmasını savunuyorlar. Üretimin sürmesi için alınacak başlıca önlem olarak, halkı yakıtsız bırakmayı düşünüyorlar.

Ama bu arada, torpili olanların Ankara'da hiç de yakıtsız kalmadıkları, evlerine hem kömür, hem de fuel oil taşıyabildikleri haberleri gazetelerde yer alıyor. Kıratoğlu, kömür sıkıntısının 20 Ocakta giderileceğini öne sürerken, Ankara'da bazı evlere kömür dağıtımı için bu tarihin beklenmediği de gözlerden kaçmıyor. Yurttaşların büyük çoğunluğu ise, eğer 20 ocakta kömürün bol bol dağıtılacağı doğruysa, soğuktan o güne dek donup ölmemek için uğraşacak.

Son günlerde odun, kömür, fuel oil ve diğer yakıtlar karaborsadan dahi sağlanamıyor. Zaten emekçi ailelerin karaborsadan yakıt sağlaması tümden imkânsız. Çünkü soğuktan ölmemeye çalışırken, bu kez de açlıktan ölme tehlikesi başgösterecek.

Doğu ve Güneydoğu ile iç kesimlerde kar yağışlarının daha da şiddetlenmesi, okulların tatil edilmesi sonucunu getirirken, her türlü ulaşım, mazot yokluğu nedeniyle yapılamaz durumda. Hastaneler yakıt yokluğu nedeniyle boşaltılıyor. Hastalar evlerinde ölümle başbaşa bırakılıyor. Büyük şehirlerin hastanelerinde de çok zorunlu bölümler dışında, hasta koğuşlarında kaloriferlerin yanmadığı gözleniyor.

Bu gidişle salgın hastalıkların bütün yurttaşlar için hayati tehlike oluşturacağı, şiddetli soğuklar nedeniyle her türlü hastalığın ortalıkta kol gezeceği ise hastane yetkililerince de açıklanıyor.

Enerji Bakanı Kıratlıoğlu, suçu üzerinden atmak için yakıt yokluğunun asıl yaratıcısının kendinden önceki hükümet olduğunu öne sürüyor. Yurttaşlar ise, şu bu kavgasından önce, nasıl nice yakıt bulunmasını, bu görevin Bakan'ın omuzlarında olduğunu söylüyor. Halk, en şiddetli soğuklarının henüz geçmediği karakışı nasıl geçireceğini kara kara düşünürken, Enerji Bakanı boş sözlerle halkı avutacağını ve ısıtacağını sanıyor.

Yoksul düz ovada şaşırır, Zengin arabayı dağdan aşırır...

Ankara'dan gelen haberlere göre AP hükümetinin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanının şu sıra işten başını kaşıyacak vakti olmuyormuş. Çünkü sayın Bakan bir telefonda aldığı ricaları yerine getirmek için hemen öbür telefona sarılıyormuş!

Ricacılar Ankara'nın kalburüstü siyasileri, iş adamları, şöyle ya da böyle nüfuz sahibi kişiler. Hepsinin derdi bir:

«Aman sayın Bakan, bizim apartımana fuel-oil!»

Bakan bu, durur mu, hemen gerekli yerlere emri ulaştırıp bu sayın zevatın kış kıyamette soğukta kalmamalarını sağlıyormuş!

Bravo doğrusu bakana, işine iyi bakıyor! Bu kış kıyamette kimlerin yakıt yokluğuna pekâlâ dayanabileceğini, kimlerin hiç dayanamıyacağını da iyi kestiriyor. Gerçi sayın bakanın ricaların biraz fazla üstüste gelmesinden sıcak bakan odasında bunaldığı da olmuyor değilmiş ama, bir iki ricacıya «yakıt yokluğu»ndan, «vatandaşa eşit muamele»den filan söz etmeye kalktığında, özellikle kalburüstü bir kodamandan «Ona buna lolo, bize de mi lolo» cevabını alınca pesmiş ve işine bakmaya devam etmiş diyorlar.

Biz de bu haberi, Hürriyet «refik»imiz gibi, hayli güvenilir kaynaklardan işittik ve basın olarak görevimizi yerine getirmek için kış kıyamette üşüyen tüm yurttaşlara bildiriyoruz.

Doğru olup olmadığını şimdiden bilemeyiz.

Ama haberimizi okuyanlar içinde «Yalandır!» diyecek biri varsa beri gelsin!

Gerçek Konuşalım

REMZİ ÇIĞ

Yeni Isı Kaynağı

Evinde televizyonu olanlar izlemiştir. Almanya'da araştırma yapan bilim adamları, yeni bir enerji kaynağı keşfetmişlerdir. Bu enerji ile evleri ısıtacaklarmış. Bu yeni enerji kaynağının ne olduğunu merak ediyorsanız, onu da söyliyelim; İnek! İneklerin dışkılarından çıkan sıcak buhar, burunlarından soludukları sıcak hava ve hayvanın vücudunun dışarıya yaydığı ısı, derlenip toparlanacak ve üst katlardakilerin ısınması için nakledilecek. Böylece koca apartmanlar ve içinde oturanlar ısınıp rahata erecekler.

Çoğumuz bunun yeni bir keşif olmadığını ileri sürebiliriz. Halbuki bal gibi yeni bir keşiftir ve iyi bir keşiftir. Artık bundan böyle kendimizi, büyük şehirlerin süslü caddelerinde ineklerle birlikte dolaşmaya hazırlamalıyız. Her apartmanın alt katında, bundan sonra, oto garajı yerine 40-50 inek barındıran ahırlar görürsek şaşmıyalım. Üstelik bu yeni ısınma modeli, hava kirliliği de yapmayacağından, insan sağlığına çok elverişli sayılmalıdır.

Şaka bir yana, televizyon bu «yeni keşiften» uzun uzun ve hararetle bahsederken, kimi kandırmayı veya ikna etmeyi düşünmüştür. Hepimiz biliriz ki, bugün Türkiye'de pek çok aile, sığırlarla aynı çatı altında yaşamaktadır. Özellikle Doğu'da yaygın olan bu yaşama tarzı, kara kışın yüzüne indirilmiş ilkel bir şamar gibidir. Yoksul insanlarımız, ineklerle kucak kucağa, sıfırın altındaki dondurucu soğuklara meydan okur, yaşama savaşı verirler. Ama onlar bunu yaparken, başka ve modern ısınma biçimlerinin olduğunu da bilirler. Ne ki, inek soluğuyla ısınmaları çaresizliktendir.

TRT bu filmi göstermekle, herhalde şunu söylemek istiyor: Bakınız, en gelişmiş ülkelerden biri olan Almanya'da bile tezeğe dönülüyor. O halde siz, bugünkü halinizden üzülmemelisiniz. Tam tersine, Alaman gavuruna bile yol gösterdiğiniz için övünmelisiniz!

Şimdi, bu ısınma yönteminin yaygınlaştığını ve ülkemizin her yerinde uygulanan tek biçim haline geldiğini düşünelim. Ankara'nın orta yerinde, yüksek yüksek binalar, bakanlıklar, meclis binası bile bu yöntemle ısıtılır olsun. Kars'tan ve yöresinden katar katar sığır taşıyıp Ankara'ya yığalım. Tezek kokusu yeri göğü sarsın. İnek böğürtülerinden yer gök çınlasın...

Ne dersiniz, Ankara'ya iş takibine gidenlerimiz başvuracakları adresleri şaşırmazlar mı!?

Elazığ Veteriner Fakültesinde faşist zorbalık kol geziyor

Fırat Üniversitesine bağlı Elazığ Veteriner Fakültesini serbestçe cirit attıkları bir alan haline getirmek isteyen faşistler, her türlü komploya ve yıldırmaya başvurarak okula hakim olmaya çalışıyorlar. Üniversiteye giren öğrenciler hakkında bilgi tolayan faşistler, ilerici öğrencileri yıldırmak ve okulu terketmelerine yol açmak için her yola başvuruyor, her türlü gözdağı ve yıldırma yöntemini deniyorlar.

Öğrenciler faşist zorbalığa dair haberlerin günlük basında da yer almasından sonra Fakülte Dekanlığına 38 imzalı bir dilekçe ile başvurarak, öğrenciler hakkında bilgi toplama işinin önlenmesini ve fakülteden sızdırılan bilgilerin kaynağının araştırılmasını istemişlerdir. Dekanlık, araştırmaya bile gerek görmeksizin şu yazılı yanıtı vermiştir:

«Tahkikatçının raporu görüşüldü. Suç olarak isnat edilen olayın fakülte ile hiçbir ilişiği bulunmadığı, olayın fakülte dışında cereyan ettiği dikkate alınarak konunun öğrenci disiplin yönetmeliğinin 1. maddesi uyarınca rektörlük makamınca soruşturulması gerektiği anlaşılmış ve fakülte yönetim kurulunca yapılacak bir işlem olmadığına karar verilmiştir.»

Daha sonra konuyu acilen Rektörlüğe ileten öğrenciler henüz bir cevap alamamışlardır. Öğrenci, Veteriner Fakültesi öğrenci temsilcisi olduğunu iddia eden beşinci sınıf öğrencisi İbrahim Tekin'in gerçekte yasal olarak temsilci niteliğini taşımayan bir faşist olduğunu belirtiyorlar.

İlerici öğrenciler, bu durumda faşist İbrahim Tekin'in gerçekte öğrencileri temsil etmediğini, faşistlerin bu tür komplolarla okul işgal etmek istediklerini, ama bu çabalarının anti-faşist güçlerce boşa çıkartılacağını da vurguluyorlar.

Sakarya Kemik-Un Fabrikası işçileri, patronun lokavt uygulamasına karşı direnişe geçtiler. İşçiler, direnişlerini kararlı bir şekilde sürdürüyorlar. Patron DİSK'e geçince korktu, ama bizi sokağa atmanın ne olduğunu yakında kendisi de anlıyacaktır, diyorlar.

Sakarya Kemik Un Fabrikası İşçileri kararlı

- **Satütaş fabrikasının 64 işçisi de greve gidiyor.**
- **DİSK'e bağlı Gıda-İş sendikasının Sakarya Şubesi basına bir açıklama yaparak Kemik Un fabrikası ve Satütaş işçilerinin kararlı mücadelelerini tüm demokrasi güçlerinin desteklemesini istedi.**
- **YKB'nin patronları işçilerin toplu sözleşme haklarını uygulamıyor.**

Adapazarı Kemik Un Fabrikasındaki direniş yiğitçe sürüyor. İşçilerin DİSK'e bağlı Gıda-İş'e üye olmaları üzerine patronun yasa dışı lokavt uygulamasına karşı direnişe geçen işçiler, kendileriyle görüşen gazetemiz muhabirine mücadelede kararlı olduklarını belirttiler. Fabrikadan atılan 16 işçi, «hem işverene, hem de soğuğa karşı direniyoruz. Çadırımızda mücadelenin sıcaklığıyla ısınıyoruz» dediler.

İşçiler, patronun DİSK'ten çok korktuğunu, işçilerin örgütlülüğünden duyduğu korku sonucu onları karakışta sokağa attığını belirterek, muhabirimizin sorularını şöyle yanıtladılar:

- **Bu işyerinde ne zamandan beri çalışıyorsunuz?**

Z. Erdoğan — Ben bu işyerinde 6 yıldır çalışıyorum. Ücretim 6 bin lira. Üstelik patron beni daha yeni sigortalı yapmış. Pek çok arkadaşımız benim durumumda.

- **Direnişin nedenlerini ve nasıl başladığını anlatır mısınız?**

Patron ücretleri istediği gibi ve canının istediği kişiye ödüyor. Biz, mutemet nedir, bordro ne, hiç bilmeyiz. Ücretlerimiz 2000 ile 6 bin lira arasında değişiyor. Gülünç. Bu parayla geçinmekten söz etmek çok gülünç. Tek başına olan belki.. Ama hep çoluk çocuk sahibiyiz. Arkadaşlarla toplandık, sendikalı olalım, sendika haklarımızı arasın, dedik. Hep birlikte Gıda-İş'e üye olduk. Patron da bunun üzerine 16'mızı işten attı. Ardından lokavt yaptığını söyledi. Elbette seyirci kalamazdık. Direnişe geçtik. İşçiyi canı isteyince sokağa atmak neymiş, öğreteceğiz. Patron bizi işe almaya niyetli görünmüyor. Ama sendikamıza ve arkadaşlarımıza güveniyoruz. Sonuna kadar direneceğiz. Ve kazanacağız. Mutlaka kazanacağız. Kazanmak zorundayız. Açlığa razı olacak halimiz yok.

İşçilerden Musa Çoban, çalıştıkları yerin kemik pislikleri içinde olduğunu, aslında böylesine hastalık saçan bir işyerinde 20 bin lira ücretin bile yetmiyeceğini, ancak işsizliğin ellerini kollarını bağlayıp bu şartlara boyun eğmeye zorladığını ve şimdilik çalışmaktan başka çare bulamadıklarını anlatıyor.

- **Şartlar her bakımdan bu denli kötü olduğuna göre direnişte kararlı olmalısınız? Ne diyorsunuz?**

M. Çoban — Ne diyorsun abi, canımıza tak dedi. İşyeri değil cehennem mübarek. Ölmek var, dönmek yok, her gün ölmektense direnecek ve her zorluğa göğüs gereceğiz.

İşçiler, bu uğurda her şeyi göze alırız, diyorlar. Patronu dize getireceğiz, isteklerimize boyun eğecek, diyorlar. İlericiler, sosyalistler bizi yalnız bırakmıyor, diyorlar. Et Balık fabrikasındaki arkadaşlar her zaman bizimle, diyorlar. Sendika yönetimi her zaman yanımızda, kazanacağız, diyorlar.

Öte yandan, Kemik, Un işçilerinin arkasından, Satütaş fabrikasında çalışan işçiler de grev uygulamasına geçtiler. Patates, püre, cips üretiminin yapıldığı işyerinde 64 işçi çalışıyor. İşyerinde örgütlü bulunan DİSK'e bağlı Gıda-İş Sendikasının Sakarya şubesi başkanı Arif Baş ve eğitim sekreteri Seyfi Şakar'ın ortak basın açıklamasında, 6 aydan beri sürdürülen toplu sözleşme görüşmelerinde bir sonuç alınamadığı ve işyerinde bu nedenle greve gidildiği belirtilerek şöyle deniyor:

«Zor günlerden geçiyoruz. Önümüzdeki günler daha zor günlere gebe. Sermaye sınıfı işçilere ve emekçilere saldırıyor. Faşist cinayet şebekeleri her gün ilericileri, yurtseverleri, memurları, işçileri aramızdan alıp götürüyor.

«Sermaye sınıfı, işverenler; sendikalardan, derneklerden korkuyorlar. Tek ekonomik hak alma yolumuz olan sendikaları, bilinçli işçileri ve sendika, dernek yöneticilerini içeri tıkmak ve susturmak için Devlet Güvenlik Mahkemelerini bu günlerde parlamentoya sunmak üzereler.

«Hayat pahalılığı arttıkça, yokluklar ve kuyruklar arttıkça, bu baskı ve saldırılar da devam edecektir.

«Sakarya'da geçen hafta işveren'in haksız ve yasa dışı başlattığı lokavt uygulamasına karşı Kemik-Un fabrikası işçileri yiğitçe direniyorlar.

«Bu direniş devam ederken Satütaş'ta aldı aydan beri sürdürülen toplu sözleşme görüşmelerinden de bir netice çıkmamış, işveren, uzlaştırma kurulunun önerdiği ücret artışını reddetmiştir. Bunun üzerine Satütaş'da işçilerin grev hakkı doğmuştur. 27.11.1979'da greve giden Statütaş işçilerini tüm emekten yana olanların desteklenmesini bekliyor ve desteklemeye çağırıyoruz.

«İşverenin uzlaşmaz tavrını değiştireceğiz. Satütaş işçileri bu grevi sonuna kadar götürmeye kararlıdır.

YAŞASIN DEMOKRASİ GÜÇLERİNİN GÜÇ VE EYLEM BİRLİĞİ!

YAŞASIN İŞÇİLERİN KARARLI MÜCADELESİ!

MACERA, YILGINLIK YOK!

YAŞASIN GIDA-İŞ!

YAŞASIN DİSK!»

«ABD Üslerinin bulunduğu topraklar köylüye dağıtılmalı»

TBMMOB'ye bağlı Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Bölge Şubesi ile Ege Köy-Der ve Birinci Ege Tütün Üreticileri kurultay temsilcileri ortak basın toplantısı düzenleyerek Kurultay kararlarını açıklamışlardır.

Tütünde baş fiyat uygulamasına karşı çıkan temsilciler, tütün üreticilerinin taban fiyat uygulaması ile desteklenmesini istediler. Bu yılki taban fiyatların 157 lira olmasını da önermişlerdir. Tüccarların istediği bir milyar beşyüz milyon dolarlık yardım fonunun üreticiye verilmesinin istendiği basın toplantısında, ZMO İzmir Bölge Başkanı Hüseyin Cahit Eker, tütün üreticilerini «emperyalizmin, tekelci sermayedarların, toprak beylerinin egemenliğine son vermeye» çağırmıştır. Bunun için tüm demokratların, emekçilerin, işçi sınıfı ile birlikte mücadeleye katılması gerektiğine değinen Eker, şu görüşleri de dile getirmiştir:

«Tütün üreticilerinin girdileri, kooperatifler aracılığıyla dağıtılmalı, ürünümüzün kaderi eksperlerin elinden kurtarılmalı, randıman tespiti basitleştirilmeli ve bu amaçla 1177 sayılı tütün ve tütün tekeli yasasında değişiklikler yapılmalı, tütün piyasasının açılması aralık ayında gerçekleşmeli, bugün Türkiye'de bulunan 101 tane ABD ve NATO üssü sökülerek üsler için ayrılan topraklar köylüye dağıtılmalıdır.»

YKB'NİN PATRONLARI İŞÇİLERİN TOPLU SÖZLEŞME HAKLARINI UYGULAMIYOR

Yapı ve Kredi Bankası işvereni Bank-Sen'in örgütlü olduğu işyerlerinde işçilerin tolu sözleşme ile kazandığı hakları uygulamıyarak yeni toplu sözleşme döneminde işçilere geri adım attırma hazırlıkları yapıyor.

İşveren, geçtiğimiz günlerde, toplu sözleşme ile belirlenmiş sağlık yardımlarını değiştirmeye çalışarak, işçiler için açılan kursları engelleyerek, keyfi nakillerle işçileri cezalandırarak, sıra bekliyenleri boş kadro yok diye oyalıyarak, işçilerin fazla mesailerini ve yolluklarını aylardır vermiyerek, çocuk paralarını ödemiyerek, mesaiye kalan işçilerin akşam yemeğini vermiyerek, vb. toplu sözleşme maddelerini çiğnemektedir.

Bank-Sen tarafından yapılan açıklamada, işçilerin ekonomik demokratik haklarına sahip çıkmaları istenmekte ve zafer YKB işçilerinin olacaktır, denilmektedir.

O'NUN HİKAYESİ

M. DOGRUER

